

**ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

**Α Π Α Ν Τ Α
Τ Ω Ν Α Γ Ι Ω Ν Π Α Τ Ε Ρ Ω Ν**

Ἑκδοτεία
ΠΑΝ. Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ—ΣΤΕΡ. Ν. ΣΑΚΚΟΥ
Καθηγητῶν Πανεπιστημίου

Ἑπιμέλεια
ΒΑΣ. Σ. ΨΕΥΤΟΓΚΑ—ΘΕΟΔ. Ν. ΖΗΣΗ
Διδασκόντων τῆς Θεολογίας

**ΙΩΑΝΝΟΥ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΛΟΓΟΙ**

ΤΟΜΟΣ 4

**ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΟΝ ΒΑΒΥΛΑΝ
ΚΑΤΑ ΙΟΥΔΑΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣ
ΕΛΛΗΝΑΣ
(Β' Μέρος)
ΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑ ΙΟΥΔΑΙΩΝ
Α' — Δ'**

Εισαγωγή—Μετάφρασις—Σχόλια
ΘΕΟΔ. Ν. ΖΗΣΗ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Σ. ΨΕΥΤΟΓΚΑ
Κείμενον B. Montfaucon

ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΟΝ ΒΑΒΥΛΑΝ
ΚΑΤΑ ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ

559 A 14. Κατ' ἀρχὴν λοιπὸν φαίνεται ὅτι ἐπινοοῦσιν ὁ Ἄ-
πöllων, ἀπειθὴ δὲν τοῦ προσέφερον θοοῖας, ὥπως ἀπαλειχθῇ ἡμῶς
μετάνοια ἢ το δαίμων; μὴ δυνάστη ἀνάγκη. Εἰς ἐξαναγκαστικὰς
ἐπιδόξας φόβος τὸν συνεκράτει· σὺν χαλινῶσι καὶ τὸν ἡμιδόξῃς νὰ
διακρίτῃ τὰς συνέθεσις εἰς ἑκάστου τῶν ἀνθρώπων ἀπάτας. Ἀπὸ
τοῦ φανερωμένου αὐτοῦ; Μὴν ἀγγυχήτε, διότι θὰ προχωρήσω ἐ-
μίσως εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόδειξιν, μετὰ ἀπὸ τὴν ὅποιαν οὗτοι αὐτοὶ
ποῦ σχεδιάζουν νὰ ἀσχημονοῦν δὲν θὰ ἡμωροῦν νὰ τὴν κάνουν, οὐ-
τε ὡς πρὸς τὰ παλαιὰ θεήματα οὗτε ὡς πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ μάρ-
τυρος, οὗτε ὡς πρὸς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ δαίμονος. Καὶ διὰ νὰ
διασαφίσω τοῦτο δὲν χρειάζομαι συλλογισμοὺς καὶ εὐλογημα-
τικὰ ἀποδείξεις, ἀλλὰ θὰ σὺς φέρω τὴν ὄβιν μαρτυρίαν τοῦ
Ἀπόλλωνος περὶ αὐτῶν. Αὐτοῦς ὁ Πέος ἐπιδόξῃ σὺς ἱερο-
κύριον θανάτου; Β καὶ σὺς ἀφίρσας ἔλην τὴν παρηγορίαν.
Μὴ ἐξοργίσῃς ἡμῶς ἀντίστον τοῦ, διότι δὲν κατέστρεψαν ἐκασί-
ας τὴν λατρείαν τοῦ, ἀλλ' ἐπράξε τοῦτο ἐξαναγκαστικὰ ἀπὸ ἑλλην
ἰσχυροτέραν δύναμιν. Πῶς ἡμῶς ἔγινεν αὐτὸ καὶ μὴ ποῖον τρόπον;
Ἄφρο ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς ποῦ εἶχε μεταφέρει τὸν πόλεμον, ἐπα-
ρουσίασιν ὡς βούλοισιν τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως, αὐτοῦ ποῦ καὶ
εἰς ἐκείνον εἶχε προσφέρει τὴν ἐξουσίαν. Καὶ γίνεται οὗτος βασι-
λεὺς χωρὶς ἡμῶς νὰ σταθῇ καὶ αὐτοκράτωρ, διότι τὸσην ἐξουσίαν
εἶχε καὶ ὁ ἀποθανὼν ἀδελφός τοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἀπεστειλὼν καὶ
ἀναισχυντός, κατ' ἀρχὴν ὑπεκρίνετο ὅτι ἔθελον ἦτο Χριστιανός, διὰ
νὰ εὐχαριστῇ αὐτὸν ποῦ τοῦ προσέφερεν τὴν ἐξουσίαν.¹¹ Μετὰ τὸν
θάνατον ἡμῶς ἐκείνου C ἔρχεται τὸ προσωπεῖον καὶ μὴ πολλὴν
ἀναισχυντίαν ἐφάνερωσε τὴν πρὸς τὰ εἰδωλὰ πίστιν τοῦ, ποῦ ἀπὸ

11. Ἐν μεταφορᾷ εὐφημῶν τὸ δὲ εἰς ἀνεγερθέντα εἰς τὸ προ-
σέφειν δίδων καὶ ὁ ἀδελφός τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παριαντοῦ καὶ τοῦ Ρέ-
λου, τὸν θεοὺν εἶχεν ὀφθαί συγκαταφάσκοντες ὁ ἀδελφός τοῦ πύσκατος,
Κωνσταντῖνος, υἱὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Δὲ τότε λέγει, ὅτι ὁ

Γραμματικὸς Συντάκτης
Τερεῖς ΙΩΑΝΝΗΣ Κ ΔΙΩΤΗΣ, θεολόγος

καλαίᾳ τὴν εἶχε ἀλλὰ τὴν θυρεὺς. Ἦν ἐφανέρωσεν λοιπὸν εἰς ὁ-
λοὺς καὶ ἐξαιρέσας διατάγματα εἰς ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν νὰ
ἐπισταυκῶσιν οἱ καὶ τὸν εἰδὼσαν, νὰ ἐνοικουμένησιν οἱ δομοί,
νὰ ἀποδιδόνται εἰς τοὺς θεοὺς αἱ καλαὶαί τε καὶ νὰ ὀργανώ-
νυνται προποταὶ πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ παντοῦ. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐ-
γὼ καὶ ἀπατάσας καὶ μόνους καὶ οἰκονομῶν καὶ μηχανήσας¹²
καὶ χαλκωσας καὶ εἰδους ἀπατῆς κατέφθικον ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη
τοῦ κόσμου. Καὶ ἐβόλετο ἐπὶ κανεὶς τὴν χώραν νὰ εἶναι γεμάτη
ἀπὸ ἀνθρώπων αἰσχυρῶς καὶ ἐκδυνημένους ἀπὸ τὰς χώρας τῶν. **Δ**
Αὗτοι ὅλαδὲ πού προηγουμένως ἀπέθνησκον ἀπὸ τὴν πείναν ἢ
πού εἶχον πύλλινθον δι' ἀπείρας καὶ ἐγκαύματα καὶ κακοκοῦσαν
εἰς τὰς φυλακάς καὶ ἐργάζοντο εἰς τὰ μεταλλεῖα ὡς κατέλιπον
ἢ ἄλλοι: πού μέλις καὶ μετὰ εἰς ἐξορμήσιν τὰ πρὸς τὸ ἔλ-
λεν ἀπὸ τὰ λίθρα τῶν ἀπαγγέλματα ἐνεφανίσθησαν ἔξωθεν ὡς ἰε-
ρεῖς καὶ μυσταγωγοὶ τῶν εἰδῶσαν περιβαλλόμενοι διὰ πολλῶν τι-
μῶν. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν ἐξεδίωκε στρατηγούς καὶ ἀρχοντας, χυ-
ριε νὲ διδῶ λόγον εἰς κανένα, με αὐτοὺς τοὺς αἰσχυροὺς ἄνδρας καὶ
ὡς πόρνας γυναίκας, τὰς ὁποίας ἐκῆραν ἀπὸ τὰ εἰσρήματα πού διημι-
θύναν, περιεφέρου εἰς ἐλάνθησαν τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰ στενά. Καὶ
ὁ μὲν βασιλεὺς ἔπειτα καὶ διη ἢ βασιλικὴ ἀκούσθη φηλοῦσαν
ὅτι οὐκ εἰς μεγάλην ἀπόστασιν, **Ε** ἄνδρες σωματεύοντες θυμῶς καὶ
γυναικὲς μακροποὶ καὶ ὅλοι οἱ διαφθορῶντες ἐκκλινῶν τὸν βα-
σιλέα καὶ ἔχοντες αὐτὸν εἰς τὸ μέσον περιήρχοντο τὴν ἀγοράν.
Ἐβαστάμωσαν δι' αἰτίας λόγους καὶ ἀνάγκησαν κατὰ τὸν πρῶτον
πού συνήλθον αὐτοὶ πού ἐνέφρου εἰς αὐτὰ τὰ ἐπαγγέλματα. Γνω-
ρίζω δὲ βεῖ καὶ εἰς φανὸν εἰς τοὺς μεταγενέστερους ἀπίστευτα
λόγους τῆς ὑπερβολικῆς ἀπιστίας. Διότι οὐκ εἰς ἀπλούς πολιτείας, ἀπὸ
αὐτοὺς πού ἐβλήθησαν τὴν ζωὴν τῶν μέσων εἰς τὴν εὐτέλειαν καὶ ἀπο-
χρήσταν.¹³ **Α** ὁ δὲ ἐτόλμα δημοσίως ν' ἀσχηματῇ κατ' αὐτὸν τὸν
πρῶτον. Δι' αὐτοὺς ὁμοῦ πού ζῶν ἐκείνη δὲν χρειάζεται νὰ εἴπω
πίστες, διότι ἤσαν παρόντες καὶ αὐτὰ πού εἶδαν νὰ γίνονται αὐτὰ
ἀκούσαν καὶ τίμα. Ἀνέβη δὲ αὐτὰ τὰ γράμματα τῆρα πού ζῶν
ἐκείνη οἱ μάρτυρες, οὐκ νὰ μὴ νοήσῃ κανεὶς δι' ἀνθρώπωντος ἐκ

¹² Χρηστότης δι' ἐπὶ τὴν πείναν καὶ ἰσχύου, τὸν ὅποιον σημειώσαν οἱ
ἱεροὶ ἢ Κωνσταντῖνος τὸν ἀνακτορῶν, ἐβόλε ἢ ἱστορία του ὡς ἀνακτορῶν-
τος εἰς τὸν ἀνακτορῶν του ἰσχυρῶν, ἐπὶ, ἐν ὅσῳ ἔξ ἢ χριστιανῶν, ἀπο-
βῆς ἡμῶν ἰσχυρῶν τῶν Ἀρμενίων, Κωνσταντῖνος, δὲ ἐβαστάμωσαν πύλ-
ρας τὸ ἀνακτορῶν τῶν Κωνσταντῖνου μέσων του.

¹³ Μνηστέρας ἢ ἱστορίας τῆς Μάνης, ὁμοίως τῆς Κωνσταντῖνος, ἢ κατὰ
τὴν περὶ τὴν Μάνης καὶ ἀνακτορῶν Κωνσταντῖνος.

καλαίᾳ εἰς ἀνθρώπους πού δὲν τὰ γνωρίζουν, ἡμετέροις με πολλὴν
ἐκκλίαν νὰ φεύδωμαι. Διότι ἐξ αὐτῶν πού τὰ εἶδαν ζῶν ἐκείνη
καὶ γέροντες καὶ νέαι, καὶ ἡμετέροις ὅλοις αὐτοῖς νὰ προσέδωσαν
καὶ νὰ ἐλέγξουν. ἐν ἡμῶν προσέδωσαν κατὰ περισσότερον. Καὶ δὲν
ἡ ἀνδρῶν μὲν προσέδωσαν, ὁμοστέρας ἡμῶν ἡ ἀνδρῶν παραλεί-
ψαν. Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρουσιάσῃ κανεὶς με λόγους τὸ
μέγεθος τῆς ἀνασχυντίας του. **Β** δι' ἔτους δὲ ἐκ τῶν μεταγενε-
στέρων δὲν ἡ τὰ πειστικῶν ἡ ἡμετέροις νὰ εἴπω ταῦτα, δι' ὅτι
ἀνδρῶν πού τὰς οἱ ἡμετέροις τὸν ἐνομῶντες Ἀφροδίτην, δὲν αἰσχύ-
νεται νὰ εἴπω αὐτοὺς τῆς κατέρας ἀνδρῶν. δὲν εἶναι λοιπὸν καὶ
ἀνδρῶν πού τὰς οἱ ἡμετέροις ἀνδρῶν, πού παρὰ τὴν ἐνο-
μῶντες εἰς τὴν ἀπείαν τὴν ἀνδρῶν, δὲν αἰσχύνεται δι' αὐτὰ
τὸν οἱ θεοὶ τοῦ καυχῶνται. Τί δὲ νὰ εἴπω κανεὶς διὰ τὰς νεκρο-
ματίας καὶ τὰς πρῶτας τῶν ταπεινῶν; Αἱ θεοὶ αὐτοὶ πού ἐπὶ
μῶντες πρὸ τῆς ἐλευθέρως τοῦ Χριστοῦ καὶ κατηργήσαν μετὰ τὴν
γέννησιν του. ἀπετολήθησαν καὶ πάλιν, ἐν ὅσῳ ἀνδρῶν εἰς τὰ φαν-
τά. Διότι ἐν καὶ ἡμετέροις καὶ ἡμετέροις νὰ κανὴν τὰ πάντα.
ἐν τῶν μεγάλῃ ἢ ἀνασχυντίας αὐτῶν πού ἐγίνοντο. **Γ** ὅσα ἀπαρ-
τῶν τὸ μέγεθος τῆς ἐξουσίας. Παρὰ ταῦτα ἡμῶς ἀποστέλλονται.

Δ Αὐτοὺς λοιπὸν ὁ βασιλεὺς ἀνέχετο συχνὰ εἰς τὴν ἀφῆρην
με πολλὰ ἀπερῶματα καὶ πολλὰς θυσίας. Ἐφαρξάμε δὲ τὸς ἔσας
ὅσα νὰ σχηματίζονται χεῖμαρες ἀνδρῶν. δι' αὐτῶν δὲ πειστικῶς
εἴπω χρηστῶν ἀπὸ τῶν Ἀπόλλωνος με τὴν ἀφῆρην μάλιστα νὰ
προφητεύσῃ, συμφώνως πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν του. Ὁ σπουδαῖος ἡμῶς
ἐκείνης δαίμων.

Πού γνωρίζει πόσους κόκτους ἔχει ἢ ἄνδρες
καὶ πόσα μέτρα ἢ ὁλοῦσαν
Καὶ συνιστάται με τὸν κοφὸν
καὶ ἔκαστος τὸν ἐκείων.

Ε ὅπως αἰγῶν, ἀπείρας νὰ εἴπω ἀπερῶματος καὶ παρὰ δι' δὲν
ἡμετέροις νὰ ἐκκλίαν, διότι τοὶ ἐκείων τὸ πᾶν ἢ ἡμῶς βασιλεὺς
ἢ δύναμις τοῦ ὁποῦ ἡμετέροις εἰς τὴν γαίαν του, ἐπὶ τῇ ἐπο-
δήν μῆπως γελαιοποιήσῃ εἰς τοὺς πειστικῶς του. Ἐπειδὴ δὲ ἡμετέροις
καὶ νὰ συγκαλέσῃ τὴν ἡμετέροις του, εἰς μίαν δικαιοσύνην διὰ τὴν
κατὰ τὴν του, ἢ ὅποια τὸν ἐνεφάνισεν περισσοτέρως γελῶν δι' ὅτι
ἢ πειστικῶς του. Διότι με τὴν κατὰ τὴν ἐκκλίαν μόνον τὴν ἀνδρῶν
μῶν του, τῶρα ἡμῶς με τὴν νὰ προσπαθῇ νὰ κρύβῃ ὅσα δὲν κρύ-
βονται ἀπὸ τῆς καὶ τὴν ἀνδρῶν καὶ τὴν ἐκκλίαν καὶ τὴν ἐκείων.

σχενοῦν του. Πᾶσα ἴστα λοιπὸν ἡ δικαιολογία· ἔνευα λέγει τὸ χωρίον τῆς Δέφνης γινώσκον ἀπὸ νεκρῶν καὶ αὐτὸ ἀποδείξει τὸν χρησμὸν. Ἐάν θὰ ἴστα ἡμῶς προσκυβερῶν, ταλαιπώρη, νὰ ἐμολογήσῃς τὴν δύναμιν τοῦ μάρτυρος ἀπὸ τὸ νὰ προσφύξῃς αὐτὸν ἐδῶντρο· καὶ· Καὶ ὁ μὲν Ἀπολλώνιος αὐτὸ εἶπεν· ὁ ἀνθρώπος ὅμως θαλασσὴν ὅσων νὰ ἐκπαῖεν εἰς τὸ θέατρον δραματικῶν ἔργων, ἦλθεν ἡμέρας εἰς τὸν τόπον ποῦ εὐρίσκειτο ὁ ἄγιος Βασίλειος. Ἀν ἡμῶς, ὁδωλοῦροι καὶ μολυσμένοι, δὲν ἐξαιτασκόμαστε ἑναινεσίῃς δὲ ἡμῶς τὸν ἄλλον καὶ δὲν ἐπαίξατε ἀπὸ κοινῶν θέατρον διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἄλλων, διατί οὐ μὲν τοῦ ὑποδύεσθαι τὸν δαίμονα λέγεις ἀναιδήτως καὶ ἀορίστως· δεῖ οἱ νεκροὶ εὐθύνονται, οὐ δὲ βασίλειο, ὅσων νὰ ἤκουσας ὀνομαστικῶς 561 Ἀ καὶ μὲ προσδοκίῃς ποῖος ἴστα ὁ ὑπαίτιος νεκρῶς, ἀφίρεις τοὺς ἄλλους νεκροὺς καὶ εὐσεβεῖς μόνον τὸν ἄγιον· διότι συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ δαίμονος ἔπρεπε νὰ καταστρέψῃς βίαια πᾶς ἐν τῇ ἀδελφῇ λειψανότητι, καὶ νὰ ἀποκαρῶνῃς ἐστὶ τὸ φρόνησεν αὐτὸ τῶν θεῶν. Θὰ φανερώσῃς ὅτι δὲν ἀνεφέρθη εἰς βίαιον τοὺς νεκροὺς. Μήπως ἡμῶς δὲν τὸ ἐμολόγηται καταγορηματικῶς· φαίνεται ὅτι εἰς σέ, βασίλειο, ποῦ παύεις ἄλλοι θέατρο ἀπεκόλλετο αὐτὸ τὸ αἶνγμα. Ἐγώ, λέγει, ὁ δαίμων, εἶπα δὲ βίαιος τοὺς νεκροὺς, διὰ νὰ πῇ φανερώσῃς τὴν ἡττάν μου. Ἀλλοῦτε φροδοῦμαι νὰ προσφέρω τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου. Σὺ ἡμῶς, βασίλειο, πρέπει νὰ καταλάβῃς τὸ νόημα τοῦ χρησμῶν, καὶ ἀντὶ βίαιον νὰ μεταφέρῃς μόνον τὴν λειψανότητην τοῦ μάρτυρος. Β διότι αὐτὸς μὲς ἔταξε τὸ σῶμα. Ἐγνώριζεν ὁ δαίμων τὴν ἀπορίαν αὐτῶν ποῦ τὸν ἐλάτρουσαν, ὅσοι ἐπίστευον ὅτι τὸσον φανερὰν ἀπάτην δὲν ἴκῃ ἡμποροῦσαν νὰ τὴν ἀντιληφθῇ. Ὅμως, ἀκούη καὶ ἐν ἔχονταν βίαια τὰ λογικά των, ἐν ἄγνιστον βίαια μακισαί, καὶ πάλιν δὲν ἴκῃ ἡμποροῦσαν νὰ ἀποκρίνουν τὴν ἀναιδήτητα τῆς ἡττης. Τόσον φανερά καὶ σαφῆ· εἶπα· εἰς βίαιον. Διότι, ἐν, ὡς λέγεις, τὰ σῶματα τῶν νεκρῶν ἀνθρώπων εἶναι μέλας καὶ ὀδωλοῦμαι, κοῦδ περισσώτερον εἶναι τὰ σῶματα τῶν ζώων, καὶ ἡμέλις τὸσον ἔσται ἀτιμώτερον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους εἶναι τὰ ζῶα. Ἐπειδὴ λοιπὸν πληθὺν τοῦ ναοῦ ἔχουν τρυφὴ πολλὰ δατὰ σπύλων καὶ πιθήκων καὶ ἐνοῖν, ἔπρεπε νὰ μετακινήσῃ· καὶ αὐτὰ, ἐν δὲν ἀδελφείας τοὺς ἀνθρώπους ἀτιμώτερος τῶν πιθήκων. Ποῦ εἶναι λοιπὸν αὐτοὶ ποῦ ἐξυβρίζουν τὸ ὄνομα τοῦ ἡμῶν ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τὸν ἄλλον. C ποῦ ἐξημερωμένη διὰ νὰ μὲς ἀπρηστῇ, μὲ τὸ νὰ ταυτίζον τὸν Ἀπολλώνιον μὲ τὸ ἄστρον καὶ μὲ τὸ νὰ ἰσχυρίζονται· δεῖ ὁ ἄγιος εἶναι ὁ Ἀπολλώνιος· Ὁ ἄγιος, ἐνφ ἡ γῆ εἶναι καταπαρτη ἀπὸ νεκρῶν, ἔρχονται εἰς ἀδελφῶν τὴν αἰκουμένην, καὶ πούθεν δὲν συμβαίνει· τὰς ἀκτίνας τοῦ οὐρανοῦ τὴν

ἐνέργειαν τοῦ ἐξ αἰθέρος τῶν μελισσῶν. Ὁ Θεὸς σας ἡμῶς, ἐνφ δὲν ἀποστρέφεται τὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν καὶ τὰς μαγείας καὶ τοὺς φόνους, οὐτε τὰ μυστήρια, ἀλλ' ἀντιθέτως τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ ἀποδείξει καὶ τὰ φιλεῖ, ἐν τούτοις ἀποστρέφεται τὰ σῶματά μας. Ἡ ἀμαρτία θαλασσὴν καταδιδύκεται ἀνάμνη καὶ ἀπὸ αὐτοῦ ποῦ τὴν διαπράττει, D τὸ νεκρὸν ἡμῶς καὶ ἀνέστησαν σῶμα διὰ τίποτε δὲν καταγορηται ὅσοι κακολογῶμεν. Ἀὐτὴ ἡμῶς εἶναι· ἡ θέλησις τῶν θεῶν σας, νὰ ἀποστρέφονται αὐτὰ ποῦ δὲν εἶναι ὁδωλοῦμαι, νὰ τῶν δὲ καὶ νὰ ἀποδίδονται αὐτὰ ποῦ ἀξίζουν καθε μίση καὶ ἀποστροφήν. Καθεὶς ἀγαθὸς ἀνθρώπος δὲν ὑποδύεται ἀπὸ νεκρῶ σῶμα νὰ σπαρῇ κατὰ χρέος ἡ νὰ πρᾶξῃ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ἐν ἡ ψυχῇ τοῦ εἶναι ἡγία, ἀνάμνη καὶ ἐν κατοικῇ πύργων τῶν μετῶν, ἡμπορεῖ νὰ ἀσκήσῃ τὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ καθε ἀρετὴν. Κάθε πενήτης ἐπίσης ἡμπορεῖ νὰ ἀσκήσῃ τὴν τέχνην τοῦ, χωρὶς κανὲν ὑποδύον, καὶ νὰ παραγάγῃ δι' αὐτοῦ ποῦ ἔχουν τὴν ἀνάγκην τοῦ, E ὅχι μόνον καὶ ἐν κάθετοι πληθὺν τῶν νεκρῶν, ἀλλ' ἀκούη καὶ ἐν χρευστῇ νὰ οὐκομῶνται τὰ μνησῶτα αὐτῶν ποῦ φανερὸν ἀπὸ τὴν πόσιν. Εἰς τὴν οὐκομῶνται δὲ συμβαλλόν μὲ τὴν τέχνην των καὶ ὁ ὑπογράφος, καὶ ὁ γλύπτης, καὶ ὁ κτίστης καὶ ὁ χαλκοουργός. Μόνος δὲ ὁ Ἀπολλώνιος λέγει ὅτι ὑποδύεται ἀπὸ τῶν νεκρῶν νὰ μαγεύσῃ τὸ μέλλον. Ὑποφάν ἐλλοῦσε καὶ εἰς ἡμῶς μαγίαν καὶ θαυμαστοὶ ἄνθρωποι, ποῦ προσφύτουν διὰ γεγονότα ποῦ συνέβαινον μετὰ ἀπὸ τερασσιάσια καὶ χίλια ἔτη. 562 Ἀ Ὅταν ἡμῶς προσφύτουν δὲν ἐξήσαν τίποτε δι' αὐτὰ, οὐτε καταγορητῶν κανένα ὅσοι βίαιον ἐντολήν νὰ καταστραφῶν οἱ τῶροι καὶ νὰ πεταχθῶν οἱ νεκροί, ἐκποσύντες ἐκ αὐτῶν τὸν παράδεισον καὶ ἀναίσταντο τῶν τῶν τῆς τυμωμῆς. Ἐνφ δὲ ἄλλοι δι' αὐτοῦς ἔχον πληθὺν ἐθῶν δίκων καὶ ἀκαθάρτων, ἀλλὰ δὲ μετὰ ἐνθεοῦ, ὅπου διεπράττοντο ὁδωλοῦμαι καὶ μακαί· πράξεις, ἐν τούτοις προέβλεπον πρᾶγμα τὰ πάντα, καὶ ὁ μελισσῶν τῶν βελῶν δὲν τοὺς ἡμῶς ποῦ τίποτε εἰς τὴν προσφύτουν. Διὰ ἡρώς; Διότι ἐστὶν ἐν ἐλεγον ὅσοι ἐλεγον κινούμενοι πρᾶγμα ἀπὸ θεῶν ὄντων, ὁ δαίμων ἡμῶς ἐπαδὴ ἐσταρῆτο παρομοίως δυνάμεις, δὲν ἡμποροῦσε διὰ τίποτε νὰ προσφύτουν. Διὰ νὰ μὴ φανῇ δὲ δι' εὐρίσκειται εἰς δύσκολον θέσιν, B ἡναγκάσθη νὰ κινήσῃ ἀποδοῦν καὶ νὰ προβάλλῃ γελίας προσφύτας. Διὰ, πᾶς μου, προσφύτουμεν δὲν εἶπα ποῦ κατὰ τὸν, οὐτε ὀφείλῃς; Διότι τότε εἶχεν ὡς δικαιοσύνην τὸ ὅτι δὲν ἐλατρώετο ἀπὸ τοῦ ἀφροσύνη ἡμῶς αὐτὴ ἡ ἀκαλογία, κατέφυγεν εἰς τοὺς νεκροὺς, ἐπειδὴ ἐσταρῆτο μὴν πάθος τίποτε. Δὲν ἴστα· ὁ Ἀπολλώνιος νὰ ἀσκήσῃ τὸν ἡναγκάσθη ἡμῶς οὐκ. Διότι μὲ

τὴν πολλὴν λατρείαν τοῦ ἀκαταστάτου τὴν διακολογίαν καὶ διὰ τὸν ἀφάρτα νὰ ἀπικαλεσθῇ τὸ ὅτι ἦσαν ἑλπίαι καὶ προσπερόμεναι θυσίαι.

16. Ὅταν ἤκουσε λοιπὸν αὐτὰ ὁ ὑποκριτὴς βασιλεὺς, διέταξε νὰ κατεβάσῃ τὴν λευκανθήσαν, διὰ νὰ γίνῃ τοῖς εἰς δόλους ἡ ἡμετέρα φωνὴ καὶ ἡμερανὴς. Διότι, ἐν ὁ δαίμων ἐλαφὲν εἶπε ἐξ αἰτίας τοῦ ἀγίου δὲν ἤμπορε νὰ ἐμυλῇται, ἀλλὰ μὴ τὸν μακαρινῆσαν, αὐτὸς νὰ τὸν ἐνυλῇται. Ὁ δὲ ἄνθρωπος γνωστὴ ἡ ἡμετέρα μόνον εἰς τοὺς πιστοὺς τοῦ, διότι ἀπὸ ἐντροπῆς δὲν θὰ ἀντακίνησαν τοῦτο εἰς ἀλλήλους. Τώρα ὅμως οὕτως νὰ ἤθελε νὰ διαπομπήσῃ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ, ἐξηπάτασε νὰ γίνῃν ὅλα κατὰ ἐκείνου τρόπον, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατόν νὰ συγκληθῇ τὸ γεγονός οὔτε αὐτὸς τοῦ θὰ ἤθελε. Διότι δὲν ἦτο δυνατόν πλέον νὰ διασωθῇ ἡ ὑποκρισία, ἐπ' ὅσον καὶ εἰς τὸν ἄλλον καὶ ἄλλοι μόνον ὁ μάρτυς μαρτυρήσῃ ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ. Καὶ εἶπε μόνον αὐτοὶ τοῦ κατακλινῶν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὸ προβάσιον καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἔρχοντο ἀπὸ μακρινῶν τόπων, ἀπειθῇ δὲν ἔδωκεν τὴν λευκανθήσαν εἰς τὴν θέσιν τοῦ, ἐξήγαγον ἀμέσως καὶ ἐμύθησαν τὴν αἰτίαν, ὅτι δηλαδὴ ὁ δαίμων, ὅταν τοῦ ἐξηγάσῃ ἀπὸ τὸν βασιλέα νὰ μαρτυρήσῃ, οὕτως εἶπε δὲν ἤμπορε νὰ πράξῃ τοῦτο, μέχρις ὅσοι ἐπὶ δόλῳ καὶ τοῦ ὁ ἄγιος βασιλεὺς. Ὁ δὲ ἡμετέρας βασιλεὺς, ὅτι ἡμετέρας βασιλεὺς, γελῶν δαίμων, νὰ καταστρέψῃ καὶ εἰς ἄλλας προφασίαις, ὅπως συχνὰ κἀκεῖ, χαλκῶν ἀπειρα τεχνήματα, ὅταν τοῦ ὑπεβάλλουν ἀπορίας. Εἰς τὸν βασιλέα τοῦ ἡμετέρας λόγον χάριν εἶπε, ὅτι, ἀφοῦ διαβῇ τὸν ἄλλον ποταμὸν, θὰ καταστρέψῃ μέγα βασιλείαν, καὶ τελικῶς τὸν ἐξείλες θανατούμενον ἐπὶ τῆς πυρᾶς.¹⁴ Εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ τοῦ χρησμοῦ τοῦ βασιλεὺς ἐχρησιμοποίησε πάλιν τὸ σφῶν αὐτὸ τέχνημα, προσθέσας καὶ τὴν γελῶσαν ἐκείνου προσθήκην, διότι τὸ λεχθέν.

Ὁ δὲ κἀκεῖς νὰ χαθῶν τέχνη γυναικῶν Ε.

ἦτο ὁμοίον μὲ τὸν χρησμὸν τοῦ Ἀυδοῦ βασιλεὺς, ἡ προσθήκη ὁμοῦ.

18. Πρόκειται περὶ τοῦ Κροῦου, τοῦ χρηματικῶν διὰ τὸν μὲθυστον πλοῦτον τοῦ βασιλέως τοῦ Ἀυδοῦ. Σκεπθεὶς οὕτως νὰ ἀπακτείνῃ τὴν κληρονομίαν τοῦ καὶ πᾶσαν τοῦ ἄλλου παταμοῦ ἔλαβε κατὰ τὸν Μαντικὸν τὸν Διέξον, ὅπου ἀπερρίθη, τὴν διαπομπήσαν ἀπάντησιν. Ὁ Κροῦος ἄλλοις διέξον μεγάλῃ ἀρχῇ κατέλασε. Καὶ κατέλασε πρῶτον: μεγάλην ἀρχὴν, ἀλλ' αὐτὴ ἦτο ἡ ἐλπίς τοῦ. Ὁ βασιλεὺς ἐκείνου τὸν Παρσὸν ἔτιμήσθη ἀπὸ τοῦ βασιλεὺς αὐτῶν Κύρου. Καταδωκοῦς δὲ εἰς τὸν διὰ τὴν ἀνάστασιν λόγον τοῦ παρρησίας τοῦ Κύρου νὰ μὴ τὸν ὅτι τὸν ἐκείνου τοῦ ἀνταγῶς τοῦ Ἀθηνῶν νομοθέτου Σέλευκος.

ἢ ὅταν διαπομπήσῃ τὴν ἀλήθειαν
ἢ ὅταν συγκληθῇται.¹⁴

ἦτο περισσώτερον γελῶν καὶ ὁμοίον μὲ αὐτὸ πρὸς οἱ ἀντίρτοι ἀέγαντες εἰς τοὺς ὁμοῦς. Δὲν ἤθελες ὅμως οὕτως αὐτοῦ. Ὁμοῦς βασιλεὺς μὴ ἀπακτείνῃ νὰ ἀποκρίνῃς τὴν αἰτίαν, διότι αὐτὸ πλέον εἶναι εἰδικῆς σου. Ὁ δὲ ἐπὶ δὲν ὁμοῦς πάλιν δὲν, διότι δὲν θὰ τὸ κατανοῦν καὶ θὰ ἐξήσαν τὴν λύσιν. Ὁμοῦς βασιλεὺς ἀμέσως νὰ κατακλινῇ εἰς τὸ ἄσπρον.¹⁵ Ὁ δὲ κἀκεῖς ἔδωκεν συχνὰ αὐτὸ, χωρὶς νὰ ἐντρέψῃ καὶ νὰ κακηνῇ. Διότι δὲν ὁμοῦς βασιλεὺς εἰς μωλιμένους ἀνθρώπους, ἀλλ' εἰς ὅσα ἡ μάλλον εἰς περισσώτερον ἀνεπίστους ἀπὸ τῆς ζωῆς. Δὲν ἦσαν δηλαδὴ ἀσφατέροι τῶν ζωῶν ὅσοι ἐκ τῶν ἑλπίων ἤκουον ταῦτα καὶ εἰς ἀπομαρτυρῶντο ἀπὸ τὴν πλάην. Ὁμοῦς ὁμοῦς ἐγνώριζον τὴν ἀπάτην. Ἦτο ἀρετὸν λοιπὸν νὰ εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν εἰς τὸν ἐπὶ δὲ μόνον καὶ αὐτὸς θὰ τῷ ὅτι καλὸν ἀπὸ σὲ τρόπον νὰ συγκληθῇ τὴν ἡμετέρα. Τώρα ὁμοῦς ποῖος σὲ ἐπεισε, ταλαίπωρε, νὰ θέσῃ τὸν δαίμον σου μέσα εἰς τὸσον φαρὰν ἀνασχυντῶν; Ὅμως ὁμοῦς νὰ μὴ βεβαιώσῃς σὺ σφάλμα καὶ νὰ ἐπεισῇ ὁ βασιλεὺς ὁμοῦς τὸν πόλιν σου, διότι, ἐν ὅτι ἤκουσεν ἀπορίας περὶ κακῶν, ἐπετέθη ἐναντίον τοῦ ἀγίου μόνον. Ὁ αὐτὸς σὲ ἀπεκάλυψε καὶ ἐσκέπασε τὴν ἀπάτην, χωρὶς ὁμοῦς νὰ τὸ θέλῃ διότι δὲν εἶναι δυνατόν ὁ βασιλεὺς καὶ νὰ σὲ τῷ μὲ τὸσον ἀφαιρέματα καὶ νὰ σὲ ἐκταλῇ. Τὸς μάρτυρας ἡ δύναμις ὁδῶν τὸν νοῦν δὲν καὶ δὲν ἀρετὴ νὰ κατακλινῇ τὰ συμβαίνοντα. Καὶ ἐν ὅτι ἐν ὅμοιον δὲν ὁμοῦς ἔχοντο ἦσαν ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν, ἐν τοῖσις ὁ ἐξουσιαστικὸς ἤλασσε πορεῖαν καὶ ἐντὶ νὰ στραφῇ εἰς αὐτοὺς καὶ τὰ ὑφιστάμενα ἐστράφη ἐναντίον αὐτῶν καὶ τὰ διέπραττον. Κάπως εἶται καὶ οἱ μαρτυροὶ νομίζοντες ὅτι ὑπερασπίζον τοὺς αὐτοὺς τῶν ἐκ τῶν συναντήσεων πρὸς μὲ τὸ νὰ λακκίζουν πρὸς τοῖς αὐτοῖς καὶ νὰ ἐκταλῶν ὁμοῦς ἐναντίον τῶν παρρησίας, ἐντροπιάζον ὁμοῦς μὲ ὅσα πράττειν ὅχι ἐκείνους ἀλλὰ τοὺς αὐτοὺς τῶν. Αὐτὸ ἀκριβὲς συνέβαινε καὶ τότε. Διότι: ἐσκέπτετο μὲν ἡ λευκανθήσαν κατὰ μήκος τοῦ δόλῳ, εἰς τὴν πραγματικότητάς τὴν ὁμοῦς ἐπανερχετο ὁ μάρτυς, ὡς ἀλήτης ἀπεφανομένης διὰ δευτέραν φοράν, εἰς τὴν πόλιν σου, ὅπου εἶχε σταφηνισθῇ καὶ τὴν πρῶτην φοράν. Ἄν λοιπὸν καὶ εἰς

14. Ὁ χρησμὸς ἀπὸς εἰς τοὺς Ἀθηνῶν πρὸς ἀπὸ τὴν νομισματικὴν τῆς Σελευκίδος ἀπὸ τὴν πόλιν τοῦ Μαντικῶν τοῦ Διέξον. Ὁ βασιλεὺς δὲ εἶπε ὅτι ἡ καταστροφὴ θὰ γίνῃ εἰς τὸ ὁμοῦς, ὅτι ἀποκρίνῃ εἰς τὴν ἀπάτην τὸν κατὰ, εἰς τὸ ὅμοιον, ὅτι τὸν συγκληθῇται. Ν. Α. Ἡροδότου, Ἱστορίαν 7. 141.

δὲν παραδέχεται τὴν ἀνάστασιν, πρέπει νὰ αἰσχύνεται. ὅταν βλέπῃ νὰ διαπρέπῃ ὁ μάρτυς λαμπρότερα ἔργα μετὰ τὸν θάνατόν του, καὶ νὰ προσέτῃ ὡς πρωταθλήτης κίβης ἐπὶ κνήδῃ, εἰς τὴν μεγάλην μεγαλειότητα καὶ εἰς τὰς θαυμαστάς θαυμαστούτας. Διότι τότε μὲν ἠγωνίσθη μόνον ἐναντίον τοῦ βασιλέως, τώρα ὅμως ἐναντίον καὶ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Καὶ ἐνθ' ὅσα ἐξεδίωξεν ἀπὸ τὸν ναὸν τὸν ἰσχυρὸν βασιλέα, τώρα ἀπεμάκρυνεν ἀπ' αὐτὴν τὴν παροχὴν τῆς Δάφνης τὴν Ἀπόλλωνα. Ὁ δὲ διὰ τὸν χειρὸν του, ὅσας προσηγομίας, ἀλλ' ἀναιμωπίζων τὸν ἀέρετον δαίμονα μὲ ἀόρατον βίαν ἐνάμυν. Καὶ ὅταν μὲν ἔξῃ ὁ μάρτυς δὲν ἤντησεν τὴν παρρησίαν τοῦ ὁ ἐκκλησιαστικῆς βασιλεὺς, ὅταν δὲ ἐπέβηκε δὲν αὐτῇ εἰς τὴν δίκην τῆς σκέψης τὸν δοῦν του οὗτος ὁ βασιλεὺς, οὗτος ὁ δαίμων ποὺ παρεκίνησε τὸν βασιλέα νὰ πρέψῃ ταῦτα. Ὅτι δὲ μὲ αὐτὰ τὰ δεύτερα ἐνέπνευσε φόβον μεγαλύτερον ἀπὸ τὸν πρῶτον, φαίνεται ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ πράγματα. Διότι, ἐνθ' ὁ πρῶτος βασιλεὺς, ἀπὸ τὸν συνέλεξε, τὸν ἐπέλεξε κατέστη καὶ τὸν ἐρέμισε, αὐτοὶ ἔβαν τὸν μετέφερον. Διὰ αὐτοὺς οὗτος ὁ Ἀπόλλων παρήγγειλε νὰ καταστραφῇ ἡ λειψανθήκη, οὗτος ὁ βασιλεὺς τὸ ἤρλεψε. Εἰς αὐτὴν δὲν τὴν συντήρησε καὶ δὲν τὴν κατέκαιε. Διὰ δὲν διέταξε νὰ μεταφερθῇ εἰς ἔρημον καὶ ἀκατοίκητον μέρος. Διότι δὲν ἦτο πρόφρων εὐδελύγῃ καὶ μίσση, καὶ τὴν μετέφερον ἀπὸ ἐκεῖ, ὅχι ἀπειθῇ ἐροῦντο, ἀλλ' ἀπειθῇ τὴν ἀποστρέφοντο, ἔπειτα νὰ μὴν εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν τὸ μίσση, ἀλλὰ νὰ τὸ ἐξορίσῃ εἰς τὰ βουνὰ καὶ εἰς τὰ λαγυράκια.

17. Ἐγνώριζεν ὁμοῦ καλύτερα καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Ἀπόλλωνα ὁ ταλαίηνος βασιλεὺς τὸ ἔργον τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνδοκίαν τοῦ Θεοῦ παρρησίαν, καὶ ἐροῦντο μῆπως, ἀν διαπρέψῃ τοῦτο, προηλάσῃ ἐναντίον του κινεῖα κεραυνὸν ἢ καμίνον ἐκείναιον. ¹⁸⁴ Αὐτὸς εἶχε πολλὰς ἀποδείξεις τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ, ἢ ἐκεῖ ἐφανερύθη καὶ εἰς τοὺς πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντας καὶ εἰς αὐτοὺς ποὺ ἐπὶ τῆς βασιλείας του ἐκαθέσθον μαζὶ του. Ἦν τὸν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων δηλοῦν, ὅτι ἐδέχοντο νὰ διαπρέψουν παρρησία, μετὰ ἀπὸ πολλὰς καὶ ἀπορήτους συμφορὰς, ἀπέθανον κατὰ αἰσχρὸν καὶ ἐλαττὸν τρόπον, ὅσα τὸν ἐνός μὲν ἐνθ' ἔξῃ αἰὶνῃ ἐπετέχθησαν αἱ πόραι τὸν ἱερῶν πρὸς τὸ ἔξω (αὐτὸς ἦτο ὁ Μωϋσῆς) ἄλλος δὲ παραφρονῶν, καὶ ἄλλος ἐκαστὸς ἀνάλογον συμφορὰν καὶ ἔτα μόνον ἔφυγον ἀπ' αὐτὴν τὴν ζῆσιν. Ἐξ αὐτῶν δὲ ποὺ ἦσαν τότε μαζὶ του ἀρχόντες ὁ μὲν ἐκ πατρὸς θεοῦ, ὁ ὅστις μὲ περισσὴν ζῆλον ἐχρησιμοποίησε τὴν βίαν ἐναντίον μας, ἐδέχθηκα νὰ ἔγερσιν μὲ τὰ μολυμένη χέρια του τὰ ἱερὰ σκεῦη. Δὲν ἠρεῖσθη

δὲ εἰς αὐτό, ἀλλ' ἀποχρήσας περισσώτερον εἰς τὴν διαστροφήν του (τὰ ἐξεδίωκεν δηλαδὴ, ἢ τὰ ἔβαλεν εἰς τὸ ἔδαφος, τὰ ἤρλεψε καὶ ἐκείνην ἐπ' αὐτὴν) ἐκτεμνήσας ἀμέσως διὰ τὸ πᾶν ἡμέτερον αὐτὸ καθεῖμα. Διότι ἐδοκίμασε τὰ γεννητικὰ τὸν ἔργον καὶ ἐγέννησεν σκύληας. Καὶ διὰ τὴν φωνὴν ὅτι ἡ ἀσθένεια ἦτο θεοσώστη, οἱ ἱεροὶ ἱσχυρὸν παχίαν ἐρνήθως αἰσχυροῦσας ἀπὸ ἑνὸς χώρου, καὶ τὰς ἐποπλήσαντες πλῆθος τὸν σωτηρίαν μὲν διὰ τὰ προσελκίσουν τοὺς σκύληας. Οἱ σκύληες ὅμως δὲν ἀπεχέοντο, ἀλλ' ἦσαν ἰσχυροὺς προσεκκολλημένοι εἰς τὰ ἀσθενή μέλη, καὶ ἔτσι, ἀπὸ τὸν κατέφαγον καὶ πολλὰς ἡμέρας, τὸν ἀσθενῆσαν εἰς κακὸν θάνατον. Κάποιος ἄλλος ποὺ εἶχε τοποθετηθῇ ἐπὶ αὐτοῦ C εἰς τὰ θαλασσινὰ θησαυροφυλάκεια, πρὶν προῦναι νὰ διαβῇ τὸ κατέφυλλον τὸν ἀνακτόριον, ὅπως γαστροφραγίαν, τιμωροῦμενος καὶ αὐτὸς δι' ἀνάλογον παρρησίαν. ¹⁸⁵ Αὐτὸς λοιπὸν καὶ περισσώτερον ἀπ' αὐτὸ (καὶ δὲν εἶναι τώρα καιρὸς νὰ τὰ διηγήσῃ) ἐπέστη ὁ θεολογὸς καὶ ἐροῦντο νὰ προχωρήσῃ περισσώτερον εἰς τὸ ἐγγεῖρμα τοῦ. Καὶ διὰ αὐτὰ δὲν εἶναι πλάσματα τῆς φαντασίας σου, θὰ γίνῃ φανερόν ἐξ ὅσων ὁ ἴδιος ἔκαμε εἰς τὴν συνέχειαν. Τώρα ὅμως δὲ μὲν καὶ εἰς τὴν συνέχειαν τῆς διηγήσεως διὰ τὰ ἴδια καὶ ἔργον κατέστη. Αὐτὸς ποὺ συνέστη εἶναι ἄξιον θαυμασμοῦ καὶ θαυμάσιον ὅχι μόνον τὴν δύναμιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνθεκτικὴν φύσιν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὁ μάρτυς καὶ ἐντὶ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ χώρου, ὅπου ἦτο καὶ προσηγομῆς, Ὁ πρὶν μεταφερθῇ εἰς τὴν Δάφνην. (Ὁ δαίμων ὅμως ἐκείνην ἀμέσως ὅτι εἰς μάτην κατέφυγεν εἰς τὸ εἰχνοῦμα τῆς ἀσκήσεως καὶ διὰ τὴν ἡγωνίσθη ἐναντίον νεκροῦ, ἀλλ' ἐναντίον ζῶντος καὶ ἐκτεμνόμενος προσέπει, τὸ ἄπολον ἦτο ἰσχυρότερον ὅχι μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅσον μαζὶ τὸν δαίμονα. Διότι παρὰ τὸν Θεὸν νὰ παραστήσῃ τὸν ναὸν, καὶ ἔτσι κατέκαυσε καὶ τὴν ὁροφὴν ἐξ ἐλακίμου, κατέστρεψε τὸ εἶδαιον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ τὸ μίτεβαλεν εἰς σπᾶντῃ καὶ σκάντῃ, καὶ μόνον τοὺς τοίχους ἀφῆκεν

18. Ἀρκετὰ τὰ καριστατικὰ διασφίξε καὶ ὁ θεολογὸς εἰς τὸν πρῶτον πρὸκειται περὶ 100 ὁπαρχοῦ Ἰουδαίου, ἐκ πατρὸς θεοῦ τοῦ Ἰουδαίου τοῦ Παροῦσιου, ὅστις αἰσθάνει εἰς ναὸν ὅσων ἐπὶ τῆς ἁγίας Τρεπῆς. Αὐτὸς ἐνοῦσε καὶ ὁ Χριστοτόμος λέγειν ὅτι ἐν ἡλικίᾳ ἐπὶ εἰς τὸ ἐπὶ ἐλπίμας νὰ ἔγρηται τὰ ἱερὰ σκεῦη, ἀλλὰ καὶ ἐκείνην ἐπ' αὐτὴν, ἐννοῶν διὰ τῆς παρρησίας τοῦτο κατέβηκε τὴν ὁρσάν. Βλ. Θεολογικὴν, Ἐκδο. Ἰστορικὴ δ, 8 P G 82, 1100 A καὶ C. Ὁ δὲ Ἰουδαίος ὅσον μὲν κατὰ τῆς ἱερῆς πρακτικῆς ἐξέκρινε. Τὰ περὶ τῆς τιμωρίας τοῦ ἀντιπροσώπου εἰς τὴν συνέχειαν. Ὡς πρὸς τὸ ἄλλο παρρησιαστικὸν ὁ θεολογὸς ἀναφέρειν ὅτι ὁ πατὴρ ἀνατίθηται φέρε, Ἰσπανοὺς δὲ ἀντιπροσώπου. Ἀπὸ τῆς ἐκδοτικῆς καριστατικῆς τὸ θεολογικόν. Τὰ τῆς τιμωρίας

ορθούς.¹⁴ Ἄν δὲ ἐπισκεφθῇ κάποιος τὸν τόπον τούτου, Ε' θὰ εἶπῃ ὅτι ἡ καταστροφή δὲν εἶναι ἀπλῶς ἔργον τοῦ πυρός. Διότι ἡ πυρπόλησις δὲν ἐγένετο εἰς αὐτὸν καὶ ὡς ἔπρεπε· ἀλλὰ μὲ τὴν αἰτίαν, ὅπως ἀπὸ ἀφύκου ὤληται. Ἄλλ' ὥσθιν νὰ ὑπόμειναι τὸ πῦρ κάποιος ὁρατὸς χεῖρ, ποὺ εἰδέναι τὴν ἐκτέλεσιν νὰ καὶ καὶ εἰς. Μὲ τὴν αἰτίαν ἔχει καὶ ὁ ναὺς, ὅσπερ δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ ὅποιοι ἐμπρησμοί, δὲς Α' ἀρκεῖται δὲ μὲ οὐκ ἄντι τὸ ὅποσον εἶναι ἔρπον κατὰ τὰ ἄλλα, τοῦ ἡλίου δὲ μόνον ἡ στέγη. Διότι διεκδικήσαν μαζί μὲ τὰ ἄλλα καὶ οἱ κίονες· ποὺ συγκρατοῦν τὴν ὁροφήν καὶ τὰ προπύλαια, πλὴν ἐνὸς εἰς τὸ ὅποσον μέρος τῆς οικοδομῆς ἐπαρτήθη δὲ νὰ μὴ θυμωθῇ καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἔχει χωρὶς λόγον, ἀλλὰ εἰς αἰτίαν τὴν ὅποιαν κατέτιν θὰ ἐξηγήσῃ. Μετὰ τὸν ἐμπρησμόν λοιπὸν ἀδηγήθη ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀβελίου εἰς τὸ δικαστήριον καὶ ἐπείσθη νὰ κατακομίσῃ τὸν ἐμπρησμοῦ. Ἐπειδὴ ὁμοῦ δὲν ἐγνώριζε τίποτε, τὸν ἔδωκαν ἀποσπαστικῶς καὶ τὸν ἐγέγραψαν μὲ πληγὰς ἀπὸ τὰ κενήματα. Κατόπιν, ἀπὸ τὸν ἐγέγραψαν, τοῦ ἔγγραφον τὰ πλεονεκτήματα. Χωρὶς ὅμως νὰ μάθουν τίποτε περισσοτέρων. Β' Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν πρότερον ἐγίνετο καὶ περὶ τὸν πρῶτον πρὸς αὐτὸν ποὺ ἔγινε καὶ εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τότε δηλαδὴ διετέλεσαν οἱ στρατιῶται νὰ φρουροῦν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ μὴ σιμῇ, ὡς ἔλεγον, νὰ διαπράξουν τὸ κακούργημα τῆς κλοπῆς τοῦ οἱ μαθηταί. Τὸ πρῶτον ὁμοῦ ἔλαβε τὸν πρῶτον ἐξελίξιν, ὅσπερ νὰ μὴ ἀπομείνῃ οὐδέ μὴ ἀναίσχυτος πρῶτος εἰς αὐτοὺς ποὺ θὰ ἦθελον νὰ ἀσπάζοι.

ρίας τοῦ ἱστορεῖ ὡς εἶπῃ: «Ὁ δὲ Φίλιππος ἀφῆκεν θύλακον καὶ αὐτοὺς» ἐφαρμόζοντες μάλιστα, ὅπως συνήθως εἶναι καὶ παντοῦ ἐκ τοῦ σώματος ἔργου, τὸν ἀγῶνα τοῦ σώματος πένοντες εἰς ταῦτα συρρίνιαν τὸ μέρος. Ὅσον δὲ πάντες ἀποκρινόμενοι τοῦ αἵματος, ἀποδοῦναι καὶ αὐτοὺς καὶ τὸ αἷμα τὸν πνεύματι θεοῦ. Αὐτοὶ.

16. Τὸν ναὸν ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς Νικάνωρ, στρατάρχης τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἱερεὺς τοῦ κράτους, τὸν βασιλευσάντα καὶ πατέρα Ἀντισίου τοῦ Σωτήρος. Ὅπως ἔγραψε περὶ τοῦ 300 π.Χ. καὶ τὴν πόλιν, τὴν ὅποσαν ἐνόησαν Ἀντισίου πρὸς τὴν τὸν πατέρα τοῦ Ἀντισίου, Ἡρόδοτος. Σωζομένης, Ἡρόδοτος, ἱστορίαν δ, 10, P G 87, 127 C. Τὸ περικαλλεῖ δὲ ἄγαλμα τοῦ Δαριουχοῦ Ἀπολλωνεὺς τὸ ἀποτέλεσεν ὁ Ἀθηναῖος γλύπτῃς Ἡρόδοτος. Τὸ πρῶτον ἦτο γλυπτὸν, φέρον ὅσον μὲν καὶ τῆς ὁροφῆς τοῦ ναοῦ, καὶ ἀποτέλεσεν, δηλαδὴ ἀνέστη μόνον κατὰ τὴν γυνὰ μὲν καὶ δὴ τὴν ἔκτα δὲ μαρμαροῦ, κατὰ δὲ τὴν ἔκτα δὲ μαρμαροῦ. Ὁ Ἀπολλωνεὺς ἱερεὺς, μὲ μαρμάρου ἔργον ἔκτισεν χιτῶνα, μὲ μαρμάρου ἔργον καὶ εἰς αὐτὸν χρυσὸν ὀφθαλμοῦν. Εἰς τὴν ἀσπίδα ἐκράται τὴν καδῆα, εἰς δὲ τὴν ἔκτα δὲ χρυσὸν ὀφθαλμοῦν. Περὶ τοῦ ἀγάλματος ὁ θεοδόχος λέγει: «Χρηστέος γὰρ ἀνέστην κατασκευαστῆς, τὸν ὅσον ἀνέστην ἀνέστη καὶ αὐτὸς τὸν πρῶτον ἄγαλμα κόνιν λεπτοτάτην ἐπέτιν. Εὐλοῦν γὰρ ἦν, ἔκτισεν ἄλλοι μὲν χρυσῷ. Ἡρόδοτος, ἱστορία δ, 1, P G 88, 1100 A.

οὐκ εἰς τὴν πίστιν τῆς ἀναστάσεως. Ἐδὼ λοιπὸν ἐπύρετο εἰς τὴν βασανιστήριον ὁ ἱερεὺς, διὰ νὰ μαρτυρήσῃ ὅτι τὸ πῦρ δὲν ἦτο ἔργον θεῶς ὅπως ἀλλ' ἀνθρωπίνης κακούργιας. Ἐπειδὴ ἐκαστὸν καὶ ὁρίσται ἐκαστὸς, μὴ ἔχων εἰς ποῖον νὰ ἐμπρήσῃ τὴν αἰτίαν, ἐμαρτύρησε ὅτι τὸ πῦρ ἦτο θεοσταλτόν, ὅσπερ νὰ ἀφαιρῇ κατὰ λόγον καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς αἰτίας, ποὺ ἔθελον ν' ἀνασχυνοῦν. Ἀλλ' αὐτὸ ποὺ ἦτο νὰ αἰτίαν προσηγοριῶν καὶ τὸ ἀνέβαλε. Ὁ αὐτὸ εἶναι καὶ νὰ τὸ εἶπω ταῦτα. Τὴν αἰτίαν αὐτὴν: «Ὅτι ἐτάραξε τὴν ψυχὴν τοῦ βασιλέως μὲ τὸν φόβον ὁ μάρτυς, ὅσπερ νὰ μὴ τοιμήσῃ νὰ προκηρῆς περισσοτέρων. Ἐπὶ δὲ τὸν ἱερεῖα τὸν ὅποσον προσηγοριῶν περιέβαλλε μὲ τὴν τμήν, τὸν ἐπέβαλεν ἐξ αἰτίας τοῦ ἐμπρησμοῦ εἰς τὴν βασανιστήριον καὶ τὸν κατεσπάρετο μὲ μανίαν αἰμοδόρου θύρου, κατ' αὐτὸν δὲ θὰ ἔτρωγε καὶ τὰς σάρκας τοῦ. Ἄν τὸ πρῶτον δὲν ἦτο εἰς ἄλλους τόσων φρικαστικόν, ἀναισθησίας τὸν ἄνθρωπον ποὺ ἔφαθε τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως τὸν ἐπανάφειν εἰς τὴν πόλιν πάλιν, ὅσπερ νὰ τὸν προσγίγῃ μεγαλῦτα τιμὴ. Διὸ ἱεροῦς, ἂν ὁ φόβος δὲν ἦτο μεγαλῦτα ἀπὸ τὸν θάνατον, καὶ τὸ εἶπε: δὲν ἐνέκυρε τὴν λήπην, ἔπρεπε ὁ βασιλεὺς, ἂν ἔχει προσηγοριῶν, εἶναι ἐπιλήρητος ὁ δὲ τὸν ἦσαν, ὅσπερ μετὰ τὸν ἐμπρησμόν, νὰ κατασπάρῃ καὶ νὰ ἀφανίσῃ τὰ πάντα, νὰ κατακαύσῃ τὴν λειψυπόμεινον. Ὁ καὶ τοὺς δύο γκαὺς τοῦ αἵματος, καὶ αὐτὸν ποὺ ἦτο εἰς τὴν Διάντην καὶ τὸν ἐν τῇ πόλει. Συνηθίζουσι ἔλυσαι πολλοὶ ἄνθρωποι, ὅταν καταληφθῶν ἀπὸ ὁρῆν καὶ λήπην, ἀκούῃ καὶ ἂν δὲν εὐροῦν αὐτοὺς ποὺ εἶναι αἱρετοὶ τῆς ὁρῆς καὶ τῆς λήπης τὸν, νὰ φέρονται εἰς δευτέρους ἀνθρώπων ἐμπρὸς τὸν καὶ εἰς δευτέρους ἀπλῶς ἀποκτείνονται. Ἄν ἦτο δὲ μακρὸν αὐτοῦ τῆς ὑποφύσεως καὶ ὁ μάρτυς. Διὸ μάλιστα ἐφάσεν εἰς τὴν πόλιν ἡμέρας τὸ πῦρ κατέλαβε τὸν ναόν. Ἀλλ', ὅσπερ εἶπα, τὸ ἐν πάθος ἐμάχητο ἐναντίον τοῦ ἔλλου καὶ τὴν ὁρῆν ἐνέκυρε ὁ βασιλεὺς. Ἀπὸ: σκίβου, ποῖος ἦτο εἰς τὸν χαρακτήρα ὁ ἐκαστὸς τὸν εὐδελὸν λήπην βασιλέως, ποὺ ἀνέχετο εἰς τὸ πρῶτον καὶ ἐβλεπεν ὅτι ὁ μὲν γαὺς τοῦ αἵματος ἦτο σῶμα, ὁ δὲ γαὺς τὸν εὐδελὸν κατακαυμένους καὶ τὸ εὐδελὸν κατεστραχημένους Ε' καὶ τὰ ἀπεριεμάτα ἀφανισμένα, καὶ ἀφανισμένους καὶ οἱ ποὺ ἐθίμειν τὸ καύχημα τοῦ καὶ ἐλην-ἐκείνην τὴν σατανικὴν συμπεριφοράν. Ἀκόμη καὶ ἂν δὲν τὸν κατελίσσεν οὐκ ὅμως ὅσπερ λήπην δὲ αὐτὸ ποὺ ἔβλεπε, δὲν δὲ ἔβλεπε ὅμως ν' ἀνέχετ' τὴν γαλματισμένην, καὶ δὲ ἐπείσθη ἐναντίον τοῦ ναοῦ τοῦ μάρτυρος. δὲ Α' ἂν δὲν κατέχευε τὴν ψυχὴν τοῦ αὐτοῦ ποὺ εἶπα. Διὸ δὲν ἦτο μικρὸν τὸ γεγονός, ἀλλ' ἐξηγήσῃς ὅτι τὴν κατῆλθεν τὸν Ἡρόδοτον, ἐβόησαν ὅτι τὴν ἐμπρησμένην, ἐκέρπει δὲ τὸ.

Ὁ δὲ καὶ τὸ κατεπείγει, δεικνύοντι ὅτι ἔστι πρόβλεψις καὶ νῦν καὶ καὶ καταβάλλῃ τοὺς ἐχθρούς διὰ ὅταν εἴηαι ἐξόντων· ἀλλ' ὅταν εἴηαι δυνατοὶ καὶ ἐνδοξαί. Διὰ δὲ δὲ δὲ καὶ ὁ μέρους τὸν βασιλέα τότε πού τὸν μεταφέρων εἰς τὴν Δάφνην καὶ καταστρέφῃ τὸν καὶ τὸν εἰδὼλον, καὶ μεταφέρει τὸ εἰδὼλον, ὅπως μεταφέρει καὶ τὴν λαϊκονομήτην· διότι τότε ἐδράπτετο ἀπὸ τὸν Ἀπολλωνία, οὗτοι εἰχον ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρωπίνῃν συμφορῇ. Ἄλλὰ καὶ τότε καὶ τότε ἐνίκησε τὸν Ἀπολλωνία χωρίς ἀνθρωπίνῃν ἀνάγκῃ. Τὴν προσηγομένην τοῦ δὲ νίκην δὲν μὲς τὴν ἐκπύρωσιν, ἀλλ' ἤρκεσθαι ἀπὸ τοῦ εἰς τὸ καὶ τοῦ κλεισθὲν τὸ στέμα. Τέτοιοι εἰναι οἱ ἄγιοι· ἐπιθυμοῦν νὰ πράττουν θαυμαστά ἔργα πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Ὁ χωρὶς νὰ τὰ ἐπιδοκίμουν εἰς τοὺς πολλοὺς ναυχομένους διὰ εἶναι ἰδικά τινος κατωρθώματα, ἐνὸς δὲν καὶ πού τὸ ἀπατῇ κάποια ἀνάγκη. Ἀνέγκη δὲ ἀνέγκη τὴν προσηγομένην τὸν πιστὸν, ὅπως ἔγινε καὶ τότε. Περὶ δὲ δηλαδὴ ἠρξάντο τα κατὰ τῆς ἀπατηλῆς εἰδικολογίας, ἐπαρτηθῇ καὶ εἰς ἡμᾶς πλέον ἢ νίκῃ, διὰ ἀπὸ τὸν νικητὴν διὰ ἀπὸ τὸν ἡττηθέντα. Διότι ἔστι, ἐπ' ἐνὸς μὲν ἡ μαρτυρία δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀποδοχῇ οὕτω καὶ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, ἐπ' ἑτέρου δὲ ὁ ἄγιος ἀπέφυγε νὰ περιαιτιολογῇ, διὰ καὶ ὑπῆρχεν ἀνάγκη. Ἐπειδὴ ὅμως οὕτω εἶται ἐπαρτηθῇ τὸ πλάνη, ἀλλὰ προσέτερον πάλιν οἱ ἔθνη καὶ, πού εἶναι πού ἀναίσθητοι καὶ ἀπὸ τοὺς λίθους ἀκούει, καὶ παρακάλουν τὸν ἡττημένον καὶ ἐκλαίοντι· εἰς τὰ μέγα σου. Ἐμπρὸς εἰς τὸν φανερόν ἐλθέτωσαν, ἡγαγέσθαι διὰ τοῦτο νὰ ἀρῇσιν τὸ εἰδὼλον εἰς τὴν δόξαν τοῦ πατρὸς, ὅστε μ' αὐτὸν τὸν ἐμπρησμένον νὰ στήσῃ ἄλλον, τὸν ἐμπρησμένον δηλαδὴ τῆς εἰδικολογίας.

19. Διὰ τοῖς λοιπὸν κεραινεύσαι τὸν θεὸν σου λέγειν· "Ἐφυγες μέγα ἀπὸ τῶν λαμπρῶν λατρείων· δὲν ἔφυγες ἐκουσίως, ἀλλ' ἐπηγάθῃ καὶ ἐξεδιόχῃ χωρίς τὴν θέλησιν τοῦ καὶ εἰς ἀνάγκη, τότε ἐκρίθης τὸν ἥθελε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλῃν φρονίαν νὰ παραμείνῃ καὶ διὰ τὸν ἐκ τῶν θυσιῶν καπνὸν καὶ διὰ τὰ σπῆγχα. Διότι ὁ πῶς βασιλεὺς ἱσχυρὸν ἐπὶ τὸν θυμὸν μὲ τὸν ἀφθονίαν πρὸς καὶ δόξα, ὅταν νὰ ἐκλήθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν μόνον δι' αὐτό, καὶ ὅς ἂν ἐξοδύσῃ δηλαδὴ τὰ ἴσα ἄλλου τοῦ κόσμου. Ἐφθασκε δὲ εἰς τὸν σπῆγχα μιν, ὅστε πολλοὶ εἰς αὐτὸν πού θεωροῦντο φιλόσοφοι καὶ τὸν ὀνομάζον μάλιστα καὶ ἀρεσπώλην καὶ ἄλλα τὰ παρόμοια. Δὲν θ' ἀναιδέως λοιπὸν ἐκουσίως ἀπὸ τῶν πλουσίων ἐπάττειν, μέγα ἀπὸ τοὺς ἄνους καὶ πῶς καπνὸς τὸν σπῆγχα καὶ ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς τὸν αἵματος, αὐτὸς πού ἔμενε καὶ χωρὶς αὐτὸ εἰς αὐτὸς τοῦ πρελλοῦ πρὸς τὴν Δάφνην ἔρωτος. "Ὁ σταματήσας ὅμως πάλιν ἐνὶ διὰ ν' ἀκούσωμεν τοὺς ἄγγους τοῦ

ρήτορος· Ἀρῆται τὴν τὸν Ἀπολλωνία καὶ ἀπευθύνεται μὲ καλὰ ῥήματα εἰς τὸν διὰ· "Πῶς μὲς ἀρῆσθαι, ὦ Ζεῦ, ἡ τῶν μεγάλῃ ἀνάγκῃ τοῦ κορυφαίου μυαλοῦ μὲς. Ἐ τῶν τῶν ἀνθρώπων χωρὶς ἡ Δάφνη, περισσοτέρων ὅμως ἡγάρας ἦτο ὁ ναὸς, ὅταν ἡ ἰδία πόσις νὰ ἐδημιούργηται ἕνα λιμένα μέγα εἰς ἕνα ἄλλον. Καὶ ὅταν βασιλεὺς χωρὶς κύματα καὶ οἱ θῆοι, ὁ δεύτερος θῆος· λιμὴν μὲς προσέφερε περισσοτέρων ἡγαγίαν. Ποιὸς δὲν ἀπαρτῆσθαι ἐκεῖ ἀπὸ τὴν ἀσθενείαν τοῦ; Ποιὸς δὲν ἀπηλλάγη ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς φόβους τοῦ; Ποιὸς δὲν ἀρῆται ἐκεῖ τὸ πένθος τοῦ; Εἰς ποῖον, ἐπ' ἡτι ἐκεῖ, τὸ ἡγνότης ὁ πόθος τοῦ ἡανάτου. Ποῖον ἀνάγκη ἐκαταμεν, δευτέρω; Πῶς ἦτο καὶ πῶς ἡγάρας ὁ ναὸς καὶ λιμὴν ἡγαγίαν, ἀπὸ ἐκεῖ ἐπικίοντο αὐτοὶ καὶ τῶν καὶ ἐκέρχοντο χωρὶς κραυγῆς, ὀργισθῆς διασκαδῆς, καὶ μέγα; Ποιὸς, λέγει, δὲν ἀρῆται ἐκεῖ τὴν ἀσθενείαν τοῦ; Ποιὸς λοιπὸν ἀπὸ τοῦ; Ἰδικὰ σου, ἀκούει καὶ ἂν ἦτο ἡγνὴς προσηγομένης, μεταβαίνων εἰς τὸν ναόν, διὰ ἡγνότητος καὶ μάλιστα μὲ ἐκέρχοντο φερεσπῆραν δύναν. Ὁ δὲ αὐτὸς πού κατεβαίνει τὸν Ἀπολλωνία καὶ ἀκούει τὴν ἱστορίαν τῆς Δάφνης καὶ ἐλπίει τὴν τῶν μεγάλῃ μιν τὸν τοῦ, ὁ ὅποιος, ἐπ' ἡτι καὶ πῶς ἡ γῆ τὴν ἡγαγίαν τοῦ, καθεύδει ἀκούει πλῆρην τοῦ τοῦ καὶ τὸ φρεσὶ, πῶς πλῆρην ἡγαγίαν μιν τῶν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ· Πῶς τὴν τριωνυμίαν; Πῶς τὸν ἡγάρας; Πῶς τὴν ἀσθενείαν; Πῶς πῶς; Αὐτὸ λοιπὸν ὀνομάζει ἀνάγκη τῆς ψυχῆς καὶ ἀκούωντος ἡμένα; Αὐτὸ εἶναι ἡ ἀρεσκία τὸν ἀσθενέων. Δὲν ἔχει δεξιὴς καμμίαν σημαίνει τὸ διὰ τοῦ λέγειν τὰ ἐκέρχεται. Διότι καὶ οἱ φρεσὶ καὶ δὲν ἐπιληψίαν τὰ πρῶτα ὅπως εἶναι ἐκ φρεσὶς, ἀλλ' ἐκέρχεται τὴν γνώμην τὸν ἀντιθέτως πρὸς τὴν πραγματικότητα. Τὰ ἡγαγίαν δὲν εἶναι πῶς μακρὸν. Ὁ δὲ ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὸν ἡγνὸν διὰ νὰ δείξῃ πῶς ἐκέρχεται ἡγαγίαν οἱ ἔθνη καὶ πού κατωκοῦσαν τότε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὅτι δὲν ἔα τὸ ἀντιθέτως αὐτὸ μὲ ἀρεσκίαν ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ θὰ ἀφῆκε νὰ ἐκέρχεται ὅπως ὁ θυμὸς τοῦ ἡγνὸν εἰς τὴν λαϊκονομήτην τοῦ μέρους, ἂν δὲν κατεῖχτο ἀπὸ φόβου μεγαλοτέρων τοῦ θυμοῦ τοῦ. Τὸ λέγει λοιπὸν ὁ ῥήτορ· "Τὰ ὀνόματα δὲν εἶναι πῶς μακρὰ. Ἡ ἱστορία θὰ γίνῃ αἰτία νὰ ἐλθῶν ἐξὸ αἰ πόλεως, πού τὰ κατωκοῦσαν μὲ δόξα διὰ θυσιῶν εἰς τὸν Ἀπολλωνία; Τὸ θὰ καμμίαν; Πῶς θὰ ἐκέρχεται; Ἐ Ποιὸς θὰ εἰς τὸν; Αὐτὸς τὴν γῆν; Ποιὸς ἀρῆται, τοῖς ἀλλοτρίοις δὲν θὰ προκαλέσῃ τὰ δόγματα μὲς; Ποιὸς θὰ ὀνομάσῃ ἑρπῆν τὰ ὀνόματα, ἀπὸ τὰ ἀρεσκία γύρω μὲς προκαλῶν τοὺς ὀδυμούς; Διὰ πού τῶς

κατασκευασμένα ἐκ κέρατος, λέγει ἡ τραγωδία· ἐγὼ ἤμεις ζῆνοι καὶ μαντικὴν ἰκανότητα ὅσῃς ἡ αὐτὴ μὲν νὰ ἀνέλθῃ, μὲ τὸ πᾶν δὲ νὰ τοῖς αὐτοῖς τὸν δρόμον. Ὡς, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ, ὡς! μολυσμένη ψυχὴ! Ὡς, θρασύ χεῖρ! Ὁ δραστικὸς εἶναι φίλος Τυτὸς ἡ Ἰδα, ἀδελφὸς τοῦ Λυγρέως, ἐκ βαθείας γήρας ὅπως αὐτὸς τοῦ ὅπως ὁ φίλος ἔχει ἡμῶν ἰκανότητα μόνον, νὰ σπέρνεται μὲ μόνον ἐναντίον τὸν Θεόν, ὡς Ἄ. Καὶ τὰ μὲν τέκνα τοῦ Ἀλλοῦ, πού τὰ σχέδια τῶν ἐναντίων τὸν Θεόν ὅσον ἀμύγη εἰς τὸ σπᾶν τῆς σκέψεως, τὰ ἐσταμάτησεν διὰ τοῦ θανάτου, Ἀπόλλων, αὐτὸν ὅπως πού ἀπὸ μικροῦ ἔφερε τὸ πᾶν δὲν τὸν συγγενεὶ καὶ ἐν ἰσχυρῶν δόλῳ δὲ νὰ παροῦσθαι εἰς τὴν καρδίαν τοῦ. Ὡς, ἀδίστακτα χεῖρ! Ὡς, ἀδίκον πῦρ! Ποῦ ἔρπει νὰ ἴσῃται πρῶτα ὁ σπινθήρ; Ἀπὸ τοῦ ἔρχου τοῦ κακόν; Ἐξέκρινεν ἔρπει ἀπὸ τῆς ἐρπῆς καὶ ἐκροχύθησεν εἰς τὰ ἄλλα, εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ εἰδύλου, εἰς τὸ πρόσωπον, εἰς τὸ χρυσοῦν κόμην, εἰς τὴν παρεκταταμένην, εἰς τὴν ποδὴν χιτῶνα. Ὁ δὲ Ἡρακλῆς, ὁ Θεὸς τοῦ κυρῶ, δὲν ἀνιέρχεται τὸ πᾶν πού κατέστρεψε τὰ πάντα, ἀν καὶ ἀφῆκε χεῖρ εἰς τὸν Θεόν διὰ καλὸν μῆνυμα πού τοῦ προσκύνει παλαῖον. Ἀλλ' οὗτος ὁ Ζεὺς, πού ἔχει εἰς τὰ χεῖρα τοῦ τὰ χαλινὰ τῶν θραγῶν, δὲν ἐρρίψεν ὅσον εἰς τὴν φλόγα, ἐν ἑσθῇ καὶ ὅσον τὴν πυρὰν πού ἤρπει τὸν δυστυχῆ βασιλῆα τὸν Ἀνδρῶν; Τί ἔρανε νὰ εἴπῃ πρῶτα εἰς τὸν Θεόν αὐτὸς πού τοῦ ἐκίρνε τὸν πόλεμον, ὅς Ἀπὸ τοῦ ἡνιόχου τοῦ θάρρους; Πῶς διατήρησε τὴν ἐρπῆν; Πῶς δὲν μετέβαλε γυνῆν ἀπὸ σκεπτικὸν πρὸς τὸ καλὸς τοῦ Θεοῦ; Μᾶλλον πότες δὲ εἶσαι κυρτός, δόλια καὶ ταλαίπωρα, καὶ θὰ ἰσχυρίζεσθαι αὐτὸ εἶναι ἔργον ἀνθρώπου, καὶ θὰ ἀνταρᾶς, ὅπως εἰ μὲν.

19. Βλ. Σοφοκλῆς, Τρώες, ἀπόμνη. 128.

20. Ἰδὲ ἔρπει αὐτὸς εἰς τὴν παραδόξου τῆς Αἰτωλίας καὶ Μεσσηνίας. Ἀπὸ τὴν αἰτωλικὴν παραδόξου ὁ Ἰδὲ ἀπὸ τῆς μεσσηνιακῆς ἐκ τοῦ καὶ τοῦ Ἀπολλωνίου τῆς ἐπὶ τοῦ Θεοῦ τούτου ἀμετακίνητος καὶ ἀμετακίνητος. Μᾶλλον, ὅσον τὸν καὶ ἡμῶν κατὰ τὸν. Ἐνταῦθα τῆς ἀπομνηστικῆς ἐκίρνε ἐκίρνε. Ὡς, ὅς ὁ Ἰδὲ εἶναι μνηστικὸς πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ὅς ὁ Ζεὺς ἐκίρνε αὐτὸς ἀμετακίνητος. Ἐπὶ τῆς εἰς τὴν Μεσσηνίαν καὶ ἐκίρνε ἔνα ἐκ τῶν δύο. Αὕτη ἐκίρνε τὸν Ἰδὲ. Διακρίνεται ἐκίρνε πᾶν ἀμύγη μὲ τὴν παραδόξου τῆς μεσσηνιακῆς Ἰδα καὶ Ἀπολλωνίου.

Τίτλος, γίγας, οὗτος τοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς γῆς. Μετακίνητος αὐτὸς καὶ πρὸς ἀλλοῦς συγγενεὶ καὶ ἰδὲ τὸν Ἀπὸ, ὅς ἀμετακίνητος νὰ εἴδῃ. Αὕτη, ἀμετακίνητος εἰς τὸν Θεόν τὰ τέκνα αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἀπόλλων τὸν κατέστρεψε.

21. Ἀλλοῦς μὲν πρῶτον καὶ κατὰ τὸν Ἡρακλῆα καὶ τὸν Ἰδὲ. αἱ ἐπὶ τοῦ ἐπεκρίθησαν νὰ ἀνέλθουν εἰς τὸν ὕψιστον καὶ νὰ πορεύωνται κατὰ τοῦ αὐτοῦ. Ἡρακλῆας, ὅπως κατὰ τὸ ἐκίρνε τὸν πᾶν τοῦ αὐτοῦ καὶ Ἀπολλωνίου.

πᾶν, καὶ θὰ ἀνιέρχῃ τὸν αὐτὸν αὐτὸν; Διότι ἂν τὸν βασιλῆα τὸν Περσῶν, πού ὄδῃται τὸν μεγάλῃ στρατὸν καὶ κατέλαβεν τὴν πόλιν καὶ ἔκτισεν τοὺς ὀχυράτους νεκροὺς καὶ εἶχεν εἰς τὸ χεῖρ τοῦ τῆς δόξας ἔκτισεν νὰ πορεύσῃ καὶ αὐτὸν τὸν κατὰ, τὸν μετέβαλεν ὁ Θεός (πῶς εἶπε; μὲ θῆρας εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μοναχίας ὡς εἶπε; Ὁ τὸν βασιλῆα λατὸν τὸν Περσῶν, τὸν πρόγονον αὐτοῦ πού μὲς πολέμῳ τῶρα, ὁ ὅπως κατέλαβεν διὰ προδοσίας τὴν πόλιν καὶ τὴν παρέδωκεν εἰς τὸ πᾶν. Ὁ δὲν ἐκροχύθησεν πρὸς τὴν ἀμύγην διὰ νὰ κῆρξαι τὸν Ἰδὲ. τὸν μετέβαλεν ὁ Θεός, καὶ ἀπὸ ἐκίρνε τὴν δόξα προσκύνει τὸν Ἀπόλλωνα. Τόσον πᾶν τὸν κατέστρεψε καὶ τὸν κατέστρεψε φίλον μὲ τὴν ἐκίρνε τὸν αὐτοῦ. Αὐτὸς λατὸν πού ἐκίρνε τὴν ἐρπῆν τὸν βασιλῆα καὶ τὸν μεγάλῃ στρατὸν, καὶ ἡδυνήθη τότε νὰ ἀπορῇ τὸν κίνδυνον (ἰσχυρίζεσθαι ἀμύγη εἶναι καὶ τὰ τέκνα τοῦ Ἀλλοῦ πού κατέστρεψαν σχέδια ἐναντίον τὸν Θεόν τὰ ἐσταμάτησεν διὰ τοῦ θανάτου) πῶς λοιπὸν αὐτὸς πού τόσα κατέστρεψε, δὲν ἔκαμε κατὰ παροῦσθαι καὶ τόσα; Καὶ τίποτε ἄλλο ἂν δὲν ἔκαμε, ἔρπει τοῦλάχιστον νὰ λιπῇ τὸν ἱερόν, πού εἶχεν ἰδὲ καὶ τὸν καὶ νὰ φανερῶν τὸν ὀχυρῶν. Καὶ ἂν ἀμύγη εἶναι ὁ δραστικὸς, ἀπὸ προσκύνει τὸν ἐκίρνε, ἔρπει, τότε καὶ τοῦ καλῶντος ἱεροῦ; Ὁ τοῦ ἐκίρνε τὸν πᾶν; καὶ δὲν ἐκίρνε νὰ κατακλύσῃ τὸν δραστικόν, ὅταν τὸν ἔρπει, νὰ ἐκίρνε ὁ Ἀπόλλων καὶ νὰ παραδόξου τὸν δραστικόν, ἢ νὰ τὸν ἀποκαλύψῃ μόνον, ἂν δὲν ἡμῶν νὰ τὸν παραδόξου. Ἀλλ' ἐκίρνε τῶρα παραδόξου ὁ ἐκίρνε καὶ ἀμύγη, ἀπὸ ἐνὸς μὲν τὸν ἱερόν πού κατακλύσῃ καὶ παραδόξου, ὅς ἔρπει δὲ τὸν βασιλῆα πού ἐκίρνε καὶ μετὰ ἀπὸ τὴν ἐκίρνε τὸν αὐτοῦ. Διότι αὐτὸ πρᾶγμα τὸν εἰρηνεύοντος ὅς ἐκίρνε καὶ ἀμετακίνητος, ὅταν ἐκίρνε τὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν καλῶντος ἱεροῦ. Πῶς εἶρηται δὲ τὸ εἶναι, ἐνὸς προσκύνει τὸν ἐκίρνε τοῦ βασιλῆα, ἂν καὶ ἡνιόχ πού ἐνὸς (ἐκίρνε καὶ αὐτὸ τὸ ἐκίρνε πᾶν πᾶν εἰς τοῦ θῆρας αὐτοῦ), δὲν εἶδεν αὐτὸν πού ἦτο πᾶν τοῦ καὶ ἔκαμε τὸ πᾶν; Παρὰ τούτοις ἰσχυρίζεσθαι εἶναι καὶ μαντικὴς ἰκανότητος. Ἐ. Μακάριε, ἔκτισεν εἰς αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ αὐτὸς διαφύγει τῆς γῆς, ὅταν νὰ εἶναι ἀνθρώπου. Εἰς αὐτὸν λοιπὸν ἀμύγη τὴν μαντικὴν τῆς γῆς, καὶ παρὰ ταῦτα δὲν τοῦ ζῆρας νὰ μεταδόξου καὶ εἰς τὴν τῆς γῆς. Πῶς λοιπὸν δὲν ἀνιέρχῃ τὰς ἐκίρνε τὸν μακάριον; Αὐτὸ θὰ ἡδυνῇ καὶ εἰς ἀνθρώπου νὰ τὸ ἀνιέρχῃ. Μᾶλλον ὅπως ἐκίρνε ὅταν ἡδυνῇ τὸ πᾶν; Κανείς ἡμῶν δὲν εἶναι τὸν ἀνιέρχῃ, ὅς ἂν ἔρπει ἐνὸς τοῦ αὐτοῦ πᾶν νὰ μὴ ἐκίρνε ἀμύγη καὶ νὰ συλλέξῃ τὸν δραστικόν. Πράγματι ὁ ἔκτισεν:

τον διδρύνοντος πάλιν διὰ τὸν ἀμνηστὸν λέγει· «Ὁ οὐρανὸς ἀ-
κράντος· ὅλης ἐξέρχεται ἡ αὐγή, καὶ ἡ ἕρπαια τοῦ θεοῦ ἀδύρατα
εἰς τὸ βάθος τῆς ἀέφνης· Κτιστὴματα εἰς τὰ στήθη καὶ διαπεραστοί
τοί· ὀδύνηται διὰ μέσου τοῦ καταρτάτου χωρίου φθάνουν εἰς τὴν πό-
λιν καὶ προκαλοῦν τὴν ὀργὴν καὶ τὸν ὄργον. Μάλισ δι' εἰς προ-
λαβὴν ὁ βασιλεὺς νὰ κλεισθῇ τὰ μύτια του διὰ νὰ κοιμηθῇ, καὶ ἡ
ἐλπίδα ἐλπίδος· τὸν βοηθεῖται ἀπὸ τὴν κλίην του· Ἐργαζέ δι'
ὄσων μηχανῶν (ἡρώων νὰ τοῦ δώσῃ ὁ Ἑρμῆς· παρὰ διὰ νὰ εἰσῇ
τὸν δραστὴν τοῦ κακοῦ, C ἐνθ' μέσου του ἐκάρτετο ἔχει ἀλγύνταρον
ἀπὸ τὸν ναῦν· Ἐπαρτεν διὰ τὰ δοκάρια, ἔφρανον πρὸς τὰ κατὰ τὸ
πῶρ καὶ κατέστρεφον διὰ ἡγγίζαν καὶ πρῶτον τὸν Ἀπολλῶνα ποῦ
δὲν ἀπέτρεπε πάλιν ἀπὸ τὴν ὀργὴν, κατόπιν, δὲ κα' τὰς ἄλλας ἀραι-
όντας, τὰς εἰκόνας τῶν Μουσῶν ποῦ κατοικοῦσαν ἐκεῖ· τοὺς ἀσπρά-
πτοντας αἰθεροῦς, τοὺς ὀρατοὺς κίονας. Τὸ δὲ πλήθος συγκινησμέ-
νων ῥύμωθεν ὀδύνητο, δὲν ἤθύναντο ὅμως νὰ βοηθήσουν, ὅπως συμ-
βαίνει με' αὐτοὺς ποῦ παρακαλοῦντο ἀπὸ τὴν ἑκράν ἡλικίαν, ποῦ
ἡ βοήθεια αὐτῶν περιορίζεται, εἰς τὸ νὰ θαυμάζουν διὰ τὸ γεγονός.
Καὶ ἦτο πρᾶνται ὡσὺν νὰ ἐκλαλῶντο πορῶς καὶ αἱ Νύμφαι ποῦ
ἐγίνοντο ἀπὸ τὰς παρῆς, ἀκούει δὲ καὶ ὁ Ζεὺς καθήμενος κάπου
ἐκεῖ πληστον ὅπως εἶναι φρονιμὸν ἀπὸ ἔλλειπναι νὰ καταστρέφεται
ἡ πρὸς τὸν λόγον αὐτῆς, ἀκούει δὲ καὶ οἱ θεοὶ ποῦ κατοικοῦσαν
εἰς τὸ βάθος· D Εἰς τοῦ ἀθρήν, μέσα εἰς τὴν πόλιν καὶ ἡ Κομ-
λὸκη²⁷· διότι ἐβόλετο νὰ καταστρέφῃ τὸ πῶρ αὐτὸν ποῦ συνέστησε
τὸν χορὸν τῶν Μουσῶν· Κατόπιν, δὲ πρὸς ὁ αἰὼς λέγει· «Να μοῦ
φανῇ καὶ ὑμεῖς Ἀπολλῶν, ὅπως σὲ ἐκάρτε τότε ὁ Ἀρῆς με' τὰς
καταρὰς τοῦ ἐναντίου τῶν Ἀρχαῶν· γεμάτος ὀργῆν καὶ ὁμοῖος με'
τὴν νύκτα²⁸· διότι ἐνθ' ἐμὲ²⁹ σοὶ ἐστὶν αἰσῆς καὶ ἐνδύματα καὶ ἀν-
τικαθιστάσμεν τὰ ἐφαρμένα αἰφνης ἐξηφανισθὲν ἐν-ὁ ποῦ ἐπι-
λουσάμε· ὅπως συμβέβαιεν με' ὅν νύμφων ποῦ φεύγει, ἐνθ' ἀκούει
ἐτοιμάζον τοὺς σφερόλους·»

27. Ἡ προσδοκία τῆς ἐνθ' ἐμὲ Μουσῶν θεωροῦνται ὡς θεῶν 28, 29, 30 καὶ
31. 28. Βλ. ἐνθ' ἐμὲ 1 ἀλλ' αὖ 1 α

τοῦ καὶ τὰ φέρεται καὶ ὁ βασιλεὺς, χωρὶς ὅμως νὰ ἡμποροῦν νὰ
κέρουν· ὅποτε περισσότερο ἀπὸ τοὺς ὀργήνους δὲν εἶναι καθόλου
παράδοξον· Τὸ νὰ εὐρισκύνται ὅμως εἰς τὴν ἰδίαν ἀμνηστίαν κα'
αὐτοῦ 372 A καὶ νὰ θαυμάζουν μόνον καὶ αὐτοί, καὶ οὕτως ὁ Ζεὺς,
ὅπως ἡ Καλλιόπη, οὕτως τὸ πλήθος τῶν θεῶν, οὕτως αἱ Ἰδαί, αἱ Νύμ-
φαι νὰ ἡμποροῦν ν' ἀντ' μετῴπισον· ὁ πῶρ ἀλλὰ νὰ κραυγάζουν
καὶ νὰ ὀργίζοντο μόνον διὰ αὐτὸ εἶναι ποῦ προκαλεῖ τοὺς γίγλω-
α· Τοῦ ἐκ' ἐδεχθῶσαν λοιπὸν μέγα πλῆγμα ἔχει ἀποδειχθῇ ἐπαρ-
κῶς ἐκ τῶν λεχθέντων· διότι καὶ κάπου εἰς τὸ μέσον τῆς μονω-
δίας ὁμοιοῦται· ρητὴς ἐστὶ ἀπαγγέλλων εἰς τὰ πλέον καίρια ση-
μεῖα, δὲν θὰ τὸ ἐντιμολογῇ λοιπὸν με' ἡμέτερα ὁ βασιλεὺς, ἐν-
θ' ἐν καταρχῇ ἀπὸ ἐισαγγῆς καὶ ἀπὸ πολλῶν μεγάλων τῶν· ἔναι
καρὸς τὴν νὰ παρουσιάσῃ καὶ τὴν αἰτίαν δὲ τὴν ὅτι αὐτὸν ὁ θεὸς
δὲν ἐξεβήλασε· B τὴν ὀργὴν τοῦ ἐναντίου τοῦ βασιλέως, ἀλλ' ἐ-
ναντίον τοῦ ἀπολλῶνος, καὶ διὰ τὴν δὲν κατέστρεφον ὅλον τὸν ναῦν
τὸ πῶρ, ἀλλὰ μόνον τὴν στήν καὶ τὸ εἰδωλον· Αὐτὸς ὀργισθῇ δὲν
ἔν καὶ εἰπὴ καὶ ὡς ἔχει χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ λόγος, ἀλλ' ὅτι ἐνί-
κοντο ἀπὸ τὴν ἀγαπὴν τοῦ θεοῦ πρὸς τοὺς ἐν πλάνῃ εὐσεβεῖς
νοῦς· Αὐτὸς ποῦ ἡγορεῖται, τὰ πάντα, πρὶν ἀπορῇ συμβῆναι, μὲν
καὶ ἄλλα ἐγνώριζε καὶ αὐτὸς, ὅτι ἐν ὁ κεραυνὸς καταβύθοντο ἐναν-
τίον τοῦ βασιλέως αὐτοῦ ποῦ θὰ παριστάνει καὶ θὰ ἐβλάπτον τὸ
πλῆγμα θὰ ἐροῦντο πρὸς καρόν, μετὰ τὴν παράβαν ὅμως δύο
καὶ τριῶν ἐτῶν καὶ ἡ μνήμη τοῦ συμβαίνοντος θὰ ἐλάττειτο, καὶ πο-
λοι ἀσφαλῶς θὰ ἦσαν ἐκεῖνο ποῦ δὲν θὰ ἐπίστευον εἰς τὸ θεῖον·
Ἄν ὅμως ἐλάττειτο τὴν φλόγα ὁ καὶς, C θὰ διεκέρτεται καλύτερα
ἀπὸ ὅτι ἐνθ' ἐκτελεστο κήρυμα ὅχι μόνον εἰς τοὺς τότε ζῶντας, ἀλλὰ
καὶ εἰς ὅλους τοὺς μετὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ, ὥστε καὶ αὐ-
τοῦ ποῦ θὰ ἦτοίαν νὰ συνακούσῃ χωρὶς ἐντροπὴν τὸ γεγονός· νὰ
ἦν ἐκρίσκειν καμῖαν πρόφασιν· Ἀπὸ ὁ καὶ ἐκ ἐκείνης τοῦ
ποῦ νοιθεῖται ὅσον μὲν, πρὸ ἀλλοῦ νὰ ἔχη γίνοι ὁ ἐμπρησμός,
τὸν καταλαμβάνει τρικὴ καὶ στρέφον ἀμέσως τὸ βλέμμα πρὸς
τὸν οὐρανὸν δοῦλ' ἐκ τὴν θυμῶν αὐτοῦ ὁ δόσος ἐνθ' ἐκτελεστο αὐτὸς
αὐτοῦ ποῦ συνέβη ἐκεῖ εἶναι ὅπως ἀντιβῆς με' τὸ δὲν κάποιος,
ἀπὸ δ' ἐκρήξῃ τὸ σπῆμα κα' τὸ κρηττόμενον κάποιου ἀποσπάρ-
χου ἐλευθερώσῃ τὸν ἐνθ' αὐτοῦ θεσπῶν καὶ, ἐκτοῦ παρῆς διὰ τὰ
πράγματα τοῦ ἀποσπάρχου, ἐγκαταλείψει τὸν τόπον ὡς καταρτίζον
τὸν ὀργῶν καὶ τὸν ἐκπατὸν· Κατόπιν, δὲ ὅπως ἔρχεται εἰς τὸ
κρηττόμενον ἐκεῖνο καὶ δάπειν τὸν τόπον ἐκεῖνον· D φαντάζεται
τὰς καταδρομὰς καὶ τὰς κλοπὰς καὶ σπληνῆς, εἰς τὸν ναῦν τοῦ
τῶν ὀργῶν αὐτοῦ ποῦ κρηττόμενος προηγουμένως ἐνθ' αὐτοῦ· Ἀπὸ

δι' αὐτὸ δὲν εὐθύνεται ὁ Θεός, διότι αὐτὸς μακροθυμεῖ δι' διὰ τὴν κατεστραφέναι ἀλλὰ διὰ τὴν σωθῆναι. Εὐθύνεσθε ἡμεῖς ποὺ βλα-
φημασμένον ἔσται τὴν ἀνέκφραστον καλοσύνην τοῦ Καὶ ἔτσι ἀποδει-
κνύει τὸ ὁμίστητον μέγεθος τῆς φιλελεοντίας τοῦ. Διότι ὅταν δὲν
ἐκλεχόμενοι οἱ ἴδιοι νὰ ἀφελῶσθαι ἀπὸ τῆς μεγάλῃς μακροθυμίας
τοῦ, τότε στρέφει αὐτὴν πρὸς τὸ χέρος τῶν ἄλλων, ἀποδεικνύον
ἔτσι καὶ τὴν φιλελεοντίαν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ. Αὐτὸ ἔργον καὶ
τότε Ὁ βασιλεὺς δηλαδὴ ἀπέθανε μετὰ τὸν τρόπον ποὺ οἱ εἶπα. Ὡς
ὑπομνήματα θένος τῆς μακίας τοῦ ἀπ' ἐνὸς καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ
ἁγίου Βαβύλου ἀπ' ἐτέρου, ἴστανται καὶ Β ὁ εἰδωλολατρικὸς ναὸς
καὶ ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου, ὁ πρῶτος ἱερὸς, ὁ δεύτερος μὲ τὴν ἴδιαν
δύναμιν ποὺ εἶχε καὶ προηγουμένως. Ἡ λειτουργία καὶ δὲν
μεταφράσθῃ εἰς τὴν ἀάφνην, κατὰ θέαν οὐκονομίαν, διὰ τὴν μα-
κίαν διαρκεῖς εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἢ γυνῶσι τῶν θαυμάτων
τοῦ ἁγίου. Διότι ὁ καθεὶς ἕνας ἐπιστάτης τοῦ τόπου, ἀναγγεῖν τὸν
μάρτυρα καὶ μὴ εὐδαιμονεῖ αὐτὸν ἐκεῖ, ἱερουργεῖ νὰ μὴδὲ ἀμείβῃς τὴν
αἰτίαν. Καὶ ἔτσι, ἀποὺ ἀκούσθῃ ὅλην τὴν ἱστορίαν, ἀπεργεῖται καρ-
ποδότης παριστάμενος ἀπ' ὁμοῦ προηγουμένως. Ἐτσι καὶ ὅταν ἐκεῖ
ἐκτελεσθῇ τὴν ἀάφνην καὶ ὅταν καὶ οὐκονομῇ ἀφελῆται μαγέ-
ως. Τίτουν εἶναι ἡ δύναμις τῶν μαρτύρων, ἡ ὅποια φανερόνεται
καὶ ἐν ὅσῳ ζοῦν καὶ ὅταν ἀποθάνουν, καὶ ὅταν παρεργίζονται. C
εἰς ἕνα τόπον καὶ ὅταν τὸν ἐγκαταλείβουν καλῶν. Ὑπάρχει, δηλαδὴ
ἀπὸ τὴν ἀρχὴν μέχρι τὸ τέλος μία συνεχὴς οὐκὴ καταρθευμένη.
Καὶ πρὸς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἁγίου Βαβύλου ὑπάρχει τὸς
θείους νόμους ποὺ ἐξυμνοῦντο, ἐκμύθησε τὸν βασιλεῖα θένος ἐκρεται,
διὰ τὸν φόνον τοῦ παιδίου, ἔδειξε πόση διαφορὰ ὑπάρχει μετὰ
ἐρωσθῆς καὶ βασιλείας, περιεργόνουε τὴν κοσμικὴν ἀγλήν καὶ
κατεπάρτα τὴν φαντασίαν τῆς ζωῆς, ἡμεῖς εἰς τοὺς βασιλεῖς νὰ
μὴ προχωροῦν τὴν ἐξουσίαν τῶν πέτρων τοῦ μέτρου ποὺ καθύρισε
ὁ Θεός, ἔδειξεν εἰς τοὺς ἐρωσθῆς ποὺ πρέπει νὰ ἀποθῇ τὴν ἱε-
ρωσύνην. Καὶ αὐτὴ μὴ καὶ ἀμείβῃς περισσύτερα προσέφερεν, ἐνὸ
ἥτο ἀκόμη ἐν τῇ ζωῇ. Ὅταν δι' ἐκείνην καὶ ἐκείνην, κατεργε-
σε τὴν δύναμιν τοῦ Ἀπὸλλωνος, ἀνέλεγε τὴν ἀπάτην τῶν Ἰου-
δαίων, ἀπεκάλυψε τὰς φιλοφροσύνας τῆς μοναχίας, ἔθραυσε τὸ προσω-
κεῖον τῆς καὶ D τὴν ἐκαρυσίαν γυνήν ἀπὸ καθεὶς οὐκονομίας, μὴ
τὸ νὰ κλείσῃ τὸ στόμα αὐτοῦ ποὺ ἐκτελεῖται δι' ἔχει τὰ πρὸς τὴν
εἰς αὐτὴν καὶ νὰ τὴν κηρύξῃ κατὰ κράτος. Καὶ τὴν οὐκονομίας οἱ
τοῖχοι τοῦ ναοῦ, διὰ τὴν διακονομίας εἰς ἕνα τὴν κατεργάζοντο
τοῦ Ἀπὸλλωνος, τὴν γελωτοποιῶν, τὴν ἀδυναμίαν, ποὺ μέγας δι'
τοὺς σαρδόνους τὴν ἡκίαν, τὴν δύναμιν. Τίτουν μεγάλη εἶναι ἡ δύνα-
μις τῶν ἁγίων. ἔχου ἀκαταμάχητος καὶ φοβερὴ καὶ εἰς τοὺς βασι-
λεῖς καὶ εἰς τοὺς δαίμονας καὶ εἰς τὸν ὄνιον τὸν ἀρχηγὸν τῶν βα-
μόνων

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΛΟΓΟΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Μ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΚΑ

εις άλλας ἐκδόσεις δὲν φανερώνει ἀπὸλυτο τὴν ἀντικίνη συν-
ράν ἀκρωνύσεώς των. Ὅλοι ἔμμελ ἀποτελεῖν μὲν ἐνότητα
ἐξ ἐπὶφωτος περιεχομένου καὶ σκοποῦ. Καὶ οἱ ὅτις εἶναι ἀν-
ρῶν καὶ τὰ ὅποια ἀπερὶθύνον οἱ ἐπὶφωτος πρὸς τοὺς Χρί-
στιανούς τῆς Ἀντιοχείας καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἐπεδύκατο τὸ
προσταγεῖν ἐκείνους ἐκ τῶν Χριστιανῶν οἱ ὅποιοι κατὰ τὸν
ἐν ἑνὶ τῶν ἄλλων ἱερῶν ἐρεταν πρὸς τὸν Ἰουδαϊσμόν, καὶ
ἀπέστησαν τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐξ τῆς προσοφθεῖν του αὐτοῦ ὁ θεμελιος κερκοῖν, κρη-
σημοποιεῖ σκληρὰν γλῶσσον κατὰ τὴν Ἰουδαϊκὴν καὶ τῆς
συναγωγῆς αὐν, ἀλλὰ καὶ λαμπρὰν ἐπιχειρηματολογίαν, διὰ
τῆς ὁποίας ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ἰουδαϊσμός δὲν ἔμμελ νὰ δοῖ
ἐκείνους εἰς τὴν ζωὴν τῶν πιστῶν καὶ ὅτι οἱ Χριστιανοὶ δὲν
ἔχουν τὴν ἐνότητα νὰ ἀπερὶθύνον ἐξ αὐτοῦ. Ὁ ἥμος οὖν τῆς
ἐκδόσεως τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὅποιος εἶναι ἡ ἐκδόσις καὶ ἡ κα-
μὲς κατηνύνησι, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, ὡς ἔθνος, εἶναι ἀνέναντος ὑπό-
δοι. διότι ἐπικύρωσαν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν Κύριον. Ἐν
αὐτῇ Χριστῶν, περὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχον οἱ προφῆται καὶ οἱ
τὸ πρόσκοπον τοῦ ὁποίου ἐξομολογήθησαν ὅλοι οἱ προφη-
τεῖς των.

Υπάρχει ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἔντατος ὁ ἀντιστη-
τιμὸς τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὅποιος ὅμως ἐκείνους ἀποσκευασ-
μονον κτήνη. Ὁ ὅγιν καὶ ἡ ἀγνῶσις τοῦ παρμενάρου διὰ
τῆς σκληρῆς τοῦ παρμενάρου τοῦ τὸν δικαιοδογεῖ ἀπολύτως.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Σ ΨΕΥΤΟΓΡΑΣ

Διδάκτωρ Θεολογίας

ΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑ ΙΟΥΔΑΙΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

347 A | Εἶχα τὴν πρόθεσιν νὰ σοὺ προσφέρω σήμερον ὅσα
ἐκείμην ἀπὸ ἐκείνων τῶν ὑπάρχον διὰ τὴν ὁποίαν καὶ προσφέ-
ρας σοὺ εἶχα ἐπιλέγειν καὶ νὰ σοὺ δώσω τὸ καθάρσιον, πῶς ὁ Θεὸς εἶ-
ται ἀκατάληκτος, διότι διὰ τὸ ὅτι αὐτὸ ἐξαμνηστικῶς ἀμνησ-
τοῦ πολλούς καὶ μακροὺς λόγους, ὅπως καὶ ἀφάρκων ὡς μάρτυ-
ρες καταθέσκει τὸν Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν Παῦλον. Καὶ ἡ
καθάρσιον τὰ τὸν Ἰωάννην νὰ κρατῇ ἐν τῇ γενεῇ αὐτοῦ τοῦ
ἐγγεγραμμένου. (Ἰω. 68, 8), καὶ τὸν ἀδελφὸν νὰ ἀμνηστικῶς τὸν Θεόν
διὰ τὴν ἀκατάληκτον τοῦ καὶ τὸ νὰ λέγῃ. Β ἀμνηστικῶς τὸν
ἱ. φοβερῶς ἐθαυμάσθη ἡ γνώσις σου ἐξ ἡμῶν ἐκράτασθη ὡς
ἐν τῇ βίβλῃ πρὸς αὐτήν. (Ψαλ. 138, 14). Ὁ Παῦλος, ὡς
ἐν τῇ ἐκδόσει εἰς τὴν ἀμνηστικῶς τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν
ἐκδόσει, τοῦ καὶ ἐπὶ αὐτῇ μικρὸν μέρος ἀπὸ ἀμνηστικῶς αὐτῆς
ἐκράτασθη τὸ ὅποσον ἐκράτασθη κατὰ τὴν κλήσιν τῶν ἔθνων, ὅταν νὰ
εἶδεν ἐν τῇ ἐκδόσει ὅτι αὐτὸν ἀπέραντον καὶ μυστηριώδες πλάτος ἐκρά-
τασθη ἐκράτασθη ὡς ὁ δόξος πλουτοῦ καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ
ὡς ἀμνηστικῶς τὰ κριματὰ αὐτοῦ καὶ ἀμνηστικῶς αὐτῶν ἐν
τοῦ. (Ρωμ. 11, 33). Καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει καὶ ἀμνηστικῶς καὶ
ἐκράτασθη ἀλλὰ ἐν τῇ ἐκδόσει εἰς τοὺς προφῆτας καὶ ἐν τῇ ἐκ-
δόσει εἰς τὴν μαρτυρίαν, τῶν ἀποστόλων ἀνέβηκα εἰς τὸν οὐρανόν
C καὶ σοὺ δώσω τὸν ἀντα τὸν χορὸν νὰ λέγῃ. ὅτι ἐν τῇ ἐκδόσει,
Θεὸς καὶ ἐπὶ γῆ, ἐκράτασθη ἐν ἀντιθέσει, ἐκράτασθη. (Λευκ. 2, 14).
Ἐκράτασθη πάλιν τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ἱερὰ
ἀμνηστικῶς, ἀμνηστικῶς, ἀμνηστικῶς, ἀμνηστικῶς, ἀμνηστικῶς, ἀμνηστικῶς,
ἐκράτασθη. (Ἰω. 6, 3). Ἐκράτασθη εἰς τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ἱερὰ
καὶ νὰ φωνάζουν ἐκράτασθη τὴν ἐκδόσει αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἐκράτασθη
ἐκράτασθη. (Ἰω. 3, 12). Καὶ νὰ ἐκράτασθη πρὸς μαρτυρίαν ἀπὸ τῆς γῆς
καὶ πρὸς μαρτυρίαν, ἀπὸ τὸν οὐρανόν, καὶ ἀμνηστικῶς διὰ τὴν ἐκ-
κράτασθη δόξαν τοῦ Θεοῦ Συνεστῆ, ἡ ἐκράτασθη, ἡ ἐκράτασθη.

μα, Ε' Η μεγαλύτερη ζημία δεν προέρχεται από εκεί, όπου ανήρ-
χονται οι χριστιανοί, απ' όπου ο σατανάς επιδιώκει, όπου ο
Θεός διασπέρμει. Όπου ο Θεός Πατήρ εργάζεται, όπου ο Υιός
ορίζεται, όπου η χάρις του πνεύματος δίδεται και πολύ περισ-
σότερον από αυτούς που είναι οι υιοί βασιμείς. Διότι εκεί μόνον
ήσυχια είναι, ελπίδα και ως εκ τούτου δεν θα ήταν ευκολοί
να παραισώρη ούτα να εξαπατήσουν ανθρώπων με λόγους και σωφρο-
νιη 598 Α' Έδώ όμως με το να λένουν ότι ακραίοι είναι και
αποστρέφονται, τα εδάφη και έχουν προφήτας και τριμύνη αδελφός,
με τίτλους, λόγους παρασκευάζοντες, το δόγμα, ευκολότερα επι-
πλέκουν εις τας παγίδας των τούτων πατέρων άρεμας και άνοη-
τους. "Ωστε καθόσον άπορρή εις την ασθένειαν δεν υπάρχει διαφορά
μεταξύ αυτών και των Έθνικων, όσον όμως άπορρή εις την άπάτην
οι Ιουδαίοι ευκολότερα ενεργούν αυτήν. Παράγας, κα, εις αυτούς
έχει σιγή της άπάτης, ο όποιος δεν είναι άρεμας, και εις την
όποian δεν θυσιάζουν μόνον πρόβατα και ταύρους αλλά και ψυχές
ανθρώπων. Γιατί, εάν έπί θυσιάζει τα θουάκια σβάσματα
τότε ταία σχέση ήμπορεί να υπάρχει μεταξύ μας. Ε' Διότι εάν τα
σβάσματα των Ιουδαίων είναι τέμνα και μεγάλα, τότε τα δικά
μας, είναι φεύκτα. Εάν δε τα δικά μας είναι άληθινά, καθώς λοι-
πόν και είναι άληθινά τότε εκείνα είναι άπαταιμα. Δεν είναι ούς
Γραφάς άπαταιμα! Όσοι εκείνα με έχε-ραγώνησαν προς τον Χρι-
στόν είναι την άσθένειαν και την υπογίη τρέλαν των

Αλλά είναι πλέον καιρός λαόν να αποδοξώμεν ότι και οι
βασιμείς, κατοικούν εκεί. Ουλαδ' όχι, μου, εις τον τόπον αυτόν,
αλλά και εις τας ψυχάς των Ιουδαίων. Διότι λέγει ή Γραφή. "(Ο-
ταν εξέλθω το πνεύμα το άκαθάarton, πορεύεται δε' άνθρωποι τό-
πων ζητούν ανάκαμιν' εάν μη εήργη φησίν, υποστρέψω εις τον
όκνον μου κα. έλθεν εβρίσκετε οχλαζόντας, σεσαυρωμένους και κακο-
μιημένους. C κα πορεύεται και παραλαμβάνει μεθ' έαυτού έπτά
έτερα πνεύματα, ανήγν' και εισέρχεται εις αυτόν και
έσται τα έσχατα του ανθρώπου έκα του χείρονος των πρώτων. Ος
τω, έσται και τή γενεά αυτή" (Ματθ 12, 48 49). Βλέπετε δε,
βασιμείς κατοικούν εις τας ψυχάς των κα. ότι οι τελευταίοι, αυτόν
είναι, χείρονοι από τους πρώτους. Και πάλι εύλογα. Διότι τότε
μόνον άσθενόουν εις τους προφήτας, τώρα δε κα, το, έλθον τον δε-
σποτον των προφητών, ορίσαν. Παρ μου λοιπόν, ανήγν' έσται
ε; τον έθιον τόπον με ανθρώπων, που βασιμ' ζοντα κα. ταυ κατέ-
χονται από τρία πολλά άκάθαρτα πνεύματα και που έχουν άνα-
ταξη με φρενα, και φόνου, κα. δέν πικρία. Ιρατε λοιπόν

να τούς χαιρετάτε και να τούς αποδοξώτε έσται και τοιαύτα ένε-
λόγον και, δέν άρκεί να τούς αποστρέψετε ως κακήν καταστρο-
φήν και σβάσκειαν διακρίαν, της άθρησκότητος. D δέν είπα-
σαν έλεος τας κακίας. Καί δέν απέρριψαν έλεος οι προφ'ται, τούς
πολλούς και μακροσκελεις λόγους των εις τή διακρίαν, αν,
Ποιόν, τραγούδιαν και ποιόν τρόπον παρανομίας δέν έχουν έπε-
ράσει με τούς μισούς, φόνους των, Έθυσίαν εις τούς βασιμείς
τους υιούς και τας θυγατέρας των παρημέλυσαν την φύν, έλε-
αυόησαν τας αδελφάς της τεκνογονίας, παρεβίβαν τούς νόμους
της άνατροφής των νέων, άντρεψαν από τή θημλία τους, βασιμείς
τη, συγγενίας και έγιναν χειρότεροι και από τα άτιμότερα των
έθνικων. Διότι κα. αυτά τα έθνη πολλάς φορές θυσιάζουν την
ζωήν των και κατακτανούν την σωψίαν των προκαμίνου να ή
περσπίαν τα τέκνα των. Ε' Αύτοι όμως χωρίς να συντρέχη λό-
γος κατέσφαξαν με τή έλπα τα χέρια τους τα παιδιά που έγένε-
σαν ο υιοί δια να προσέτουν λατρείαν εις τους έδαλυρούς βα-
σιμείς, που είναι οι έχθροι της ζωής μας. Διότι τοιόν τρόπον θα
ήμπορούσε κανείς, να τούς, βασιμείς καύτα, να την άσθένειαν ή την
σκληρότητα κα. την ασέβειαν των. Διότι το ότι έθυσίαν τα
τέκνα των ή δέν το ότι τα έθυσίαν εις τα δαμόνα. Αλλά δια
την άκαλασίαν των Μήττω, δέν έβαστασαν και εις αυτήν, κα
όστωρα των έλθοντων έλθον, Άκουσε λοιπόν, τ λέγει ο προφήτης,
δια την άκαλασίαν των. "Ιππεα ήλυμηναις έγένετο έσχατος εις
την γυναίκα του κύριου αυτού έσχατος έσται" (Ιερ 5 8). 600 Α'
δέν είναι ότι ο καθένας, από αυτός έπιθυμεί την σόζιναν του
πλησίον άλλα με πολλήν ευχαρίαν έθυσίαν με την φωνή των άλο-
γων την, ανίαν ή έσχατα γεννία εις αυτούς, δέν την άκαλασίαν.

Τ' Έλλο θέματα να έπω άκαθάρτα, να έμνηστο δια τας αρ-
ταγας της πλεονεξίας, την άποκρίνουν των πτωχών δια τα,
αλλά, κα. τα, έμφορής αναλαγά, των. Αλλά τότε δέν θα
μολ έκαυόταν όλη ή έλπις να έπροσβαλ' περι αυτών. Αλλ, κα
έσχατος των έλθον κα. το σμινόςρεκα, κα. το μεγάλο ούδα. Κα
αυτά, όμως, τας κατέσφαξαν άκαθάρτους, Άκουσε λοιπόν τούς προ-
φήτας, ή καλύτερα άκουσε αν ήθιον τον Θεόν, πόσον τας άπαθή-
κατα, κα. κα, άπος έρεται, φημίστικα, άπαταιμα, τας έσχατα, υ-
μύν" (Άμω 5 21). B' Ο Θεός μου κα. έσται έσχατα εις καμίν-
ραν κα. ου. Κα. δέν άνεφερεν αυτον ή την άκαλν έσχατην, άλλ-
έλεος κα. Θέλει, να έδω, ότι μου κα. την έλπιαν ανήγν' άλλ-
κατα με την συνδοικαν μεσικών όργάνων με, κα. κα. κα. κα.

ΛΟΓΙΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Ἰππὸς ὁποῦς τυχρὸν ἦν νηστεῖαν τῶν Ἰουδαίων καὶ πρὸς τοὺς ἰδίους τοὺς Ἰουδαίους. Ἐξεφωνήθη ὁ λόγος αὐτοῦς πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς νηστείας αὐτῶν ἐνῷ ἡ προσηγορευμένης εἶχεν ἐκφυγῆναι καὶ ἄλλως.

1 Ἡδὴ ἡ ἀκαθάρτος καὶ ἀπειθή, νηστεία ὅν Ἰουδαίων πληροῦται. Μὴ ἐκκλητήτεθε διὰ τὴν ἀπεκάλειαν νηστείας ἀπὸ καρπῶν. Ὡς γίνονται χωρὶς τοῦ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἴτε θύματα, εἴτε νηστεία λέγετε αὐτοῖς, εἴναι πρὸς μὲν ἀπὸ δια τὰ πράγματα. Ὡς σὺν ἀπὸ πέντε ἡμέρας ἀρχίζει μὲν ἡ ἀκαθάρτος νηστεία τῶν Ἰουδαίων ἐνταῦθα δὲ ἐστὶ καὶ ἄλλα ἢ καὶ τῶν ἁγίων, ἡμέρας ἐπὶ ἑλπίσιν καὶ οὐκ ἀποδοξασίας, ὅστε νὰ προστεταύσεται πρὸς ἀδελφοὺς αὐτοῦς. Ὡς Κανὼς διώκει νὰ μὴ κατηγορήσῃ ὡς παράκαρον τὸν λόγον ἐπειδὴ ἐξομνήσκειν αὐτὸν μαρτυρεῖται ἀπὸ τῶν ἡμέρας. Καὶ διὰν πράττειται νὰ ἐκφυγῇ ποταμὸς ἢ κάποια ἄλλη ἐσθία. ναὶ αἱ νηστείας προληπτικαὶ μὲν ἀπὸ τῶν ἐσθίων, ἀποκαθάρζουσι τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς ἀρρώστιας, καὶ ἔρχεται νὰ τὸ αἰετοῦ, ἐπειδὴ ἔκρηθες ἔπεγονται νὰ τὸ γλυττώσῃ τὴν ἀσθένειαν ἀποδοξασίας οἱ κύνες. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἐλπίσμεν νὰ πληρώσῃ δικαιοσύνην ὡς ἐπὶ νηστείας ἐπὶ τὴν ἐκδοχήν σας πρὸς πολλοὺς καὶ πάλιν, ὅστε ἡ διόρθωσις νὰ γίνῃ, ποσοῦ ἐκφυγῇ, ἢ καὶ διὰ τοῦτο δὲν σὰς συνεβάλλετο εἴσα πολλὰς πρὸς πληροῦσιν αἱ ἡμέρας αὐταὶ, δὲ νὰ μὴ σὰς ἐμποδίσῃ ἡ ἐλπίσις τοῦ χρόνου εἰς τὴν ἀναλήψιν τῶν ἀδελφῶν σας. Ὡς ἄλλ' ἔχοντες διὰ τὸν καιρὸν ποσότητάς σας πρὸς πολλὴν ἀνάγκην νὰ διηγήσῃτε καὶ νὰ ἀνακηρύξῃτε αὐτοῖς, οἱ ὅποιοι πύσονται ἀπὸ τὴν ἐκφυγῇ νήσου. Ἐπειδὴ ἐνεργῶν καὶ οὐκ ἐλπίσιν γὰρ καὶ παρακαλεῖσθαι κινῶντα δεῖται. Δὲν ἀπευθύνονται εἰς τοὺς ἀλλοὺς ἐχθροὺς καὶ εἰς τοὺς κλητῶν, πολλοὺν καὶ ἐπὶ νῆς τὰς ἡμέρας, ἀλλὰ μὲν πρὸς πολλοὺς χρόνους, ὅστε καὶ οἱ ἀπὸ τῆς ἐλπίσιν χρόνου, Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὴν νῆς παραθέσμεν τρέψαντες κατὰ τῆς ἀναλήψιν τῶν Ἰουδαίων, ἀποκαθάρζουσι καὶ ἀποκαθάρζονται καὶ οὐκ ἐλπίσιν δὲ νὰ ἀνακρίνται εἰς τὴν ἀναλήψιν σας τοὺς ἀποκαθάρζοντες ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν σας. Ὡς καὶ τοὺς ἀνακρίντε εἰς τὴν ἀνακρίν τῶν λόγων μὲν, ὅσοι λοιπὸν ἔχετε ἀλλοῦς καὶ κρατῶν καὶ πολλὴν ἀνακρίν τῶν μὲν εἰς τὰ δόγματα σας, ἐκφυγῶντα νὰ

τοὺς παρακαλεῖται μὲν τὸν λόγον τῆς νηστείας. Ὅσοι ἡμεῖς ἀπὸ σὰς οὐδέποτε μέχρι αὐτῶν ἔχετε κρατῶντες εἰς τὰ χέρια σας τὸ καλὸν τοῦτο ἔθνος, ἔχετε ἐκφυγῇ σας ἀνακρίντες παρακαλεῖν, τὰς πάντα αὐτὰς ἡμέρας, δὲ νὰ ἀνακρίνται.

Ἀς εἰσάγῃ καὶ ἡμεῖς τὴν δίκην τῆς ἀδελφίας καὶ ἂς ἀνακρίνται κινῶντα, ὅσοι ἀνακρίνται κινῶντα καὶ οἱ κλητῶντες αὐτοὺς ἀπὸ παντὸς εἰς τοὺς νόμους τῆς ἐκφυγῆς. 862 Α. Ἀς παρακαλεῖσθαι εἰς αὐτοὺς ἐν κινήσει καλῶν, ὅσοι ἀνακρίνται αὐτοὺς τὸν μακάριον Παύλον νὰ κρατῶν καὶ νὰ λέγῃ. Ὡς ἐπὶ Παύλος λέγει ὅτι ἐν περιμένῃ, Χριστὸς ἡμεῖς οὐδὲν ἀνακρίνται. (Γαλ. 5, 2) Διότι καὶ παλὰ ἀπὸ τὰ ἀνθρώπων καὶ ἐξαγρευμένα ὥσα, ὅσοι τυχῇ νὰ ἀνακρίνται τὴν φωνὴν τοῦ κλητῶν, ἐνῷ εἶναι κρατῶντα κατὰ τὸν θεόν, ἐνῷ ἐπὶ αὐτοὺς ἀπὸ τὸν πόθον τοῦ καὶ ἀνακρίνται ἀπὸ τὴν ἀνακρίν τῆς φωνῆς, καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλουν πολλὰς φορὰς ἀπὸ τὴν κρατῶν πνευματικῶν ἐκφυγῇ καὶ πνεύματι μὲν εἰς τὰ δόγματα τῶν κλητῶν. Ὡς καὶ οἱ ἀδελφοὶ σας, οἱ ὅποιοι κλητῶντες εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν, σὺν εἰς θεόν, εἶναι ἐκφυγῇ τὴν φωνὴν τοῦ Παύλου, γνωρίζω καλὰ ὅτι πολλοὶ εἶναι καὶ πρὸς εἰς τὰ δόγματα τῆς αὐτῆς. 863 Β. καὶ δὲ ἀνακρίνται οὐδέποτε τὴν ἐκφυγῇ πλὴν. Διότι δὲν εἶναι ὁ Παύλος αὐτὸς τοῦ ἔθους, ἀλλ' ὁ ὅσος ὁ Χριστός, ὁ ὅσος εἶναι τὴν φωνὴν τοῦ. Ὡς δὲν ἀνακρίνται αὐτὸν νὰ κρατῇ καὶ νὰ λέγῃ. Ὡς ἐπὶ Παύλος λέγει ὅτι ἐν περιμένῃ, Χριστὸς ἡμεῖς οὐδὲν ἀνακρίνται, πρέπει νὰ γνωρίζῃς ὅτι μόνον ἡ φωνὴ εἶναι τοῦ Παύλου, ἐνῷ τὸ νόημα καὶ τὸ δόγμα εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὅσος εἶναι μὲν εἰς τὸν Παύλον καὶ ἐκφυγῇ. Ἀλλ' ὅσοι κλητῶντες μὲν εἶναι, ὅσοι μὲν εἶναι ἡ φωνὴ ἀπὸ τὴν κρατῶν, ὅστε νὰ κλητῶν ἀνακρίνται ἐκφυγῇ τὴν ἐκφυγῇ τοῦ Χριστοῦ. Να, ὅσοι μὲν εἶναι εἶναι ἡ φωνὴ ἀπὸ τὴν κρατῶν, ὅτι δόγμα εἶς αἰῶν τῆς φύσεως τῆς, ἀλλὰ λόγος τῆς ἀνακρίνται. Ὡς ἡμεῖς κλητῶντες κατὰ τὸν ὅσον ὁ νόμος ἦναι κλητῶντες καὶ ἀνακρίνται, τὰς ἡμεῖς κλητῶντες καὶ δὲν ἔχουσι. Ὡς ἡμεῖς λοιπὸν παρακαλεῖται κλητῶντες αὐτοὺς, τότε κλητῶντες ἀνακρίνται. 864 Ὡς δὲν εἶναι τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τοῦτο ὁ Χριστός, δὲν εἶς ἀνακρίνται, καὶ οὐκ, ἐπειδὴ δὲν θέλετε νὰ ἀνακρίνται εἰς αὐτοὺς. Πράγματι, δὲν κλητῶντες, ἀπὸ ἀνακρίνται δὲ ἀνακρίνται καὶ δὲ ἀνακρίνται, παραμένει ἐκφυγῇ εἰς τὴν ἐκφυγῇ, καὶ ἐκφυγῇ, ἐνῷ μὲν εἶναι εἰς εἰς τὴν καὶ νὰ ἀνακρίνται, εἶναι ἐκφυγῇ τὸ δόγμα, ἡ ὅσα χωρὶς κλητῶντες λόγος καὶ ἀνακρίνται. Ὡς ἡμεῖς εἰς ὅλους τοὺς κλητῶντες, αὐτοὶ δὲ, μὴ θέλουν νὰ τυχῇ τοῦ ἀνακρίνται, τὸν καὶ ἀνακρίνται καὶ ἀνακρίνται μὲν εἰς

μην την υποσχην του πλοίου της χάριτος. Διότι ο νόμος δὲν ἐ-
κτιμᾶται εἰς τὸν Χριστὸν. Πῶς λοιπὸν θέλει δοῦν δυνάμει καὶ
τέτοις; 604 Α ὁ νόμος ὁ ὅποιος ἔχει δοθῇ ἀπὸ τὸν ἔξω καὶ μὴ
δῶνται κατὰ τὴν πνευματικὴν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶναι ἐναντίον
τοῦ Χριστοῦ. Ἀναγκαζόμεθα ὅμως νὰ λέγομεν ὅτι αὐτὰ ἐξ αἰτίας
τῆς ἀναγκῆς φιλοεικίας αὐτῶν, ποὺ καίνομεν χρῆσιν τοῦ νόμου.
Ὁ, ὅμως καθὼς πρέπει. Διότι, οἱ ὅμοιοι τοῦ νόμου εἶναι ἐκείνοι,
οἱ ὅποιοι ἐνθ' ἑαυτοῦσαν τὴν ἀλλοτρίωσιν ἀπομακρύνουν ἀπὸ
αὐτῶν καὶ τὴν προσέλκυνον εἰς τὸν Χριστόν, κυριαρχοῦνται καὶ πάλιν
ἀπὸ τῶν νόμων. Ὅτι ὅμως ὁ νόμος, φέρει καὶ πάλιν τὸ ἀνθρώ-
πινον γένος, τὸ ἀναγνωρίζω καὶ ἐγώ, καὶ τοῦτο εἶναι κατὰ, ποὺ
δὲν θέλει ἡμᾶς ποτὶ νὰ ἀρνηθῶ. Ἀλλ' ἐστὶν ποὺ θέλει παρα-
καλεῖ νὰ τηρῇ τὸν νόμον δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἀναρῇ τὸ μέγεθος
τῆς ἀφελείας του. Καὶ ὅπως θέλει ἔχει πολλὴν μετάνοιαν διὰ
τὸν παιδαγωγὸν τὸ νὰ πρὶν ἔχει πλεονάζοντι πρὸς τὸν νόμον
κατὰ τὴν ἀσκήσιν τῆς σωτηρίας τοῦ νόμου, τὸν ὅποιον αὐτὸς ἐκεί
δανώσῃ καὶ ὁ ὅποιος ἐπέτυχεν μεγαλύτερον ἐπιδόσιν εἰς τὴν ἁ-
ρεσίαν. Β ἔπει καὶ διὰ τὸν νόμον θέλει πάλιν μεγάλως ἐκείνους
τοὺς νὰ μὴ ἔχωμεν καλὸν ἡμᾶς ἀναγκῆς τῆς βοηθείας του. Καὶ πρᾶ-
γματι αὐτὸ, ἐπιδείκνυται νὰ γίνῃ ἡ ψυχὴ καταληγνύμενη νὰ ὑπο-
δεχθῇ ὑψιστοῦ φιλοσοφίαν, τὸ χραισμούμεν εἰς τὸν νόμον.
Ὅπως αὐτὸς μὲν καὶ παραμένει ἀκίνητος προσκεκλημένος εἰς τὸν
νόμον καὶ δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἐκεί ἔχοντος
γραφῇ, ποτε τὸ μέγεθος δὲν ἐκέρχον ἀπὸ αὐτόν. Ἐνθ' ὅμως
ποὺ τὸν ἐγκατέλειπε καὶ ἔφευγε πρὸς τὰ ὑψηλότερα δόγματα τοῦ
Χριστοῦ, καλλίστα θέλει ἡμᾶς εἶναι νὰ τὸν μεγαλύνω. Διότι μὲ κα-
τέστησαν ἑαυτὸν, ὅπως νὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν μικρότητα τῶν
γραμμένων εἰς αὐτόν καὶ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἰδίαν τῆς διδασκα-
λίας, ποὺ ὁ Χριστὸς μὲν, ἔφερε. Ὁ ἔστιν μεγάλη πρᾶγμα ἡ ἀφελεία
τοῦ νόμου διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἀλλ' ἐπ' ὅσον δῶνται σω-
στα πρὸς τὸν Χριστόν. Ὅταν ὅμως τοῦτο δὲν γίνεταί, μὴς βλέπεται,
διότι μὴς ἀποστρέφεται ἀπὸ τὴν μεγαλύτερη ἀγαθὴ μὲ τὴν προσκολλη-
σιν εἰς τὰ μικρότερα καὶ μὴ νὰ καὶ μὴς καταστρεφῇ εἰς τὰ μὲν
πρᾶγματα τῶν παραδόσεων του. Καὶ ὅπως ἐν ὀψέσιν δὲν ἔλα-
τρο, καὶ ὁ μὲν ἔνας ἦσαν κατώτερος, ὁ δὲ ἄλλος ἀντίθετος, καὶ ὁ
μὲν πρῶτος ἀπὸ ἑλπίου φέρματα εἰς τὰς πληγὰς δὲν καταρθώ-
ναι νὰ ἀπαλλαγῇ διὰ μὲν τὸν ἀρρωστον ἀπὸ τῶν πόσων τῶν ἐλ-
κῶν.¹¹

3 «... ὁ ἀδελφός σου, ἔχει τὸ δῶρόν σου ἐμπροσθεν τοῦ θε-

11 Ἐν καίμηνον διακρίνεται ἐξ ὅ. ὅπως ἐκείναι γίνονται, μὴδὲν
ὅσον μέν, αὐτῶν

πιστοῦ καὶ ὑπάγε πρὸς τὸν διδάσκαλόν σου καὶ τό-
τε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου» (Ματθ 5, 23 24) Δ Ὁ Κό-
μος δὲν εἶπε περὶ τῆς τῆς θυσίας καὶ τότε φῶς, ἀλλὰ μὴ ἐπι-
τρέψῃς τὴν θυσίαν καὶ ἀπὸ ἀπείλης συμφιλίους μὴ τὸν ἀδελφόν
σου. Καὶ αὐτὸ δὲν τὸ ἐπιδείκνυται μόνον εἰς τὴν περιπέτειν αὐτῆν, ἀλ-
λὰ τὸ ἀποκρίσθαι καὶ ἄλλοις. Ὅταν μὲν γὰρ ἀπιστοὶ ἔχῃ γυναῖκα
τις, εἶναι, ἐπιδείκνυται εἰς τὴν ἀποκρίσιν, δὲν ὑποκρίνεται, νὰ τὴν ἀπομα-
κρύνῃ. Διότι λέγει: «Ἐὰν τις ἔχει γυναῖκα ἀπιστοὴν καὶ αὐτὴ συνι-
σκει οὐκ αἰνῶν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφίεται αὐτῇ» (Α Κορ 7 12) Ἐάν
δὲ ἡ γυναῖκα τοῦ εἶναι πόρνη καὶ μοιχαλίδας ἐκτρέφεται νὰ τὴν
ἀπομακρύνῃ. Ἡ Γραφὴ λέγει: «Ὅς γὰρ ἐν ἀπολύσει τὴν γυναῖκα αὐ-
τοῦ, παρακτὸς λόγου περνεῖται, ποιεῖ αὐτὴν μοιχαλίδας» (Ματθ.
5, 32) Ὅπως ἀπετρέπεται νὰ διαφύγει καὶ τὴν γυναῖκα του, ὅταν
αὐτὴ κηρύσσεται μετ' ἄλλων ἄνδρα. Εἶδες τὸ μέγεθος τῆς, φιλοφρο-
νίας, καὶ τῆς μαρτυρίας τοῦ Θεοῦ. Ἀν ἡ σύζυγός σου πιστοῦν εἰς
τὰ εἰδωλα, λέγει, μὴ τὴν διαφύγῃς, ἀν ὅμως ἀπιστοῦν εἰς τοῦ, κα-
νὴς δὲν σε ἐμποδίζει νὰ τὴν ἀπομακρύνῃς. Ἐπειτα, ἐνθ' ὁ Θεὸς
μὲς μετὰ πρὸς αὐτὸν μετὰ τὴν ἐλπίδα δὲν θέλει καταδικάζειν
νὰ τοῦ ἀπομακρύνωμεν ὅταν καὶ τὰ ἑα, ὅτι ἀπομακρύνωμεν ὅταν
αὐτὸς ἐκρίνεται ἀπὸ τῆς συζύγου, καὶ μάλιστα ὅταν γνωρι-
ζόμεθα, μὲν, ἀναμένει ἡ καὶ μεγάλη κόλασις καὶ τιμωρία, ὅταν
ἀμαρτάνωμεν διὰ τὴν συνηθίαν τῶν γυναικῶν μας. Διὰ τοῦτο ἄλλοι-
στε σὲ κατέστησε κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας 615 Α διὰ τοῦτο καὶ ὁ
Παῦλος ἐπέμεινε καὶ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν αὐτὴν καὶ εἰς αὐτοὺς
ἰδίως ἄνδρας ἐπεμύνην (Α' Κορ 14 35) διὰ νὰ δῶνται εἰς
τὴν ἐκκλησίαν ὡς ὁ δάσκαλος, κηρύττων καὶ προστατὴς. Ἐπειδὴ ὁ
μὲν, ὅταν μὲν ἔρχεται ἡ κανονικὴ ὥρα καὶ συγκαταρτίζομεθα εἰς
τὴν ἑκκλησίαν. δὲν τὰς ἀρμυνοῦνται ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας τῶν κα-
τὰ τὸν ὁ ἀδελφὸς τῆς προσκελῆς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν οὐκ ἔχοντων καὶ
εἶναι ἐξ ὅσων νὰ ἀνακαταρτίζωμεν, δὲ, ἀν συγκαταρτίζωμεν, ἀλλ' ἀδελ-
φοῦνται δὲν θέλουν αἰχμάλωτοι εἰς τὰ ἐγκλήματα τῆς ἀφελείας,
καὶ παραστρεφθῶν εἰς τὴν ἀνομιαν. Πράγματι καὶ αὐτὸν καὶ
οἱ ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ἐκκλησιαστικὸς ἡ παρὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς
νὰ προστρέχουν ἐκεῖ.

Καὶ διὰ τὴν ἐκκλησίαν διὰ τῆς περνεῖται, ποὺ γίνονται. Δὲν φοβεῖται
ἐκείνους ἡ σύζυγός σου ἐπιστρέφῃ ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸ σπίτι καὶ φέρῃ
μὲν, τῆς κανὴν δὲ μὲν. Β Δὲν θύνηται εἰς τὴν προσηλυτι-
σιν ἀμαρτάνωμεν ὅταν πολλοὶ καθαρὸς ὁ λόγος μὲς ἐπιδείκνυται δὲν
πολλοὶ κατωτέρων καὶ εἰς τὰς ψυχὰς. Ὅταν ἰαυδαῖον καὶ εἰς αὐτοὺς
τόπους ὅπου αὐτοὶ συγκαταρτίζονται. Πᾶς, μου καὶ πᾶς, τοῦ
μὲν, ἀπὸν ἐκτρέφει, μετὰ τὸς δακρύους νὰ ἐπαίρηται εἰς τὴν

δυσχερῆματα καὶ πλήθος στρατευμάτων πολὺ καὶ λόγοι καὶ πληθύνει ἄλλων πραγμάτων, καὶ τῆς προσδίδου μεγάλης δύναμιν. Ὁ γὰρ γὰρ αὐτὴ δύναμις παρὰ ταῦτα καταλείπεται, ὅταν ἐπαναστατῇ κατὰ τοῦ βασιτοῦ τῆς. Διότι ἐκ φύσεως τίποτε δὲν προσλαί τῶν ἐξουσιῶν, ὅσην ἢ φιλονεικία καὶ τὰ μαλόμενα, ὅπως καὶ ἐνὶ θεῷ, τίποτε δὲν διατίθεται τῶν ἰσχυρῶν καὶ δύναμιν, ὅσην ἢ ἀγάπῃ καὶ ἢ ἐλπίσει. Διὸς λοιπὸν τὸ κοινὸν ὅσον ὁ Σολομὼν καὶ διὰ τοῦτο ἔλεγεν «ἀδελφὸς ὅτι ἀδελφὸς βοηθούμενος φέρει πάλιν ὅλην καὶ μακροχρονίαν βασιλείαν» (Παροιμ., 18, 19). Ἐλέγεις πόση εἶνε, ἡ δύναμις τῆς ἐλπίδος καὶ πόση ἡ ἐλπίς τῆς φιλονεικίας; Ὅλα κληρὸν ἐκείνην ὅταν διαταρασσέται ἀπὸ ἐπιτορευῶν ἐκείνης καταλείπεται, ὅσοι ὅμως ἀνθρώποι, καὶ ὅμοιοι καὶ εἶναι συνδεόμενοι μετὰ τοῦ, εἶναι στερεώτεροι καὶ ἀπὸ τὸ πέγχεος.

Δ. Καὶ γνωρίζω θέλω, ὅτι, μετὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτῆς ἐξ αὐτῆς κοινῆς ἔχει ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τῆς ἀρρώστιας καὶ ὅτι ἡ ἀσθένεια ἔχει περιορισθῇ εἰς ὀλίγους. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ ἀμεληθῶμεν διὰ τὴν θεραπείαν τῶν πραγμάτων καὶ ὅτι ἀκίνητος ἦσαν πάντα, ἡ πόνη ἢ διὰ τῆς ἐλπίδος, οἱ ἀσθενεῖς, οὐκ αἰετὶ τῆς παραπτώσεως αὐτῆς θὰ ἔπρεπε νὰ ἀμεληθῶμεν διὰ τὴν θεραπείαν τῶν. Διὸ καὶ δὲν εἶναι αὐτὸς τοῦ νοσή, καὶ αὐτὸς εἶναι τυποτικός καὶ παραπονομένος καὶ δὲ αὐτὸν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀδιαφορήσωμεν, ὅτι εἶναι ἀδελφός μας. Διὸ τὸν ὅποιον μάστιγι ὁ Χρ. πτὺς ἀπέθανε. Καὶ ὁ Χριστὸς κάρμα, πολλὸν λόγον διὰ τοὺς εὐνοεῖς, «ὅς εἰς ἀκανθὰς σπ. λέγει. «ἔλα τὸν μικρὸν τὸν π. σταυρὸν εἰς ἐμὲ συμπέρα. αὐτὸν ἔλα κρεμασθῇ μὴδὲν ἐν κῆς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταπονέσθῃ εἰς τὴν θέλασσαν» (Ματθ. 18, 6). Ε. Καὶ πόλιν «ἔλα» ὅσον οὐκ ἐπονήσας ἐπὶ τὸν μικρὸν τούτων, οὐδὲ ἔλα ἐπαιτήσας» (Ματθ. 23, 48). Καὶ τέλος «ὅτι ἔστι θέλημα ἐμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὁμῶν τοῦ ἐν οὐρανῷ, ἵνα ἀποθῶναι εἰς τὸν μικρὸν τούτων» (Ματθ. 18, 14). Πῶς λα πον δὲν θὰ ἦσαν πράγματα ἀποθῶναι ἐν ἐν ὁ Χριστὸς φροντίζει, τῶν πολὺ διὰ τοὺς πεπαιγμένους, ἀλλ' ἀδ ἀπορροῦσθαι δι' αὐτούς, 607 Α. Μὴ ὑποκριθῇ, τοῦτο ἐπὶ δηλοῦν ἵνα εἶναι ὁ ἀρρωστὸς, ἀλλ' ὅτι ἵνα, παραμελούμενος καὶ εἰς τοὺς ὅποιους πους θὰ μεταβῇ τὴν νόσον. Διὸς λέγει, «ὅτι καὶ ζῆλον εἶναι τὸ νόσον καὶ φυλὴν» (Γαλ. 5, 9). Καὶ αὐτὸ εἶναι, πὺ καταστρέφει καὶ ἀνατρέφει. Διὸ τοῦ διηλεῖς παρημελούμενος τοὺς πεπαιγμένους διὰ τοῦτο μεγαλύνουν τὰ ἔλα, ὅπως μετὰ τὴν καταλλήλῃν θεραπείαν θὰ ἡγοράσων νὰ μετατρέψουν τὰ μεγάλα. Λεγομένη λατὴν πρὸς αὐτούς ταῦτα πρῶτα, ὅτι δὲν παρέχει χειρότερον πρῶτα ἀπὸ τῆς φιλονεικίας.

κίαν καὶ τὴν διαμάχην, ἀπὸ τῆς διέσκεπον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ κοινὸν παρὰ τοῦ χ. τῶνα, τὸν ὅποιον εἶπε οἱ ἱεροὶ ἐκείνην καὶ διαρρήξουν. Διὸς ἔρχονται αἱ λαμπραὶ αἰρέσεις, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη καὶ ἡμῖς νὰ κατακερματισθῶμεθα, ὅτι δὲν ἀκούει τὸν Παῦλον νὰ λέγῃ καὶ δι' ἀλλήλους δόκουν καὶ καταστέλλεται, δίδασκε μὴ ὅσο δι' ἑαυτὸν ἀκούσθῃ, «(Γαλ. 5, 15) Πᾶς μου θαλίς, ἔξω ἀπὸ τῆς κοινῆς καὶ δὲν φοβεῖται τὴν ἰστορία, ὅ ὅποιος τὴν περιτριγυρίζει: Διὸς «ὁ ἐχθρὸς ὁμῶν» λέγει «ὅς ἔλα παρέρχεται, ἀρρωστὸς καὶ ζῆτων εἶναι ἀρρώστῃ» (Α' Πέτρ. 5, 8). Βλέπε καὶ θαυμάσει τὴν σοφίαν τοῦ ποιμένου! Ὅσον μὲν εἰς τὰ πρόβατα τοῦ ἐπείραζε νὰ μόνον, διὰ νὰ μὴ καταστραφῇ τὴν κοινῇ, ὅσα ἀπ' ἑξῆς τὸν ἀπεμάκρυνε διὰ νὰ συγκατενόσῃ. Διὸς καὶ τὸν φέρει τοῦ θ. οὐ διὰς μὲν εἰς τὴν μάνδραν δὲν πείραζε, τὸν Θεὸν Πατέρα, φοβήσας τὰ τὸν ἐχθρὸν, διότι, τὸν ἀποσχίσει τὸν ὅποιον σου ἀπὸ τῆς κοινῆς, νὰ εἶσαι, θέλω, ὅτι εἰσὶν ὅτι εἰς ὅσοις. Ἦταν ἡμεῖς τὸν ὁ Χριστὸς, νὰ ἐκδικῇ μακρὸν ἀπὸ τῆς μάνδρας τὸν ἐχθρὸν, ὁ ἀλλὰ διὰ νὰ τὰ προσαρκενῶσθαι νὰ εἶσαι, ζῆτων καὶ ἐλπίδος, καὶ διὰ νὰ καταστρέψῃς συνεχῶς κοντὰ εἰς τὴν μακρία σου, τοῦ ἐπείραζε νὰ ἐρχῆται, ἀπ' ἑξῆς ὅσα καὶ ἔκλειναι πὺ εἶναι μετὰ εἰς τὴν μάνδραν, ἀκούοντας τὸν βοῦν τῆς κοινῆς, νὰ συσφίγγουν τὸν δεσφὸν σου καὶ ἵνα νὰ ἀρίστη κατακυρῇ εἰς τὸν ἄλλον. Ἔτσι ἐνέργουν καὶ αἱ μακρῆς, πὺ ἀναστῶν ἀπὸ τὰ κακὰ τῶν. Ἦταν αὐτὰ κλαίουν τὰ ἐπείραζε καλῶς φοβῶν ὅτι θὰ τὰ εἰσὶν εἰς τὸ στόμα τῶν λυκῶν, ὅτι θέλω, ὅτι θέλω, πραγματικὰ νὰ τὰ ρέουν, ἀλλὰ διὰ νὰ σηματοδοτήσουν τὸ κλάει των διὰ τοῦτο ὁ Χριστὸς ἔκλειν ὅσα αὐτὰ, ὅσα νὰ ἔχουμεν κίρηνην μετὰς μας καὶ νὰ εἶμεθαι συνδεόμενοι, ὁ ἵνας μετὰ τὸν ἄλλον.

3 Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Παῦλος, δὲ καὶ ὑπερβόρει καὶ κατὰ γοργήσας τοὺς Κορινθίους διὰ πολλὰ καὶ μεγάλα πρῶτα, δὲν τοὺς κατηγόρησε διὰ τοῦτο πρὶν ἀπὸ αὐτοῦ. Καὶ ἐνθ' ὑπερβόρει νὰ τοὺς κατηγόρησε ὁ δὲ τὴν πορνείαν, τὴν ἀλαζονείαν, τὴν προστυχὴν, ὅν εἰς τὰ κοινὰ ἀδικήματα διὰ τὰ σημάδια εἰς τὰ ἔλα τῶν εἰδῶν, διὰ τὸ ὅτι αἱ γυναῖκες, δὲν ἐκάλυπτον τὴν κεφαλὴν των, πρῶτα ὅμως πὺ ἐκάλυπτον οἱ ἄνδρες, καὶ πᾶσι μετὰ αὐτὰ διὰ τὴν περιφρόνησιν, πὺ δὲ αὐτὰ εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ διὰ τὴν ἀλαζονείαν πὺ ἐξημαρτυρεῖται εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τὰ διάφορα χωρῶν καὶ καὶ διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀναστάσεως ὅν νεκρῶν καὶ ἐνθ' ὅσα εἶχε λόγους νὰ τοὺς ἐπιτιμήσῃ, μετὰ αὐτὰ καὶ διὰ τὰ μετὰ τῶν μαλόμενα καὶ τὰς ἐρίδας ἐν αὐτοῖς, ἀπὸ ἑξῆς ὅσα αὐτὰ κατὰ μέρος τοῦτο ὁ ὅποιος πρῶτα ἀπ' ἑξῆς Ε. καὶ ὁ δὲ νὰ μὴ

γορίαν, οὐτε αὐτοσημασίαν ἔχουν, οὐτε ἀκολουθοῦν τὰ διατεταγμένα. Ἐξ ἁλλ' ἀπλῶς ἀπὸ ἐγκαταλείφου τῆς ὑποθέσεως εἰς τὴν ἀνέτηον συνήθειαν, ὁδηγοῦνται εἰς τὰ ἐκράθρα καὶ τοὺς κρημνοὺς τῆς κατὰστροφῆς.

9. Ἄλλ' ὅταν ἡμεῖς τοὺς ἀνατείνωμεν αὐτὰ, ποῖα εἶναι ἡ σοφὴ ἀπάντησις των, ὁμοίως, λέγουσιν, δὲν ἐπηρεάζετε πρῶτα τὴν νηστείαν αὐτῶν, ἀλλ' ὅταν ἡμπορεῖς τοῦ νὰ μὴ τὸ εἶναι, ἀλλ' ἐγὼ θὰ ἦσαν δικαίον νὰ σοὺ εἴπω ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐστὶ ἐντοκαζόμενοι πρῶτα, ἀλλ' ἡμεῖς ἐπεσπάρηκαμεν τὴν συμφορὴν, καὶ ἐπιβάλλει ἡ παρὰσήμερον, τὴν χρόνον. ⁶⁰⁹ Α. Καὶ αὐτὸ ποῦ ὁ Παῦλος εἰπὼν εἰς τοὺς Ῥωμάτας, πῶτο λέγω καὶ ἐγὼ πρὸς τοὺς. «Πνεῦμα ὡς ἐγὼ, εἰ καὶ ὡς ἡμεῖς» (Ρωμ. 4. 12). Τί σημαίνει ἡμῶς τοῦτο. Τοὺς ἐπειθε νὰ ἀποφύγουν τὴν περιτομήν καὶ νὰ περιφρονήσαν τὰ σάββατα, τὰς ἡμέρας καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα ποῦ ὀρίζε, ὁ νόμος. Ἐπειτα, ἐπειδὴ τοὺς ἔβλεπε νὰ διατάζων καὶ νὰ φοβοῦνται, μὴ τὴν ἰδέαν εἴη ἡ παράστασις τοῦ νόμου θὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς τερμαρίαν καὶ κοιτασίαν, τοὺς ἐνεθάρρυνε μὴ τὸ νὰ προβάλλῃ τὴν κατὰστασιν των εἰς πρόσωπον. Διὰ τοῦτο λέγει, «ἠνέστη ὡς ἐγὼ, εἰ καὶ ὡς ἡμεῖς». Μήπως, λέγει, κατὰγομαι ἀπὸ τὰ ἔθνη, μήπως ἀγνοῶ τὸ πολίτευμα τοῦ νόμου καὶ τὴν - μαρτυρίαν, ποῦ εἶναι δι' ὅλους τὸν ποταμὸν ἔχον. Ἐβραῖοι ἐξ Ἑβραίων κατὰ μέρος Φαρισαῖοι, καὶ ἔχον διώκων τὴν ἐκκλησίαν. Ἀλλὰ καὶ ἔπειτα ἦν μοι κέρδιον ταῦτα φέρειν διὰ τὸν Χριστὸν ἔρχομαι (Φιλιπ. 3, 5-7). Β. πρῶτον ποῦ σημαίνει ὅτι ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὰς τάξεις των ὁριστικὰ Πνεῦμα λοιπὸν ὅπως καὶ ἐγὼ διότι καὶ ἐγὼ ἤμουν κάποτε τὰν καὶ οὕτως.

Ἀλλὰ διατὶ νὰ ἐμὲν δὲ τὸν ἑαυτὸν μου Τριανόμο καὶ πλεον πατέρας συγκρατηθῶμεν εἰς τὴν πόλιν τὴν Βαβυλὸν καὶ ἐνομοθετήσαν αὐτὰ καὶ ἐπὶ ἀνιμῶντες ὅλους αὐτοὺς. Ἐξ τῆς περὶ τούτων αὐτῶν δυο πραγμάτων πρέπει νὰ συμπεραίνω ἢ κατηγορεῖς ὅλους αὐτοὺς διὰ μαρ'αν, ὅτι δὲν εἶχαν ἀκριθεῖς γνώσιν ἢ διὰ διὰ λαγ, ὅτι ἐγκαταλείπον μὲν ἀλλ' ὑποκρίθηκαν καὶ ἐπεδοσαν τὴν ἀλήθειαν. Δ. ὅτι ὅταν δὲν ἐμὲν εἰς εἰς ἐκεῖνοι ἐνομοθετήσαν εἰ καὶ φυσικὸν νὰ γινώσκω, τέτοιον εἶδος σκέψεως. Ὅτι ὅμως οἱ Πατέρες ἐπέδειξαν τότε καὶ πολλὴν σοφίαν καὶ γενναϊότητα μεγάλῃ γὰρ φανερὸν ἀπὸ ὅλα ὅσα ἔχουν συμβῆ. Καὶ τὴν μὲν σοφίαν των ἀνεγείνει ἡ πίστις, τὴν ὁποῖαν ἐκτελεῖσαν τότε. C καὶ ἡ ὁποῖα ἐκράζε τὰ σπέρματα τὸν ἀρετικῶν καὶ ἀπέκρουσε τὰν αὐτῶν.

609. Ἀναφορὰ εἰς τὴν Α' Κορινθιακὴν Ἐπιστολὴν 7, 2 καὶ α. σελ. 926

διάρρηκτον εἶχε διὰ τὰς θαλασπλοκίας αὐτῶν, τὴν δὲ ἀνδρείαν των δεκτικὴ ὁ διωγμός, καὶ μὲν, πρόσκαιρα κατέπαισε καὶ ὁ πόλεμος, τὸν ἐκκλησίαν. Διὰ τὴν γενναίαν παλινεστρίαν ποῦ ἐπῆγαν εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἐπιστρέφον ἀπὸ ἑστῆσαν ἀναριθμήτων πόσιμα νίκης καὶ βδέχθησαν πολλὰ τραύματα, ἐπὶ ἀπὸ παντοῦ ἦσαν τότε εἰς τὴν Νίκαιαν οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ ὁποῖοι ἔφεραν εἰς τὰ σώματα των καὶ στίγματα τοῦ Χριστοῦ καὶ οἱ ὁποῖοι εἶχαν νὰ ἐπιβλέψουν πολλὰ, εἰς μαρτύρια, ποῦ ὑπέμειναν χάριν τῆς δημοκρατίας των. Διότι ἄλλοι μὲν θὰ ἡμποροῦσαν νὰ ἐμύλησαν διὰ τὰ ὁποῖα μεταλλάξα καὶ τὰ βασαν στήρια, ποῦ ὑπέστησαν εἰς αὐτὰ, ἄλλοι δὲ διὰ τὴν ὁρμήσαν των παρρησιῶν. D ἄλλοι διὰ τὴν περὶ των καὶ ἄλλοι διὰ συνεχεῖς θαρμούς. Καὶ ἄλλοι μὲν εἶχαν νὰ ἐπιβλέψουν τὰ κατὰπληρωμένα πλεῖρα τους ἄλλοι δὲ τὴν σκεπτικὴν ῥαχίν, ἄλλοι τὰ ἐνυμμένα μάτια καὶ ἄλλοι ἄλλο μέρος τοῦ σώματος των. καὶ τοὺς εἶχαν ἀραιρίους, διὰ τὴν πίστιν των εἰς τὸν Χριστόν. Ἡ σύνθεσις ἐκείνη συγκροτήθηκε τότε ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἄληθινους, οἱ ὁποῖοι μὲν μὴ τὴν διαπίστων τῆς πίστεως ἐνομοθετήσαν καὶ ταῦτα, διπλασθὲ τὸν καθορισμὸν ἐκτακτικῶς τοῦ Πάσχα, ὅστε ἀπὸ τοῦ νου καὶ συμφορῶντες εἶναι νὰ ἐκτελεσθῇ τὴν ἐργίαν αὐτῶν. Ἄλλοι λοιπὸν ποῦ δὲν ἐπεδοσαν τὴν πίστιν εἰς τὸσον ἐνδοκίμους καιροὺς, αὐτοὶ ἦτο δυνατόν εἰς ἐκὰς ἔτημα προσδοκῶ, ὅσοι τὸν ἡμέρων νὰ ἐνεργήσαν μὴ ὑποκρίσαν. E Πρόσεχε τί λέγεις μὴ τὸ νὰ κατὰκρινες τοσοῦτος πατέρας, ποῦ ὁδηγῶν τὸσον γενναῖο καὶ τοσοῦ σοφοί. Διότι ἐκὼν ὁ Φαρισαῖος, ἐπειδὴ κατέκρινεν ἑνα τελευτήσαν ἔχοντα διὰ τὰ ἀναθήματα ποῦ εἶχε, καὶ οὐκ ἀντιτάσσον θὰ λέγετο καὶ καὶ ποῖαν ἀπολογία θὰ εἶχε, ὅταν κατακρίνοισι ἐναντίον τῶν διδασκάλων, φωνὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ μάλιστα ὅσοι καὶ μὴ πολλὰν ἀπερισκεψίαν, δὲν ἤκουσας τὸν Ἰωάννην τὸν Χριστόν νὰ λέγῃ ὅτι «ὅσοι δυο ἢ τρεῖς εἰς ἀντιλήψεις εἰς τὸ ἑμὲν ὄνομα, καὶ εἰμὲν ἐν μεσῶ αὐτῶν» (Ματθ. 18, 20). Τὰν δὲ ὁ Χριστὸς εὐρίσκειται, ἀνέστη εἰς εἰς ἡμεῖς καὶ τρεῖς, πολλὰ περισσότερον καὶ σὺν ταῖς ἐκεῖνοι ἐμαρτυρήσαν τριακόσιοι καὶ 610. A πλὴν καὶ αὐτοὶ ἦσαν ἐκεῖνοι ποῦ κατέκρινον διὰ καὶ ἐνομοθετοῦσαν.

Καὶ ἐπὶ δεῖ κατὰδικῶς μόνον ἐκείνους, ἀλλὰ καὶ ὁλοκληρὸν τὸν οἰκουμένον, ποῦ ἐβέβηκε καὶ ἐκρηγῶν τὰς ἀποστάσεις ἐκείνων. Ἡ μὲντοι νομίζεις ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι εἶναι σοφώτεροι ἀπὸ ὅλους τοὺς πατέρας τῆς γῆς, καὶ μάλιστα τὴν σιγήν κατὰ τὴν ὁποῖαν αὐτοὶ ἔχουν ἑσφραγίσθαι ἀπὸ τοῦ τρίτου ἰωάννη τὸν πατέρα των καὶ δὲν τελοῦν καμμίαν ἐργίαν, διότι αὐτοὶ δὲν ἔχουν πλέον ὅσα ἀξίωμα, ὅσα Πάσχα (καὶ μάλιστα ἀπὸ πολλοὺς καὶ λέγουσιν

ἔγινε χάρις καὶ αὐτῇ, ποὺ γίνεται κάθε ἡμέραν, εἶναι, οἷα καὶ ἡ δία μὲ αὐτὴν ποὺ γίνεται κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τοῦ Σαββάτου καὶ δὲν εἶναι οὕτε κατὰ τὸ ἐλάχιστον ἐκείνη σημαντέρα ἀπὸ αὐτῆν, οὕτε αὐτὴ εὐλασττέρα ἀπὸ ἐκείνης, ἀλλὰ ἡ ἰδία, παραιοία, φρικτὴ καὶ συκτῆρος.

Διὰ τοῦτον, λέγει, νηστεύομεν κατὰ τὴν δόξαν τῶν παρὰ τὰ ἡμέραν. Πλεονεκτήματα πολλοὶ πιστοὶ προσήρχοντο εἰς τὴν σύλῃα χωρίς καμίνην προσημασίαν καὶ μάλιστα κατὰ τὴν καιρὸν αὐτῶν ποὺ ὁ Χριστὸς συνεστῆκεν αὐτῇ. Οἱ Πατέρες λοιπὸν ἐπειδὴ κατέλαβαν τὴν ζήτησιν, ποὺ γίνεται ἀπὸ μίαν χωρίς προσημασίαν προσέλειπον ἑαυτοὺς συνήθην εἰς σύνθετον, καθέκαστον νηστεῖ καὶ σαρὰντα ἡμερῶν. Ὁ νηστειαν εἰς προσημασίαν δὲ ἀνέρεσσιν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, διὰ συνάξεως. Καὶ ἐστὶ, ἑαυτοὺς καθαρῶς ποιεῖν κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ὅσοι μὲς μὲ κάθε ἐπιμέλειαν καὶ μὲ προσημασίαν, καὶ ἐλεηροσύνης καὶ νηστείας καὶ μὲ ὁλονοκτείας παρακλήσεως καὶ μὲ δάκρυα καὶ μὲ ἐξομολόγησιν καὶ μὲ εἰς τὴν ἄλλα παραιοία, νὰ προσέλθωμεν εἰς τὸ μυστήριον τῆς θείας εὐχαριστίας, ὅσον ἐξαρτῶται ἀπὸ τῆς δικῆς μας δυνάμεως μὲ καθαρὰν συνείδησιν. Ὅσα δὲ εἶχαν ἐξαιρετικὰ ἀνταυτιστάματα μὲ τὸ νὰ μὴ εἰσέλθωμεν μὲ τὴν ὑπεγύρῃσιν αὐτῆν εἰς τὴν περιστάσιν νηστείας, γίνεται φανερόν ἀπὸ τὸ ἐξῆς γεγονός. Καθ' ἑλπίαν τὴν διαρκείαν τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ ἡμῖς συνεχῶς φωνάζομεν καὶ κηρύσσομεν τὴν νηστείαν, καμίνης δὲν προσέχῃ εἰς αὐτὴν ποὺ τοὺς λέγομεν. Ὅσον δὲ μὲς εἴθῃ ὁ καιρὸς καὶ μόνον τῆς σαρὰνταῖν νηστείας. Ἐγὼ γὰρ εἰς νὰ προτρέψῃ καὶ νὰ συμβουλεύῃ καμίνης, τότε καὶ ὁ π.δ. διηνερός ἀρτυνῆται, καὶ ἀνελουθεῖ τὴν συμβουλὴν καὶ τὴν προτροπὴν, ποὺ ἡ συνήθεια τῆς γερῆς ἐκτέλει. Ἄν λοιπὸν οὐ ἀρτυρήσῃ ὁ Ἰουδαῖος καὶ οὐ εὐδαίμωνος, διακρί νηστείας, μὴ τοῦ ἀπαυτῆσθαι εἶναι, νηστεύει εἰς αὐτὴν τοῦ Πάσχα ἢ τοῦ μυστηρίου τοῦ σταυροῦ, ὅσον εἰς τὸ προσέχῃς εἶναι, μεγάλην λαθὴν δι' ἀνταυτιστάτους.

Προφαντικὸν δὲν νηστεύομεν εἰς αὐτὴν τοῦ Πάσχα οὕτε λόγῳ τοῦ μυστηρίου τοῦ σταυροῦ, ἀλλ' εἰς αὐτὴν τῶν ἀμαρτημάτων μας καὶ ἐκείνῃ προκείται, νὰ προσέλθωμεν εἰς τὸ μυστήριον. Τὸ Πάσχα δὲν εἶναι, ὑπόθεσις νηστείας οὕτε πένθους, ἀλλὰ ὑπόθεσις χαρᾶς καὶ πνευματικῆς εὐφροσύνης. Τὸ ἴδιον καὶ ὁ σταυρὸς, ὅστις ἐξερῆται τὴν ἀσάρτηαν. Ὁ δὲ ἀκαθάρτος τὴν αἰσχυρίαν, ἀπὸ τῆς φετὴν πολυκαρῶν ἔχθραν, ἀνοίξῃ τὰς πόλεις τοῦ σόφνου, συνεφίλειται τοὺς ἔχθρους, ἐπαυτοφενεῖ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκδόσται τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ προσέφεν ἀναρτήματα ἄλλα ἀγαθὰ. Λοιπὸν δὲν πρέπει, δι' ἑλπίαν αὐτῆς

νὰ πανθῶμεν αὐτὴν νὰ καθάρωμεν, ἀλλὰ νὰ δοκιμάζωμεν ἀπέραν τὸν ἀγαλλεπὸν καὶ χαρῶν διὰ τοῦτο καὶ ὁ Παῖδος λέγει. Ἐρῶν δὲ μὴ γίνετο κευκόσθην, εἴμην ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ πάλιν συνίστημι δι' τὴν αὐτοῦ ἀγάπην εἰς τὴν εὐχὴν ὅτι, ὅτι ἐκ ἀμαρτημάτων ὄντων ἡμῶν Χριστὸς, παρ' ἡμῶν ἀπέβηκεν. (Παλ. δ. 14 Ρωμ. δ. 8) Καὶ ὁ Ἰωάννης, νὰ λέγει. (Ὁμοῦ παρ' ἡγάπησαν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον. (Ἰω. 3. 16) Πᾶς πᾶς ἐν ἡγάπησαν. Ὁ ἀποστόλος, ἀπὸ θανάτου κατὰ μέρος εἰς τὰ ἄλλα προέβηκε τὸ μυστήριον τοῦ σταυροῦ. Ὁ δὲ αὐτὸς ἀπὸ εἰς αὐτὴν, ἡγάπησαν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ἐπαυτοφενεῖ ὅτι τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱὸν ἔδωκεν ἵνα σταυρωθῇ ἵνα πᾶς ὁ κόσμος εἰς αὐτὸν μὴ ἀπολέται, ἀλλὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. (Ἰω. 3. 16) Ἐάν τις πᾶς ὁ σταυρὸς εἶναι ὑπόθεσις, ἀγάπης καὶ εἰς καὶ κατὰ τὴν π.δ. τὴν εἰς μὴ λέγομεν εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ δὲ αὐτὸν ἀναρτῶμεν. ἀλλὰ ὁ δὲ τὰ ἀμαρτήματα μας διὰ τὴν νηστείαν.

Ὁ κατὰ τὴν νηστείαν, λοιπὸν δὲν ἐκτρέφῃ ποτε τὸ Πάσχα καὶ οὐκ νηστεύει κάθε χρόνον, ὅσον δὲν μετέχει εἰς τὴν θεῖαν εὐχαρίστησιν. Ἀντίθετον λοιπὸν καὶ αὐτὸς ποὺ δὲν νηστεύει, ἐν προσέχῃ μὲ καθαρὰν συνείδησιν, ἐκτρέφῃ τὸ Πάσχα, εἰς τὴν αἰωνοκτείναν. Ἐάν τις πᾶς ὁ σταυρὸς εἶναι ὑπόθεσις, ἀγάπης καὶ εἰς καὶ κατὰ τὴν π.δ. τὴν εἰς μὴ λέγομεν εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ δὲ αὐτὸν ἀναρτῶμεν. ἀλλὰ ὁ δὲ τὰ ἀμαρτήματα μας διὰ τὴν νηστείαν. Ὁ κατὰ τὴν νηστείαν, λοιπὸν δὲν ἐκτρέφῃ ποτε τὸ Πάσχα καὶ οὐκ νηστεύει κάθε χρόνον, ὅσον δὲν μετέχει εἰς τὴν θεῖαν εὐχαρίστησιν. Ἀντίθετον λοιπὸν καὶ αὐτὸς ποὺ δὲν νηστεύει, ἐν προσέχῃ μὲ καθαρὰν συνείδησιν, ἐκτρέφῃ τὸ Πάσχα, εἰς τὴν αἰωνοκτείναν. Ἐάν τις πᾶς ὁ σταυρὸς εἶναι ὑπόθεσις, ἀγάπης καὶ εἰς καὶ κατὰ τὴν π.δ. τὴν εἰς μὴ λέγομεν εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ δὲ αὐτὸν ἀναρτῶμεν. ἀλλὰ ὁ δὲ τὰ ἀμαρτήματα μας διὰ τὴν νηστείαν.

[illegible][illegible][illegible]

[illegible]

Πηγαίνετε εις τὰς συναγωγὰς καὶ προσηύξατε ἐν οἷς Ἰουδαῖοι ἔχουσιν
ἐκκλησίαν τὴν ἡσυχαστὴν τὴν ἐν ἑνταυτίσῃ τῷ Πάστει μαζὶ μας· καὶ
ἐξέρχων κάποιος τὸν ἡμέτερον αὐτοῦ· καὶ ἔστω πρὸς αὐτὸν δι-
εῖνα ἡσυχία· ἀλλὰ παρανομῶν καὶ ἀκαταστάτων καὶ ἀσεβῶν. Περὶ
αὐτῶν ἔγραψεν ἐν τῇ ἐπιστολῇ· Ἐγὼς ἦμεις ἔχετε ἐκκλησίαν τὴν
τιμὴν καὶ ἀλλὰ δὲν ἐν κοινότητι ἐκ τῶν ἀλλαντῶν αὐτῆς, καὶ ἂν
πολλοὶ αὐτοὶ πρὸς αὐτὴν ἀπεβῶνται καὶ τῶν Ἰουδαίων· Πότε αὐτοὶ ἐντὶ
σεύμενοι ἐν Πάστει· Πότε ἐκστράτων μαζὶ μας κάποιον ἐκστῶν τὸν
καρπὸν αὐτῶν· Πότε ἐπὶ τῇ μαρτυρίᾳ, ἐν τῇ ἐορτῇ αὐτῶν ὁμοφρονῶν
μετὰ μας· Ὁ Χριστὸς δὲν ἐρχεται πρὸς τὴν ἀφ᾽ ἑστέαν καὶ ἐξ ἐσ-
τέου πρὸς τὴν παρελθούσαν· καὶ ἐστὶν λέγουσ παρανομῶν, ἐν ὧσιν
οὐ τοῦ δὲν γίνεσθαι αὐτὸν τὸν καρπὸν τοῦ ὁμοῦ ἐκ τῆς κατὰ
καρπὸν, οὗτοι ἐκστῶντες ἐκ τοῦτον αὐτῶν· ἀλλὰ τοῦτον δὲν ὑπερβαί-
νει αὐτὸν ἐκ τῶν κατὰ ἐστέαν καὶ οὐκ ἔστιν ὁμολογία αὐτῶν κατὰ τὸν

[illegible]

ιστον.

3. Ἐπειδὴ δὲ τόσους ἀπὸ ὅλων αὐτὴ δὲν ἔκχατον ἔχειν, ἀκούει τί ἀπαντοῦσιν εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἱεροῦσιν. Ὅταν οἱ δόδοι τοὺς ἐξελθόντας καὶ τοὺς ἡγούμενους νὰ παῖθουν τὰ μουσικά των ὄργανα μὴ τὸ νὰ τοὺς λέγουν· Ὅλας ἡμῖν τὴν δόδην Κυρίου· Ὁ ἐκείνους ἐπειδὴ ἰγνέριζαν πολὺ καλὰ τὸν νόμον, οὗ δὲν ἐπὶ τραπεζῇ νὰ κήρυκον αὐτὰ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν των, ἀπαντοῦσιν· Ὁὗς (ῥωμην τὴν ἑσθὴν Κυρίου ἐπὶ νῆς ἀλλοτριάζει· (Ἰ' κλμ. 136, 3-4). Ἐκείνους καὶ οἱ πρεῖς νέους, οὗς ἦσαν ἀρχαῖοι καὶ εἰς τὴν Βαβυλῶνα. ἔλεγον· οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης, οὐδὲ τόπος τοῦ καρποῦ ἐνὶ πόλιν σου καὶ εὐρεῖν ἔλεος· (Ἰαν. 3, 38). Ἄν καὶ ὑπάρχει ἐκεῖ πολλὸς πόνος, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ὁ πόνος, παρέμενον χωρὶς νὰ τελούσιν θυσίας. Καὶ πάλιν ὁ Θεὸς μὴ τὸ πᾶσι τοῦ προφήτου Λαζαρίου ἔλεγον εἰς ἄλλους· μὴ νηστεύετε καὶ σιμῶν κατὰ μοῖν ἐν τῷ ἐδδομῶντι· (Ζαχ. 7, 5) καὶ ἐννοοῦσι τὰ χρόνια τῆς αἰχμαλωσίας. Ὁ Ὁὗς λοιπὸν τὴν δόδην νηστεύει· πέ· μιν· ἐνὸς οἱ πρόγονοι σου οὐκ ἐθυσίασαν, οὐκ ἐνῆστευσαν, οὐκ ἐκάρτησαν· Ὅτι δὲ οὐτὸ τὸ Πάσχα ἐκάρτησαν γίνεται τραγικὸν πολὺ καλὰ ἀπὸ αὐτῶν ἰδοὺ. Ὅπου δὲν ὑπῆρχε θυσία, οὐκ ἐσπῶν ἐρίετο, ἐπειδὴ ἐκρεπε θύει οὗτοι νὰ ἐπιτελοῦνται. Καὶ διὰ νὰ προσ· φέρωμεν τὴν ἀποθήκην τοῦ ἰδίου τοῦ πρῶτου, ἀκούει τί λέγει· ὁ Δαυὶδ· ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἦμιν ἐνὸς Δαυὶδ πένθον, πρεῖς ἐδδομάδας ἄρτον ἐπιθυμῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ οὐκ οὐκ καὶ κράς οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ σῶμα μου καὶ ἄλκιμα οὐκ ἤλειψάμην ἐν ταῖς ἑδομῶσιν ἐκείναις. Καὶ ἔγινον ἐν τῇ κατὰ καὶ ἐκείναις ἡμέραις τοῦ πρώτου μηνός, εἶπον τὴν ἄρτον· (Ἰαν. 10, 2-4). Εἰς τὸ ση· μένον τούτου προσῆλθι με μὲν μεγαλύνειν προσοχῇ, διότι ἀπὸ αὐ· τὰ γίνεται φανερόν διὰ δὲν ἔκάρτησαν τὸ Πάσχα οἱ Ἰουδαῖοι. Καὶ τὸ πᾶς, θὰ σὺς τὸ ἐγγράφον ἐνὸς.

Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ νηστεύουν κατὰ τὰς ἡ· μέρας των ἁγίων. Καὶ ὁ Δαυὶδ ὁ Ἰσὼς ἐπὶ εἰκοσι καὶ μίαν ἡμέ· ρας δὲν ἔφαγε καθέλου. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἀποδεικνύεται ἐπὶ αἱ εἰκοσι· μία ἡμέρας συνέτασαν μὲν τὰς ἡμέρας των ἁγίων· Ἀπὸ αὐτῶν καὶ αὐ· ταν διὰ νὰ ἀρτῶν καὶ αὐτῶν τοῦ πρώτου μηνός, ἐν καὶ τὸ Πά· σχα, δίδεται· λέγει· Ὁ Ὁὗς τὴν 21ην τοῦ μηνός αὐτοῦ. Διότι, ἀπὸ ἁγίων ἀπὸ τὴν 14ην τοῦ πρώτου μηνός καὶ ἐκάρτησαν ἑπτα ἐπὶ τὰς ἡμέρας, τὴν 21ην. Ἀλλ' ἡμῶς αὐτὸς συνέτασε τὴν νη· στεῖαν καὶ μὴ τὸ Πάσχα. Διότι, ἀπὸ ἁγίων ἀπὸ τὴν 14ην τὴν ἡ· μέραν τοῦ πρώτου μηνός καὶ συνέτασαν ἑπτα 21 ἡμέρας, ἐ· πρεσβέρεται τὴν 14ην καὶ μὴ ἀπ' αὐτὴν ἄλλας ὅσας ἡμέρας ἀπὸ·

μην. Ἦως λοιπὸν δὲν εἶναι ἐδδομῶν καὶ μαρὰ αὐτοί, ποὺ πράττου· νὰ ἀντιθέτω ἀπὸ φιλονεικίαν καὶ ἐριστικὴν διάθεσιν, τὴν σιγήν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἅγιοι ἐκείνοι τόσους παρόμους ἀπὸ τὸ νόμιμα δὲν ἐρῶσαν εἰς τὴν πατρίδα· Καὶ ἰδὼν μὲν αὐτοὶ καὶ λέγουσιν καὶ πράττουσιν αὐτὰ ἦσαν κέποι ἀδικοφροὶ καὶ ἀνευλαβεῖς, τοὺς θὰ ἐνό· μεζε κανεὶς ἐπὶ τὸ νὰ μὴ τηροῦν τὰς διατάξεις τοῦ νόμου εἶναι ἰδὼν τῆς ἀδικίας, ὁ δὲν ἡμῶς ἦσαν φιλόδοξοι καὶ εὐλαβεῖς καὶ ἐπρό· φεραν τὴν ζωὴν των εἰς αὐτὰ, καὶ σῶσται· ὁ Θεὸς, εἶναι φα· νερὸν διὰ τὸ νὰ μὴ τηροῦσιν τὸν νόμον δὲν τὸ ἔκαμαν ἀπὸ ἀδικο· φρίας ἀλλὰ ἀπὸ πεπαισθησιν εἰς αὐτὸν τὸν νόμον, διὰ δὲν πρέπει νὰ ἐκτελοῦν τὰς θρησκευτικὰς διατάξεις ἔξω ἀπὸ τὸ Ἰερουσαλὴμ. Καὶ ἀπὸ τούτου ἔχει προκύψει ἀσέμνη καὶ κατὰ ἄλλο πᾶς σπουδαῖον, διὰ ἡ τότε θρησκευτικὴ ζωὴ οὗς ἐκ παρρησίας ἀπαντοῦσε τὴν τήρησιν τῶν νόμων, οὐδὲν· τῶν νομῶν καὶ πολλῶν ἄλλων παρομοίων προ· γινώσκων καὶ διὰ οὗτο δὲν ἐκτελοῦσιν ἦσαν δυνατόν νὰ συντελοῦσιν Ὁ κατὰ τὴν ἀρετὴν, οὗτοι δὲν παρεμπίθοντο εἶχαν τὴν δύνα· μιν νὰ μεταβάλλουν τὸν φαῖλον εἰς σπουδαῖον ἢ νὰ μεταστῶν κατὰ ἀπὸ τὴν ἀρετῆς, καὶ ὑπάρχει εἰς τὴν ψυχὴν. Αὐτοὶ λοιπὸν καὶ μὴ τὴν ζωὴν των ἐπέδειξαν εἰς τὴν γῆν εἶναι ἐφάμιλλον πρὸς τὸν νόμον των ἁγίων, χωρὶς νὰ ἐπιτελοῦσιν αὐτοὺς ἀπ' ὅλων αὐτῶν, δι· λαθὴ χωρὶς νὰ προσφέρουν θυσίας, νὰ τηροῦσιν ἑσπῶν, νὰ ἐπι· φέρω ἀνάλογον νηστεῖαν, τόσον πολλὴ ἥρουν εἰς τὸν Θεόν, ὅσα νὰ ὑπερσχύουσιν καὶ αὐτῆς ἀκμῆς τῆς αὐτοῦ καὶ νὰ προσελκύουσιν ὁλόκληρον τὴν οἰκουμένην πρὸς τὴν Θεογονίαν μὲν τὰ ὅσα συνέ· τησαν εἰς αὐτοὺς. Διότι, εἰ θὰ ἤμπορεθαι νὰ συγκριθῇ μὲν τὸν Δα· υὶδ· Τί μὲν τοὺς πρεῖς νέους, οἱ ὁποῖοι, ἀπὸς προκαταβολικὰ ἔλα· θαν τὸ καὶ σπουδαῖον ἀπὸ τὰ εὐαγγελικὰ παραγγέλματα, τὸν δὲ γ· γόν ὅλων των ἁγίων, ἑκπρεπτικὰ πλεον τὸ ἀπεδείξαν· Ὁ Διότι λέ· γει· Ὁ Δαυὶδ τὰς τῶν ἁγίων, οὐδεὶς ἔχει, ἔνα πρὸς τὴν ψυχὴν αὐ· τοῦ ὑπὲρ των φίλων αὐτοῦ θῆται· (Ἰω. 16, 18). Ἐκείνους ἡμῶς ἰθα· σίαν τὴν ζωὴν των διὰ τὸν Θεόν. Καὶ δὲν εἶναι διὰ τούτου μόνον ἀξιοθώμενα, ἀλλὰ καὶ διότι δὲν ἐπρεσβύν αὐτὸ μὲν τὴν εἰλαβὴ νὰ λάβουν μισθόν. Διὰ τούτου ἔλεγον δι· ἔστι Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ δι· νατὸς ἐξελθεῖν ἡμῶς· καὶ ἐν μὴ, γνωστὸν ὅτι σοι, βασιλεῖ, δι· τοὺς Θεοὺς σου οὐ λατρεύομεν· (Ἰαν. 8, 17). Ἦως ἀρετῇ, λέγει, ὁ μισθὸς τὸ διὰ μεθώμεν διὰ τὸν Θεόν. Καὶ χωρὶς νὰ τηροῦσιν τι· ποτε ἀπὸ τὰ καθιερωμένα Ἐ κατέφωσαν αὐτὰ καὶ ἐπέδειξαν τὴν τήρησιν τῶν νόμων.

6. Καὶ διατὶ, λέγει, ὁ Θεὸς ἄρτιον αὐτῶν, ἰδὼν δὲν ἤθελε νὰ γίνωνται· Καὶ δὲν ἤθελε νὰ τηροῦνται διὰ κατέφωσαν τὴν πόλιν

σου. Διαφορετικό αυτός ὄφειλε νὰ κάμῃ δύο πράγματα. Ἐφ' ὅσον ἤθελε νὰ διατηροῦνται αὐτὸς, ἢ δὲν ἔπρεπε νὰ διακόψῃ νὰ γίνεται ἡ θυσία εἰς ἕνα τόπον. Ἀποὸ ἐκείνου καὶ οἱ σὺς διαφοροποιεῖται εἰς ἀλλήλους τὴν οἰκουμένην. 624 Α ἢ εφ' ὅσον ἤθελε νὰ ἐπιστρέφῃ ἐκεῖ τὴν θυσίαν ἐκεῖ, δὲν ἔπρεπε νὰ σὺς διαφοροποιεῖται εἰς κάθε σημεῖον τῆς οἰκουμένης καὶ νὰ καταστήσῃ ἀπληροῦστον τὴν πόλιν ἐκεῖνην. ὅπου ἔπρεπε νὰ προσεργεῖται ἡ θυσία. Τί συμβαίνει λοιπόν; Ἀντιμέχεται τὸν αὐτὸν του, λέγει, μὴ τὸ νὰ διακόψῃ, ἀπὸ τὴν μίαν, νὰ γίνεταί ἡ θυσία εἰς ἕνα τόπον, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην, νὰ ἀποκαλεῖται τὸν τόπον ἐκεῖνον; Καθόλου· εἶναι μάλιστα πάρα πολὺ σύμφωνα μὲ τὸν αὐτὸν του. Ἐξ ἀρχῆς ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε νὰ σὺς δύο τὰς θυσίας. Καὶ δι' αὐτὸ πάλι λέγει προσηγορικῶς μέρηρα τὸν ἴδιον τὸν προφήτην, ὁ ὅποιος λέγει: τὰ ἔξῃς· «ἀκούσατε λόγον Κυρίου, δοκοντες Σαδόμενοι προσέχετε νόμον Θεοῦ ὧν, λαὸς Γολύρην» (Ἠσ. 1, 10). Καὶ ἐδὼ δὲν διαλέγεται πρὸς τοὺς Σαδομίτας ἢ τοὺς κατοικοῦντας τὸν Γολύρην, ἀλλὰ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. Β Τὸς ὀνομάζει δι' ἐκεῖ, ἐπειδὴ μὴ τὴν μίαν τῆς ταπεινῆς τῶν ἔργων πνευματικῆς μὲ ἐκεῖνους. Ἀπὸ τὸν ἴδιον λόγον λοιπὸν τοὺς ὀνομάζει καὶ οὐλοῦν καὶ ἔσπου θυλιμωνείας, ὅχι διότι ἔχουν μεταπέσει εἰς τὴν φύσιν τῶν ζώων αὐτῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπεδίδον τὴν λαγνείαν τῶν (Ἠσ. 56, 11 'Ἠσ. 5, 8). «Τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ὧν; Λέγει Κύριος» (Ἠσ. 1, 11). Ὁ κατεῖχε δι' τῶν Σαδομίτων οὐδέποτε παρουσιάσθησαν νὰ προσφέρουν θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Συνεπὲς αὗτοι Ἰουδαῖοι εἶναι ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς ὁσολοῦ, ἀμνημονεύεται ὁ προφητικὸς λόγος, ὁ ὅσος τοὺς ἀποκαλεῖ μὲ τὰ ὀνόματα αὐτὰ C διὰ τὴν αἰτίαν τοῦ εἶπε. «Τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ὧν; Λέγει Κύριος. Πλήθος αἰμὲ διασκευαζόμενα κριθὲν καὶ στέαρ ἀνῶν καὶ αἶμα τὰ ῥυῖον καὶ τρέφον σὺ δοῦλον; οὐδὲ ἐν ἰσχυρῇ ὀφθῆναι μοι. Τίς γὰρ ἐξήγησε ταῦτα πάντα ἐκ τῶν χειρῶν ὧν;» (Ἠσ. 1, 11).

Ἦκουον τὴν ἀνακάλυπτον φωνὴν τοῦ προφήτου νὰ λέγῃ δι

Ἰουδαίον. Ὅσον τοὺς εἶδε νὰ κέρνουν τὴν πρέλλαν, νὰ στενοχωροῦνται, νὰ θέλουν θυσίας, νὰ εἶναι ἐπαιρη, ἐὰν δὲν τὰς λάβουν, νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν καὶ νὰ δραστηριοῦνται εἰς τὸ εἶδωλα, καὶ ὅχι ἐπὶ τοῦ νὰ εἶναι ἱεροί, ἀλλὰ νὰ ἔχουν καὶ οὐκ ἀποκατήσῃ. Ἐπὶ τὴν εἰς αὐτοὺς τὰς θυσίας. Ε Καὶ δι' αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία, εἶναι δυνατόν νὰ καταλείψῃ καὶ ἀπὸ τὸν χρόνον τοῦ ἐπιστρέψαντος. Διότι, μετὰ τὴν ὁρτὴν τοῦ ἐτέλεσαν εἰς τοὺς ποτηροὺς θαύματα, τότε ἐπέστρεψε τὰς θυσίας, οὐκ νὰ τοὺς ἔλεγε· ἐπὶ τὴν ἐπιστροφήν καὶ ἐπιστροφὴν νὰ θυσιάζετε. Προσέφερετε λοιπὸν καὶ εἰς ἐμὲ θυσίας. Ἀλλ' ὅμως, ἀπὸ ἐπέστρεψεν ἔτσι καὶ αὐτὸ. δὲν τὸ ἐπέστρεψεν ἀπερίστειτα, ἀλλὰ μὲ τὴν ποσότητὴν μέτρον τοῦ τοῦ περιόρισε πάλιν. Καὶ ὅπως ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος (τοιοῦτο εἶναι δὲν μὴς ἀπεριόριστε νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὸ ἴδιον παράδειγμα). 625 Α ἀπὸ ἀπεχώρησεν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἐπαινήσας ἔπρεπε ἀπὸ τὸ καὶ τοῦ πάλιν καὶ ἔδωκεν ἐντολὴν μόνον ἀπὸ αὐτὴν νὰ εἶναι κρὺον νερὸ καὶ ὁ ἀσθενὴς ἀπὸ ἐκείνου ἐπαισθῇ, κρὺον τότε ὁ ἱερεὺς διέταξε τοὺς νοσοκάρους νὰ σπᾶσαν τὴν φιάλην, ὥστε ἀνυπόστα καὶ κρυφίως νὰ τὸν ὁδηγήσῃ μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν του. Τὸ ἴδιον ἔπραξε καὶ ὁ Θεός, ἀπὸ ἐπείσθη τὴν θυσίαν, δὲν ἔπραξε νὰ γίνεταί αὐτὴ εἰς κανίνα ἄλλον τόπον τῆς οἰκουμένης, πρὸς μόνον εἰς τὸ ἱεροσολύμα. Ἐπειτα, ἀπὸ ἐκείνου χρόνον ἀπὸ τὸν ἐπείσθησαν ἐκεῖ τὴν θυσίαν, κατέστρεψε τὴν πόλιν, ὥστε μὲ τὴν καταστροφὴν τῆς νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ, χωρὶς νὰ τὸ θέλουν μακριὰ ἀπὸ τὸ πρᾶγμα. Ἐπὶς ἀκριβὲς καὶ ὁ ἱερεὺς μὲ τὴν ἔρατὴν τῆς φιάλης ἐπαμύχρυνε τὸν ἄρρεστον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν του. Β Διότι, ἐὰν φανερὰ τοὺς ἔλεγον «ἀπέχεσθε», δὲν θὰ ψευδίζοντο μὲ εὐκολίαν νὰ ἀπεστῶν ἀπὸ τὴν πρέλλαν τὴν νὰ θυσιάζον. Τώρα ὅμως μὲ τὴν ἔλαψιν τοῦ τόπου, κρὺον τοὺς ἀπεκρύνει καὶ ἀπὸ τὴν μακρίαν τοῦ ἔχουν διὰ τὸ πρᾶγμα. Ἄς εἶναι λοιπόν, σύμφωνα μὲ τὸ παράδειγμα, ὁ μὲν ἱερεὺς ὁ Θεός, ἡ δὲ φιάλη ἡ πόλις, ὁ ἄρρετος, ὁ δυστυχὴς ἰουδαϊκὸς λαὸς καὶ ἡ δυσχεροσύνη ἡ ἔλαψις καὶ ἡ δυνατότης τῶν θυσιῶν. Ὅπως λοιπὸν ὁ ἱερεὺς μὲ τὸ νὰ ἀπαφύσῃ τὴν φιάλην συγκατατεῖ τὸν ἄρρεστον ἀπὸ τὴν διακέραν ἀπαφύσῃν του. ἔτσι καὶ ὁ Θεός μὲ τὸ νὰ καταστρέψῃ τὴν πόλιν καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ ἀπληροῦστον, ἀπεκρύνει ἀπὸ τὰς θυσίας. Διότι ἐὰν δὲν ἤθελε νὰ κάμῃ αὐτὸ, διὰτὶ περιόρισε τὴν τελευταίαν αὐτὴν εἰς ἕνα τόπον, αὐτὸς πάλι εἶναι παντοῦ παρὼν καὶ γεμίζει μὲ τὴν παρουσίαν τοῦ πᾶντος· C Διὰτὶ δὲ, ἀπὸ περιόρισε τὴν μὲν λατρείαν εἰς θυσίας, τὰς δὲ θυσίας εἰς τόπον, τὸν δὲ τόπον εἰς κρὺον, τὸν δὲ κρὺον εἰς μίαν πόλιν, κατέστρεψεν ἔπειτα τὴν πόλιν

αὐτὴν; Καὶ τὸ περισσώτερον θυμισαμένου καὶ παραδόξου πρῶγμα εἶναι τοῦτο· διδύλους ἢ εἰκομένην εἶναι διδάσκατον ἀνακτὴ εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅπου ἡμεῖς δὲν τοῦ ἐπιτρέπεται νὰ τελέσῃ τὴν θέσιν, ἢ δὲ Ἱερουσαλὴμ, ὅπου μόνον ἐπιτρέπεται ἡ προσφορὰ τῆς θυσίας, ἔχει γίνῃ ἀπόρητο. Δὲν εἶναι λοιπὸν διοφάνεια καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἡλιθίους ἢ αἰτία τῆς καταστροφῆς ἐκείνης; Καὶ ὅπως ὁ οἰκοδόμος; ἀπὸς θέου θεμελίω, ὥφισθαι τοῦτοι, ὁ κατασκευαστὴς θεωστὴν ἀπορρῆν καὶ συνδέσθαι τὴν καμάραν αὐτὴν εἰς μίαν νεωτερικὴν πέτραν, τὴν θεοῖαν, ἐν ἀπορρῆσθ, οὐ διαλύσθ δὲ τὴν ἀρμογὴν τοῦ οἰκοδομηματός, ἔτσι καὶ ὁ θεὸς; ἀπὸς κατὰ κάποιοι τρόπον κατέστησε τὴν πόλιν σύνδεσμον τῆς λατρείας, ἔπειτα μὲ τὸ νὰ καταστρέψῃ αὐτὴν, κατέλυσε καὶ ἀδάκλῃρον τὸ ὕψιλον οἰκοδομημα τοῦ ὀρθογωνίου τρόπου ζωῆς.

7. Ἡ μάχη λοιπὸν ἐκινήσῃ πᾶν Ἰουδαῖον, ἀε καταπαύσθ εἶθι. Σήμερον ἐρρίψαμεν τὸ δόλη ἐναντίον τοῦς μὲ τὸ νὰ εἴπωμεν ἴσα μόνον, ὅσα ἦσαν ἀρετὰ — μᾶλλον δὲ καὶ πολὺ περισσώτερα ἀπὸ ὅσα χραιζόνται — διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἀδελφῶν μας. Ἐγκολοπεῖται τώρα νὰ θερμωπαρκαλέσω ἑσὺς, πολὺ περιστάσθ εἶθι, νὰ ἐκτελεῖτε πολλὴν φροντίδα διὰ τὰ μέλη μας, καὶ νὰ μὴ λέγετε, τί μὲ ὑποφέρει; Διὰ τί ἐγὼ νὰ ὑποφέρωμαι; καὶ νὰ δοχολοῖμαι μὲ τοὺς ἑλλοῦς; Ὁ Δεσπότης μας ἀπέθωκεν δὲ ἡμεῖς καὶ ἐπὶ δὲν προσφέρει; οὐτε μίαν λέξιν; Ποῖαν συγχώρησιν θὰ λάβω; Ποῖαν δικαιολογίαν θὰ προβάλλω; Πέ μου, πῶς, μὲ ποῖον θάρρος; θὰ παραστῇ μπροστὰ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ, θὲν ἀδιαφορῇ; διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶσαν ψυχῶν; Μακάρι νὰ ἤμποροσα νὰ γνωρίζω τοὺς πιστοὺς αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι συγκαλοῦν εἰς τὰς συναγωγὰς τῶν Ἰουδαίων καὶ δὲν θὰ εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ τὴν βοήθειάν σας, ἀλλὰ μόνος θὰ ἔκαμα τὴν ἐπανόρθωσιν των καὶ πολὺ γρηγόρα μάχιστα, εἰς Ἄ. Ὅταν εἶναι ἀνάγκη νὰ διορθώσῃ τὸν ἀδελφόν σου, καὶ ἂν ἀκόμη χραιζοῖ νὰ προσφέρῃ τὴν ζωὴν σου, μὴ παραισῇται, ἀλλὰ γίνε μνηστής τοῦ Δεσπότη σου. Καὶ ἂν ἔχῃς θυλῶν, καὶ ἂν ἔχῃς γυναῖκα, κρέτασέ τοὺς μέσα εἰς τὸ σπῆσι, ἔτσι καὶ μὲ πολλὴν θύαν. Διότι, ἂν δὲν τοὺς ἐπιτρέπῃ νὰ περναῖον εἰς τὸ θέατρον, πολὺ περισσώτερον δὲν πᾶναι νὰ τοὺς ἐκτρέψῃ; νὰ ἐπισκέπτονται τὰς συναγωγὰς ἢ παρανομοῖα αὐτὴ εἶναι μεγαλύνει ἀπὸ ἐκείνην. Τὸ νὰ περναῖον κανεὶς εἰς τὸ θέατρον εἶναι ἀνάρητα, τὸ νὰ πορεύεται ὅπως εἰς τὴν συναγωγὴν εἶναι ἀρετὴ. Καὶ λέγομεν αὐτὰ, ὅχι διὰ νὰ ἀρνήσῃτε νὰ συγκαλοῦν εἰς τὰ θέατρα, διότι καὶ ἐκεῖ εἶναι κανόν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἡμποδίστῃ αὐτοὺς εἰς πολὺ περισσώτερον.

Τὶ τρέχεις νὰ ἴδῃς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Θεομήκων Ἰουδαίων, πῶς μοι, ἀνθρώπος πῶς καὶ καὶ ἀλλήλους; Ἐπῆκε ἐπὶ νὰ κάθῃται εἰς τὸ σπῆσι σου καὶ νὰ στενάξῃς. Ἐ καὶ νὰ χύγῃς δάκρυα διὰ λογαριασμόν τοῦς, διότι αὐτοὶ ἀνταρμήγονται τὴν προστάγην τοῦ Θεοῦ, διότι ἔχουν τὸν διάβολον, πῶς χαρῆται. Διότι αὐτὸ πῶς γίνεται χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ — πρῶγμα διὰ τὸ ἵκοιτο ἀμύλητον καὶ παραπάνου — καὶ ἂν ἀκόμη κάποτε εἶχαν ἐκτρέψῃ νὰ γίνετο, ὅποτε γίνετο παρανομία καὶ αἰτία δι' ἀπειροὺς τιμωρίας. Ἐποῖτοι οἱ Ἰουδαῖοι ἐπαῖον ἀλλήλους, τότε δηλαδὴ πῶς ἐτέλεσαν τὰς θυσίας, τώρα ἡμεῖς δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτοὺς νὰ κἀνωμεν αὐτὸ. Ἀκούετε λοιπὸν καὶ διὰ ποῖον λόγον Πάδων τὰς ἀλλήλους; (Ἀριθ. 10, 2). Ἐπῆκε, ὁμῶς διὰ τὴν χρῆσιν τῶν σάλπιγγων, ἐπρόσθεσε: «καὶ σάλπιγγεται ἐν αὐταῖς ἐπὶ τοῖς δόλοκατωμασίν σου καὶ ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων σου» (Ἀριθ. 10, 10). Ποῦ εἶναι λοιπὸν τώρα ὁ δαυὶς; Ποῦ ἡ κωδότης; Ποῦ ἡ σπητὴ καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων; Ποῦ ὁ ἱερεὺς; Ποῦ τὰ Χερουβείμ τῆς δόξης; Ποῦ δὲ τὸ χρυσὸν θυμιατήριον; Ποῦ τὸ ἐξέλκαστήριον; Ποῦ ἡ φιδὴ; Ποῦ τὰ σκεύη, διὰ τὴν λιβανωσίν; Ποῦ ἡ φαιτὰ πῶς κατέθηκε ἀπὸ τὸν οὐρανόν; Ἀρρῆς διὰ τὸ ἔλλει καὶ κρατῆς μόνον τὰς ἀλλήλους; Βλέπετε οὖν καὶ πολὺ καὶ πολλὴν παρὰ λατρεύον; Ἀλλ' ὅπως κατηγοροῦμαι ἐκείνους διότι παραδοῖσκον τὸν νόμον. Ἔτσι καὶ πολὺ περισσώτερον κατηγοροῦμεν ἐσὺς, διότι συναναστρέφεσθ με αὐτοὺς, πῶς παρανομῶν καὶ ὅχι μόνον αὐτοὺς πῶς τοὺς συναναστρέφονται εἰς τὰς ἀναμαρτίας. Ἀλλὰ καὶ ἐσὺς ἡμποροῦν νὰ τοὺς ἡμποδίσουν καὶ δὲν θέλουν. Μὴ μοι εἴπῃς, τί κανὼν ὑπάρχει; ἀνάμωσιν εἰς ἑμένα καὶ εἰς ἐκεῖνον; Θέως εἶναι καὶ ἀγνωστὸς. Ὁ ἔνθ ἀκόμη εἶναι πιστὸς καὶ ματῆς; μαζὶ σου εἰς τὰ μυστήρια καὶ συγκαλοῖ εἰς τὴν ἰδίαν ἐκκλησίαν, εἶναι περισσώτερον οὐκείος σου καὶ ἀπὸ τοῦς ἀδελφοῦς σου καὶ ἀπὸ τοῦς συγγενεῖς σου καὶ ἀπὸ τοῦς φίλους καὶ ἀπὸ ἐκ τὰ ἑλλοῦς. Ὅπως λοιπὸν τιμωροῦνται μὲ τὴν ἰδίαν τιμωρίαν, ὅχι μόνον οἱ ἐλλέπται, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι, πῶς εἶχαν τὴν δύναμιν νὰ ἀποτρέψουν τὴν κλασίν καὶ δὲν τὴν ἡμποδίσαν, ἔτσι τιμωροῦνται; ὅχι μόνον οἱ ἀπειθεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱς ἡμποροῦν μὲν νὰ ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὴν ἀρετὴν ἑλλοῦς καὶ δὲν τὸ κἀνωμεν, ὅ δὲν δὲν θέλουν, ὅ ἀπὸ φόβου, ὅ ἀπὸ νουθετήσας. ὅτε καὶ αὐτοὺς, πῶς ἐκάρησαν τὸ τάλαντον, ἐλλέπτην τὸ ἐπώτασεν εἰς τὸν Δεσπότην, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν τὸ ἐκώλυσε καὶ ἐπαμείβετο. Καὶ ἐπὶ λοιπὸν, ἂν ὁ θεὸς παραμείνῃς καθαροὺς καὶ ἀπερῆτους. Ἐ δὲν κολλασαλάσας ὅπως τὸ τάλαντον σου καὶ

δὲν ἀναναφέρω εἰς σωτηρίαν ἄλλον ἀδελφόν, ποῦ χάνεται. θά πάλιν; τὰ ἴδια καὶ ἐγὼ μὲ ἐκείνον.

Ἀγαπητοὶ μου, δὲν τὰς ζητῶ πολλά! Ὁ καθένας ἀπὸ ἐσῶς, δεῖ ἀναναφέρει πρὸς χάριν μου εἰς τὸν θρόνον τῆς σωτηρίας ἐκ ἀπὸ τοῦ ἀδελφούς. δεῖ ἀπολογεῖσθαι σοφὰ καὶ μὲ ζήλον, δεῖ ἀναζητῆσαι, ὥστε εἰς τὴν ἐκπεμένην σύναξιν μὰς νὰ παρουσιασθῶμεν ἰδοὺ μὲ περισπούδαστον θάρρος, προσηγορίζοντες ἅμα εἰς τὸν Θεόν, ὁποῦ τιμωτέρα ἀπὸ ὅλα τὰ ἔλλα, ἀναναφέροντες εἰς τὸν ἄρτον θρόνον τῆς φυχῆς τὸν πλανομένον ἀδελφὸν μὰς. Καὶ δὲν χρειάζομαι νὰ ὑποτάξωμαι ὑμῶς, 427 Α νὰ διαρθώμεν, νὰ ὑποφέρωμεν ἐπιτόμησι ἄλλο, θὰ κάρωμεν τι καὶ τι, ὥστε νὰ τοὺς ἀναστήσωμεν. Πράγματι ἐνεχόμεθα τοὺς ἀρρέτους καὶ ὅταν μὰς κοιτῶσιν καὶ ὅταν μὰς ὑβρίζουν καὶ ὅταν μὰς εἰρωνεύονται. Καὶ δὲν μὰς παροτρύνουν αἱ θέραι τῶν, ἀλλ' ἐν μόνον κρῖμα ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἴδωμεν, τὴν ὑγίαν αὐτοῦ, ποῦ διαπράττει τόσα δοξαρία εἰς ὄφρος μὰς. Πολλὰς φορές μάλιστα ὁ ὁσένης ἐσχεῖται καὶ τὸ ἔνδοξο τοῦ ἱεροῦ, τότε ὅμως δὲν στέκεται ἐμπόδιον εἰς ἐκείνον νὰ συνεχίσῃ τὴν θεράπειαν τοῦ. Πῶς λοιπὸν δὲν εἶναι ἄτοπον, αὐτοὶ μὲν ποῦ φροντίζουν διὰ τὰ σώματα νὰ ἐπιβαρύνουν τὴν πολλὰν μέριμναν, ἐμεῖς δὲ νὰ ἀδιαφοροῦμεν καὶ νὰ νομιζόμεν ὅτι δὲν παλινῶμεν τίποτε εἰς τὸν ὁσέρον, ὅταν τόσα ψυχὰ γίνονται καὶ ὅταν τὰ μέλη μὰς πατίζουσιν; Ὁ Παῦλος ὅμως δὲν ἐσκέπτετο ἴσα. Ἀλλὰ πῶς; Τίς ὁσέται καὶ οὐκ ὁσέται; Β Τίς σκανδαλίζεται καὶ οὐκ ἴσως πυροῦται; λέγει (Β' Κορ. 11, 29). Αὕτη τὴ φλόγα βάρει καὶ ἐγὼ μέσα τοῦ. Καὶ ὅταν ἴδῃς τὸν ἀδελφόν σου νὰ χάνεται, εἴτε πὲ εἰρωνεύεται, εἴτε πὲ ὑβρίζει, εἴτε σὲ κτυπᾷ, εἴτε πὲ ἐπαικίαι κίς θὰ γίνῃ ἐχθρὸς σου, εἴτε ἐπιτόμησι ἄλλο ποῦ ἀντιτείνει, ἴλα νὰ τὰ ὑπομείνῃς μὲ γενναϊότητα, εἰς νὰ καρδίᾳς τὴν σωτηρίαν σου. Ἐάν αὐτὸς γίνῃ ἐχθρὸς σου, ὁ Θεὸς θὰ εἶναι φίλος σου καὶ θὰ σὲ ἀρπάξῃ μὲ μεγάλη ἀγάπὴ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς κρίσεως. Εἴθε τὰς ἐσχᾶς τῶν ἁγίων νὰ ἐπανέρωμεν τὴν σωτηρίαν τῶν οἱ πλανομένων καὶ ἐμῶς νὰ ἐπιπύχωμεν εἰς τὴν ἔγγραν, καὶ οἱ ἐλπίσμοι ἅπας ἀπαιλλογῶν ἀπὸ τὴν ἐσθλαίαν νὰ γνωρίσωμεν τὸν Χριστὸν ποῦ σταυρώθηκε δι' αὐτοῦ. C Καὶ ἴσα βίαι μὰς μὲ μέσα καρδίαν καὶ μὲ τὰς εὐχὰς τῶν ἁγίων νὰ ἐπανέρωμεν τὴν σωτηρίαν τῶν οἱ πλανομένων Χριστοῦ. Εἴς αὐτὸν ἐνῆκεν ἡ δόξα καὶ ἡ δόξα μὰς μὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἄνευτο!

**ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Λέγεται δὲ ὑστερον
ἢ νῦν

**ΙΩΑΝΝΟΥ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΛΟΓΟΙ**

**ΑΡΧΑΙΟΝ
ΚΕΙΜΕΝΟΝ**